ఓమ్.

పరమార్థవినోదములు.

బృందావన పురని[illegible]

శ్రీ రంగానుభూతి భ[illegible]

కార్యదర్శియు నగు

అమ్మూరి రామమోహన్ రావుచే

ప్రచురింపఁబడి

సుధర్మ ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము.

మచిలీబందరు.

ప్రథమముద్రణము

19[illegible]

[illegible] 1 0 0

సమర్పణం.

———— :o: ————

వైశ్యకులపారావార సుధాకరుండును, వేదవేదాంత పురాణేతిహాస గూఢార్థప్రతిపాదకుండును, సంస్కృతాంధ్ర, ఆంగ్లేయ, జర్మనీ భాషాప్రవీణుండును, బి.యే బి. యల్, డి. జి. డబ్లియు, కె. టి, ఇత్యాది బిరుదాంకితుండును కరింగాల్ జమీన్ దారును డిస్ట్రిక్టు మునసఫ్ న్యాయస్థానాలంకృతుండును మదీయ ప్రియజనకుండును అగు బ్రహ్మశ్రీ ఆత్మూరి లక్ష్మీనృసింహ సోమయాజులవారి దివ్యచరణారవిందముల కీపొత్తంబు నతిభక్తితో నర్పించుచున్నాడను. ఇయ్యది మోహాంధకారంబునంబడి దిక్కుగానక పరితపించు మానవులకు జ్ఞానప్రదీప మగుంగాక!

ఇట్లు దాసానుదాసుడు,

ఆత్మూరి రామమోహన్ రాయ్.

ఓమ్.

పరమార్థవినోదములు.

ప్రథమభాగము.

—— : : ——

1 వ కథ.

ధర్మరాజులవారు బాల్యమున విద్యనభ్యసించుచునప్పుడు ఉపాధ్యాయులొకనాడొకపాఠమునిచ్చిరి. మరునాడు తోడిబాలురందరు పాఠమునప్పగించిరి క్రొత్త పాఠములను నేర్చుకొనుచు నిట్లు చాలదినములు గడచినను ధర్మరాజు తన కింకను మొదటిపాఠమే చక్కగ రాలేదని

చెప్పుచుండుటచే గురువులవా రాగ్రహచిత్తులై కఠినముగ గొట్టిరి. ఎంతగొట్టినను ఆబాలుడు కంటతడియైనను బెట్ట కుండుటచే ఆయన మిగుల నాశ్చర్యమునొంది అందులకు కారణమడిగెను. అప్పుడా బాలుడు అయ్యా! మీరు నాకిచ్చినపాఠమున రెండుమాటలు గలవు. ఒకటి "సత్యమును బల్కుము" రెండవది "ఓర్పు గలిగి యుండుము". అందు మొదటిది పూర్ణముగ నభ్యసించితిగాని రెండవది పూర్ణముగ నభ్యసింపనైతి, ఏలయన మీరు నన్ను కొట్టినప్పుడు మొదట నోర్చుకొంటినిగాని నెత్తురు వచ్చిన పిదప నోర్చుకొనలేక పోతిననిచెప్పెను. గురువు యాబాలుని జ్ఞానవికాసమున కచ్చెరువడుచు తన పూర్వకృత్యమునకు విచారమును బొంది, నాకింక మొదటి వాక్యమే బోధపడలేదనిచెప్పి యబ్బాలుని ముద్దిడి నీవే నాగురువై యుండుట కర్హుడవనెను.

2 వ కథ.

రావణాసురుని ప్రధానమంత్రి యొకనాడు రావణునితో "దేవరా, తాము అణిమాద్యష్టసిద్ధులను స్వాధీనము

చేసుకొని యుండ రామరూపమును దాల్చి సీత నేలవశప
రచుకొనకుంటివి''రని యడిగెను. అందులకు రావణుడు
"ఓసీ యవివేకీ, ఏమంటివి? పరమపావనమగు శ్రీరామచం
ద్రుని దివ్యరూపము నొకసారి మనమున ధ్యానించినచో,
రంభా తిలోత్తమాదియప్సరసలు గూడ వల్లకాటిలో నుండు
పీనుగుల బూడిదకంటె హేయముగా దోపరా! అట్లుండ
నొక మానవాంగనకై నాచిత్తము యానింపగల్గునా?
యని ప్రత్యుత్తరమిడెను.

౩ వ కథ.

ఒక శిష్యుడు తనగురుస్వామియందు పూర్ణమైన భక్తిగ
లవాడై తనగురుమూర్తియొక్క నామజపము చేయుచు నొక
నదిపై నడచిపోయెను. అది యాగురువు చూచి "అవు
నా నామమందింత మహిమగలదా! నాశక్తి నాకే తెలియకు
న్నదే, అని తలచి తానును యానదిని "నేను, నేను'' అ
నుచు దాటపోగెను, గాని పాపమతడు మునిగి చావునొం
దెను. భక్తిచే నెంతటి యసాధ్యమును కార్యమైనను చేయ

వచ్చును, గాని యహంకారముచేనాశనమే సంభవించును

4 వ కథ.

భోజమహారాజొకనాడు ఋషిసత్తములతోడను, సామంతరాజులతోడను, పండితోత్తములతోడను, సభాసీనుడై సభికులంజూచి "మీలో నెవ్వరెవ్వరు స్వర్గమునకు బోగలైదరో చెప్పవలెను" అని వినోదముగబ్రశ్నించెను. అప్పుడందొక్కరైన యీప్రశ్నకుత్తరమీయజాలక మౌనము దాల్చి కొందరును, తలలువంచికొందరును, గుసగుసలాడుచు గొందరును యూరకుండిరి. అంతలో కాళిదాసమహాకవిలేచి "మహీపాలాగ్రణీ, స్వర్గమునకు నేనుబోయినబోవచ్చు" ననెను. ఇదివినినంతనే సభాసదులందరును నవ్విరి. రాజాశ్చర్యముతో "ఓ కాళిదాసా, యీసభయందిందఱుతపోనిష్ఠాగరిష్ఠులూరకుండ నీవిట్లుసాహసించి యిట్లు బల్కితి" వనెను. అప్పుడు కాళిదాసు "ఓ రాజశేఖరా, నేనుజెప్పినదాని యర్థమును మీరుగ్రహించక యిట్లు సెలవిచ్చుచున్నారు. నేనుబోయిన బోవచ్చుననగా నేను

ఆనాడి అహంకారము ఎవనికిబోవునో వాడే స్వర్గమునకు
బోవుటకర్హుడుగాని నేనే పోయెదననుట కాదనిచెప్పెను.
రాజువాని చమత్కారమునకు మిగుల నానందించెను.

5 వ కథ.

అహామద్ అనుభక్తుడు తన మరణకాలమునందు తనలో
తాను "అప్పుడేగాదు, అప్పుడేగా" దని యనుకొనుచుం
డెను. చెంతనున్న కుమారుడు దీనింజూచి "నాయనా
ఏమట్లనెద"వని యడిగెను. అప్పుడాభక్తుడిట్లు జవాబు
జెప్పెను. ఓకుమారుడా! నాయిరుప్రక్కలయందును దేవ,
తలు నిలుచుండినన్ను స్వర్గమునకు దీసుకపోవుటకై విమాన
ము దెచ్చియుంచిరి. సైతాను నాయెదుట దూరమున నిలిచి
"ఓఅహామ్మద్, తుదకు నాపాశములనుండి తప్పించుకొం
టివిగదా"యనెను. అందుకు అప్పుడేగాదని నేను బలుకు
చుంటిని. ఏలయన గొంతుకలోనూపిరి యున్నంతవరకు
సైతానుయొక్క మాయాజాలమునుండి తప్పించుకొనుట
కసాధ్యముగనుక నిట్లంటి"నని జవాబు చెప్పెను.

6 వ కథ.

పుట్టంధుడగు ధృతరాష్ట్రు డొకనాడు శ్రీకృష్ణభగవానులను కన్నులార జూడనిచ్ఛగించి యాదేవదేవుని ప్రార్థించెను. అప్పుడా సర్వశక్తుడు ధృతరాష్ట్రునకు నేత్రములనిచ్చి తనయభీష్టమును నెరవేర్చుకొనుమనెను. అంతట నాయంధుడు నేత్రములను గల్గినవాడై శ్రీకృష్ణస్వామిని పరీక్షించిజూచి మహదానందంబునొంది "హాకృష్ణా కృష్ణా తక్షణమే నన్ను తిరిగి గ్రుడ్డివానిగ జేయుమ" ని వేడుకొనెను. శ్రీకృష్ణులవారు ఆశ్చర్యమును చెంది ఓధృతరాష్ట్రా తిరిగి అంధత్వమునే కోరుచుంటివేలనని ప్రశ్నించెను. అందులకాయన "హేమహానుభావా! పరమపావనంబగు నీ సచ్చిదానందస్వరూపంబును దర్శించిన కన్నులతో పాపయుతమగు నీప్రపంచమును చూడ నాయుల్లమొల్లకున్నదని జవాబు చెప్పెను.

7 వ కథ.

ఒకనాడు రుక్మిణీదేవి శ్రీకృష్ణభగవానుని గాంచి "నా

ధా! నిన్ను నమ్మినవారలును, నమ్మనివారలును అందరును
నీకు బిడ్డలేగదా, అట్లుండియు అందరిని నీవొకేవిధమున
ప్రేమించక నీదాసులచెంతనే యెప్పుడు నుందువు. ఇట్టి
పక్షపాతము నీయంతటివానికి తగునా జెప్పుమనెను. అం
మలకా భక్తవత్సలుడు ఓప్రాణనాయకీ! ఒకతండ్రి కిద్దరు
పుత్త్రులుండిరి. అందొకడు సమర్థుడు. రెండవవాడు
పిచ్చివాడు. ఆతండ్రికిద్దరియందును ప్రేమయొకటిగానే
యున్నను పిచ్చివాని నెక్కువ జాగరూకతతో గాపాడు
చుండును. అకేవిధమున నాబిడ్డలలో ననేకులు తమ స్వ
శక్తిపైనే భారమునైచి దేహయాత్ర గడుపుచుందురు. కొం
దఱుమాత్రము వారిభారమంతయు నాపైనుంచి, పసిబిడ్డల
వలెనో లేక పిచ్చివారివలెనో దిరుగుచుందురు. కావున
సదా వారచెంతనేయుండి వారికి బరిచర్యలు సహితము
నేనే చేయవలసియుండును'' అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

8 వ కథ.

ఒకరాజు లక్షలకొలది ద్రవ్యము వ్యయపరచి యొక

దివ్యమైన దేవాలయము గట్టించెను. అందు భగవంతుని విగ్రహమును బ్రతిష్ఠచేయుటకై యొక సుముహూర్తము నిశ్చయించి యా ముహూర్తమున కందు భగవంతుని విచ్చేయుమని బ్రార్థించెను. నాటిరాత్రి యారాజునకు స్వప్నములో భగవంతుడు గాన్పించి “ఓరాజా నీభక్తికి సంతసించితి. నీవు నిశ్చయించిన ముహూర్తమునకు నన్ను నీదేవాలయమునకు రమ్మని బ్రార్థించితివి నీయభీష్టమును నెరవేర్చవలెననియున్నది, గాని సాధ్యమగునో లేదోయని సందేహము గలుగుచున్నది. ఏలయన నీపట్టణమునకు సమీపమునందున్న మాలపల్లెలో మద్భక్తుండగు నొకమాలవాడు నన్ను దన దేవాలయంబున మాటిమాటికి బంధించుచుండును. నీ ముహూర్తసమయమునకు నాతడు నన్ను విడచిన యెడల నీమనోభీష్టమును నెరవేర్చెదనని చెప్పి యదృశ్యుండయ్యె. ఈకల గాంచినంతనే రాజు ఆశ్చర్యమునలేచి ఆహా మాలవాడట! దేవాలయమును గట్టించెనట! అందు భగవంతుని బంధించుచుండునట! నేను గట్టించిన దేవాలయముకంటె

నిది యెక్కువ సుందరముగ నుండుననుట నమ్మదగినది కాదు. ఐనను జూడవలెనని యెంచి యామాలవాని గుడిసెకు బోయెను. ఆచట నొక మాలవాడు పద్మాసనాసీనుండై, ధ్యాననిష్ఠయందు మగ్నుడై బాహ్యస్పృహ లేక ప్రతిమవలె గూర్చుండుట జూచి యాతడు కండ్లు తెఱచుకొనువఱకు నచటనేయుండి "ఓరీ, నీవు దేవాలయమును గట్టించితివట, అందు భగవంతుని బంధించుచుందువట, దానిం జూపు"మని యడిగెను. బ్రహ్మజ్ఞానముతో ప్రకాశించుచున్న యాభక్తుడు చిరునగవుతో తనహృదయమును చూపి "యిదే నాదేవాలయ"మని చెప్పి తిరిగి కండ్లుమూసుకొనెను. ఇది వినినంతనే రాజు విస్మయమునొంది "ఆహా, లక్షలకొలది ద్రవ్యము కొల్లబెట్టి గట్టించిన నాయసమానమగు దేవాలయమునకంటె కాసైనఖర్చుగాని హృదయాలయమే శ్రేష్ఠతరముగదాయని జ్ఞానము దెచ్చుకొని యామాలవానికి "నీవే నాగురువ"టంచు మ్రొక్కబోయెను.

9 వ కథ.

ఒక జ్ఞానిచెంతకు నొక రాజుబోయి "స్వామీ భగవం

తు డెట్టివాఁడో వర్ణించుమనెను. అందుల కాజ్ఞాని మూడు దినములు సావకాశ మడిగెను. మూఁడుదినములు గడచిన పిదప రాజు తిరిగివచ్చి యడిగెను. కాని యాజ్ఞాని మరిమూఁడు దినములు గడు వడిగెను. ఇట్లెన్నిదినములు గడచిన నింక మూడుదినములు సావకాశ మిమ్మని యడుగుచుండుటచే రాజు విసికి "ఏమి స్వామీ, ఈచిన్నప్రశ్న కిన్నిగడువులు బెట్టుచున్నారు, కారణమేమ"ని యడిగెను. అందుల కాజ్ఞాని "రాజా నీవడిగినప్రశ్న మిగులకఠినమైనది. భగవంతు డెట్టివాఁడో వర్ణించుమనిగదా నీవడిగితివి. ఆద్యంతములులేని భగవంతుని వర్ణించుటకు యెన్నిదినములు సావకాశము బుచ్చుకున్నను చాలకున్నది. దినములేల యెన్నియుగములు తరచి చూచినను నామహాప్రభు వింకను నపారమైయున్న వాఁడు" అని చెప్పెను.

10 వ కథ.

ఒక రాజు తనకుమారుని విద్యాభ్యాసమునకై యొకగురువుచెంతకు బంపెను. కొంతికాలము గడచినపిదప యా

రాజు కుమారుని జూడవచ్చి పాఠశాలకు బోయి కుమారుని పరీక్షించి సమస్తశాస్త్రములలో సబ్బాలునికి గల పాండిత్యమునకు సంతసించి తుదకు నాబాలుని భగవంతు డెట్టివాఁడో వర్ణింపుమనెను. ఈప్రశ్నకు బాలుడుత్తరము చెప్పక యూరకుండెను. ఈప్రశ్నగాక యేమడిగినను తక్షణమే జవాబు నొసగు భగవంతుని వర్ణింపుమని అడిగినతోడనే మొద్దువలె నోరుమూసుకొని యూరకుండెను. తోడిబాలురందరు నొక్కపెట్టున భగవంతుడు సచ్చిదానందస్వరూపుండనియు, నిర్వికారుండనియు, నిరామయుండనియు, సృష్టికర్త యనియు, నిర్గుణుండనియు పలువిధముల వర్ణించుచుండిరి. కాని యాబాలుడు మాత్ర మెన్నివిధముల నడిగినను జవాబు చెప్పక మౌనముద్రను దాల్చి యుండుట జూచి రాజు మిగుల నాశ్చర్యంబునొంది. "ఆచార్యా, కుమారా విద్య నేర్చినది భగవంతుని దెలుసుకొనుటకే గదా, ఆసర్వేశ్వరుని దెలుసుకొనని చదువు లెన్ని జదివిన నేమి ప్రయోజనము? జగములకెల్ల ప్రభువగు యాపరమేశ్వరునిపై వైరమబూని వానిపేరైన నుచ్చరించనొల్లని నీవంటి దుష్టుని

ముఖము జూడరాదు స్త్రీ పాపమ్మని బాలుని నావల ద్రోసెను. అప్పుడా రాకుమారుడు "నాయనా, కోపించకుము. మీరడిగిన ప్రశ్న కుత్తరము చెప్పితిని గాని, మీరు గ్రహించకుంటిరి. భగవంతుని వర్ణింపు మని మీరు ప్రశ్నించితిరి. వాక్కునకును, మనస్సునకును బుద్ధికిని గూడ నతీతమగు యాపరమాత్మను వర్ణించుటకు నాదిశేషువునకైనను దరమే! ఆవాఙ్మానసగోచరుండగు పరమేశ్వరుని వర్ణించుటకు మౌనముకంటె నుత్తమమైన మార్గము నాకు గాన్పించదే" దనెను. ఈమాటలకు తండ్రి మహదానందభరితుడై కుమారుని కౌగలించుకొనెను.

11 వ కథ.

పతివ్రతాశిరోమణియగు ద్రౌపది కౌరవులచే మానభంగప్రాప్తురాలగుచుండ, నామానినీతిలక నొకహస్తముచే దన వస్త్రము గట్టిగాఁ బట్టుకొని రెండవకరమును పైకెత్తి "హేకృష్ణా! ద్వారకావాసా, ఆపద్బాంధవా, నన్ను రక్షింపు మని పలవించుచుండెను. ఇట్లు కొంతతడవు

దుఃఖించి భగవంతుని వేడుకొనినవిధప నాయాపద్బాంధవుఁడు వచ్చియామెనురక్షించెను.

అప్పుడు ద్రౌపది "హేకృష్ణా! జగద్రక్షకా! నన్నురక్షించుట కింతతడవేల చేసితివి. నామొఱ వినినంతనే వచ్చి నన్నేల రక్షింపవైతి"వని యడిగెను అంతలకు శ్రీకృష్ణభగవానులు చిరునగవుతో ద్వారకయందుండెడికృష్ణుని కదా నీవు పిలిచితివి. ద్వారకనుండి నిచటకు వచ్చుటకు నెంతకాలము పట్టునో యోచింపు మనెను. అప్పుడు ద్రౌపది "హేకృష్ణ! సర్వవ్యాపి వై యున్ననిన్ను ద్వారకీవాస యని పిలిచినందులకుఁ దగినట్లు బుద్ధిచెప్పితివి. గాని మఱియొక సందేహము దీర్చుము. నీవు వచ్చియు నన్నుఁ దక్షణమే రక్షింపక కొంతతడవు ఊరక చేతగానివానివలెఁ జూచుచుంటివి. శరణాగతరక్షకుఁ డను బిరుదున కిది తగునా చెప్పు" మనెను. అప్పుడాభక్తవత్సలుఁడు "ఓద్రౌపదీ, నీవు చెప్పినది సత్యమే గాని నీవొకచేతితో నిన్నుఁగాపాడుకొనుచుంటివి. అప్పుడు నిన్ను రక్షించవలసినంతి

యవసరము గన్పించలేదు. పిమ్మట భారమంతయు నాపై నుంచి రెండుహస్తములను జైకెత్తితివి. అప్పుడుగదా నాబాధ్యత! అప్పుడుగదా నీవునిజముగ నన్నునమ్మినదానవు, నన్ను నిజముగనమ్మి భారమంతయు నాపైనుంచి నప్పుడె నేను రక్షింతు'నని చెప్పి యదృశ్యుండయ్యె.

13 వ కథ

ఏసుక్రీస్తులవా రొకనాడు శిష్యులతో గూడి పోవుచుండఁగా మార్గమధ్యమున నొకచచ్చినకుక్క కనుపించెను. శిష్యులు దానింజూచి "అబ్బా యిదియెంత యసహ్యముగ నున్నది, దేహ మంతయుఁగుళ్లి పురుగులు గారుచు కండ్లులొట్టలుపోయి యెంత హేయముగాఁ గాన్పించుచున్నదో" యని యనుకొనిరి. అప్పుడా సర్వసముఁడు "ఓ బుద్ధిహీనులారా, ఆకుక్క పండ్లనుజూడుఁడీ. ఆహా, అవియెంతశుద్ధముగాను తెల్లగాను ప్రకాశించుచున్నవో! ఎప్పటికైనను మీరు దేనిని జూచినను దానియందుండెడిమంచినే గ్రహించవలెను. గాని దానియం దుండెడిదోషములను బరికించరాదు"

అని హితవుచెప్పెను.

13 వ కథ.

భక్తాగ్రేసరుండగు శ్రీఆంజనేయులవారిని నేఁడేమితిథి యని యొకరు ప్రశ్నించిరి. అందునకా భక్తుఁడు "నాకు తిథియును తెలియదు, వారమును తెలియదు, శ్రీరామచంద్రుని పాదారవిందములు దప్ప మఱేమియు నాకుఁ దెలియదని" జవాబు చెప్పెను.

14 వ కథ.

పారశీకమతోద్ధారకుండును బ్రహ్మజ్ఞానియు నగు జొరోయాస్టరొకనాఁడు కొండగుహయందుఁ దపస్సు చేసుకొనుచుండఁగా, విలువగలవస్త్రాభరణములను ధరించినయొక ప్రాపంచకుఁడా జ్ఞానిని దర్శించి "అయ్యా నాకుజ్ఞానోపదేశముఁ జేయుఁడ"ని యడిగెను. అంతట నాజ్ఞాని వాని చేతికి నొకదీపము నిచ్చి యాచటఁ బ్రమిదలో నున్నవత్తిని వెలిఁగించమని చెప్పెను. కాని యతఁ డెన్నివిధములఁ బ్రయత్నించిన నావత్తి వెలుఁగకుండెను. అప్పుడా తపసి

"ఓసహోదరుఁడా ప్రమిదలో నేమున్నదో పరీక్షించు" మని చెప్పెను. అప్పు డాతఁడు దానిని పరిశీలించి యందుఁ జముదుకు బదులు నీరుండుటఁ గాంచెను. అంతట 'మాస్టరు' అయ్యా యానీటిని పారబోసి చమురు పోయు మనెను. అట్లు జేసినను నావత్తివెలుగనందున నాతడు విస్మయము జెంది యందులకుఁ గారణమడిగెను. అంతట నామహానీయుఁడు "ఓసోదరా, వత్తియం దింకను నీ రున్నది అది యుండ శుభ్రముగాఁ బోవునట్లు నెండఁ బెట్టు" మనెను. అట్లు చేసినపిమ్మట దానికి దీపము వెలిగించినమాత్రముననే వత్తిమండెను. అప్పు డామహానుభావుఁడు "అయ్యా మీకు జ్ఞానోపదేశముఁ జేసితిని నీకుఁ బోధ్మాకె" గాని యాభాషవున కదేదియు గోచరించక పోవుటచే ని ట్లుపదేశించెను "నీవే వత్తివి యనుకొనుము నీవు విషయభోగము లనెడినీటి యందు నానుచుంటివి. వాసిని విసర్జించి భక్తియనెడిచమురు నింపుము, అట్లు చేసినను నీయందు విషయవాసనయుండునుగాన వైరాగ్య మను నెండచే దానిని నిర్మూలముచేయు

ము. ఆలోచించినగాని నీయందు బ్రహ్మజ్ఞానమనెడిజ్యోతి ప్రకాశించదు" అని బోధచేసెను.

15 వ కథ.

శ్రీకృష్ణభగవాను డొకనాఁ డొకభక్తురాలిగృహంబునకుఁ బోయెను. ఆభక్తాగ్రేసరి శ్రీకృష్ణునిదర్శనంబుచే ఆనందపరవశురాలై నేమైన ఫలహారము స్వామికి నియ్యఁదలంచి యేమియుఁ గానక తుదకుఁ గొన్నియరటిపండ్లను నొకగూటిలోఁ గాంచి చిత్తమంతయు నచ్యుతునిమీఁద నుండుటచే నొడలెఱుంగక, యాపండ్లను నొలిచి తోళ్లను తినిపించుచు గుజ్జును బాఱవేయుచుండెను. ఆకరుణాసముద్రుఁడు చిరునగవుతో నాతోళ్లను భక్షించుచుండెను. ఇంతలో నాభక్తురాలు తనయజ్ఞానమును దెలుసుకొని తాను జేసినయపరాధమునకు మిక్కిలి చింతించి మిగిలినపండ్ల నొలిచి యతిజాగ్రతతోఁ దోళ్లుపాఱవైచి గుజ్జును శ్రీకృష్ణస్వామినోటఁ బెట్టగా నామహానుభావుఁడు దానినిగొంచము చప్పరించి తుబుకున నేలపై నుమిచెను. అప్పు డాభక్తు

రాలు నీమురాలై హే దేవాదిదేవా! నేనేమియపరాధము చేసితి? తోళ్లను పెట్టినపుడు తాముచక్కగ భుజించి గుజ్జును పెట్టినపు డేల స్వీకరింప కుండిరి? అనియడుగ నామహాను భావుఁడు ఓభక్తాగ్రేసరీ, నీవు తోళ్లను పెట్టినపుడు నీచిత్త మంతయు నాయందేయుండెను. గుజ్జుపెట్టినపుడు నీకు చిత్తచాంచల్యముగలిగి నీమనస్సు కొంత పండ్లయందును, కొంతతోళ్లయందును గొంతసందేహమందును, గొంతమా త్రము నాయందును నిట్లు చెదరియున్నది. పూర్ణచిత్తముతో నాకర్పణచేసినది తృణమైనను నాకు మిక్కిలిప్రీతికరమని హితోపదేశము చేసెను.

16 వ కథ.

ఒకనాఁడు భూదేవి మిక్కిలివాడినమోము గలదై దుః ఖించుచున్న సమయమున సృష్టికర్తయగు బ్రహ్మదేవుఁడు భూదేవినిఁజూచి నీదుఃఖమునకుఁ గారణమేమనెను. అప్పుడు భూదేవి ఓదేవా! ఎట్టియున్నతములైన పర్వతము లైనను అట్టివిస్తీర్ణమైన వృక్షములైనను సులభముగ మో

యగలను గాని యనృతములాడుమహాపాతకులను భరింపఁ జాలక దుఃఖించుచున్నానని చెప్పెను.

17 వ కథ.

పరమభక్తుండగు శ్రీ ఆంజనేయులవారొకనాఁ డంతున సముద్రమును దాఁటి శ్రీరాముల సాన్నిధ్యమునకు వచ్చి "దేవా, మీయనుగ్రహముచే సముద్రమునయితముదాటఁ గలిగితిని" అని చెప్పెను. అందులకు శ్రీరామచంద్రులు "ఓహో ఆంజనేయా! సంసారమను మహాసముద్రమునే దాఁటఁగలిగిన నీకీసముద్రము దాఁటుట యొకగొప్పపనియా" యని మందహాసము చేసెను.

18 వ కథ.

మహానుభావులగు శ్రీశంకరులవారు ప్రతిదినము వారు పూజచేసికొనినసిదప దీర్ఘప్రసాదములను దూరమునఁ గాచి యుండు నొకమాలవానికి ముందిచ్చి పిమ్మట బ్రాహ్మణుల కిచ్చుచుండిరి. ఇట్లినపతబ్రాహ్మణులకుఁ గష్టముగాఁ దోఁచి దానిని సహింపఁజాలక యొకదినము ధైర్యమువహించి

యీమహానుభావుని చెంతకుఁ బోయి స్వామీ మీరు సర్వజ్ఞులని యనుకొంటిమి. మీవంటి పెద్దలిట్టినింద్య మగుకార్యము నేల చేయుచుంటిరో తెలియకున్నది. చతుర్వేదములను గంఠోక్తిగఁ జెప్పఁగలుగుమహానీయులుండ సమస్తశాస్త్రములను తెలిసికొనిన మహాపండితులుండఁగ, యజ్ఞయాగాదిక్రతువులనుజేసి కుండలములు ధరించినమావంటిగౌరవనీయులుండఁగ మమ్ములనందరిని నావలకుఁద్రోసి యొకపరమనీచుని నెక్కువగా గౌరవించుచుంటిరి. అహా యిది యేమియన్యాయమని యొక పెద్దపెట్టున నఱవసాగిరి అప్పుడాశాంతిమూర్తి చిరునగవుతో మీసందేహమును దీర్చెద శాంతము వహించుఁడని వారిని నెమ్మదిపఱిచి కొన్ని యరటిపండ్లను దెప్పించి యందరికి నొక్కొక్కటినిచ్చి నేఁటిరాత్రి నీపండ్లను నెవ్వను చూడనిరహస్యప్రదేశమునందిని యుదయముననే రంపని చెప్పి పంపెను. ఆమరునాఁ డందఱును బండ్లనుదిని స్వాములవారి చెంతకువచ్చిరి. అప్పుడాయన ఓబ్రాహ్మణులారా మీరు పండ్లను దినుచుండ నెవ్వరును జూడలేదు గదా యనెను. అప్పుడు వారిలో నొకఁడయ్యా నేను

గదిలోఁ దింటిననియు నొకఁడు చీఁకటిలోఁ దింటిననియు, నొకఁడడవిలోఁ దింటిననియు, నొకఁడు ముసుకు వేసికొని తింటిననియు, నిట్లు పలువిధములఁ జెప్పిరి. పిమ్మట మాల వానినడుగఁగా నాతఁడు "అయ్యా నేను దినలే"దని చెప్పె ను. బ్రాహ్మణులు పకపకనవ్వసాగిరి. అప్పుఁడామాల వాఁడిట్లు చెప్పెను. "అయ్యా నాకు రహస్యప్రదేశ మెంత వెదకినను గాన్పించలేదు. ఎందుఁజూచినను సర్వాంతర్యా మియగు శ్రీమన్నారాయణుండు గనిపించుచునేయున్నాఁ డు. ఆజగదీశుఁడు లేనిస్థలము నాకెచటను గన్పించనందు నఁ బండ్లనుతినలేదు"ని చెప్పెను. బ్రాహ్మణులందఱు వీఁడు మహాభక్తుఁడని గ్రహించి తమయజ్ఞానమునకు సిగ్గుపడి మహా నుభావుఁడగు నామాలవానికి మ్రొక్కి యిండ్లకుబోయిరి.

19 వ క థ.

ఒకనాఁడు యమధర్మరాజు పకపక నవ్వుచుండెను, అప్పుడు మంత్రి "స్వామీ యేల యిట్లు నవ్వెద" రనియడి గెను. అప్పుడతిభయంకరుఁడగు నాయముఁడు "అహో

యేమివింత! ఎట్టివిపరీతము! పరమేశ్వరుని నిత్యకల్యాణదాయకంబగు నా వైకుంఠము చూడుము, అతిభయంకరంబును దుఃఖదాయకంబును నగు నా యమపురిఁ జూడుము. ప్రతిదినము నా రాజ్యము మనుష్యకోటిచే నభివృద్ధిఁ గాంచుటయు ననిర్వచనీయసుఖము నిచ్చు వైకుంఠమునకు నెప్పుడో యొకరు వచ్చుటయుఁ జూచి నాకుఁ బట్టశక్యముగాని నవ్వు వచ్చుచున్న" దని జవాబు చెప్పెను.

20 వ కథ.

ఒకపండితుఁ డొకవివేకి యగు రాజుయొద్దకుఁ బోయి "రాజా నేను భగవద్గీతఁ జక్కఁగాఁ దెలిసికొంటిని. ఏలినవారు పరీక్షించి బహుమానింతురని వచ్చినాఁడ" ననెను. బుద్ధిమంతుఁ డగు నారాజు నీవింకను భగవద్గీతఁ జక్కఁగా నేరువలేదని తోఁచుచున్నది. ఇంటికిఁ బోయి చక్కఁగాఁ జదువుకొని వచ్చినచో మంచిబహుమాన మిత్తునని చెప్పెను. వెంటనే యాబ్రాహ్మణుఁడు తిరిగి పోయి పూర్వముకంటె నెక్కువశ్రద్ధతోఁ జదివి రాజునొద్దకు వచ్చెను.

అప్పుడును రాజదేవిధమునఁ జీటికను బాగుగాఁ జదివి
నట్లు కనుపించుట లేదు. తిరిగి పోయి చక్కఁగాఁ జదువు
కొని వచ్చినచో మంచిబహుమాన మిత్తుననెను. ఇట్లెన్ని
మార్లువచ్చినను రాజదేప్రకారము చెప్పుచుండెను. పండి
తుఁడును విసుకుఁ జెందక యంతకంతకు నెక్కుడుశ్రద్ధతోఁ
జదువుచుండె భగవద్గీతాసార మంతయు మనమునఁ బట్టి
క్రమక్రమముగ ననిత్యములగువిషయములందు విరక్తిఁ జెం
దుచుఁ దుదకుఁ బూర్ణవైరాగ్యమును జెందిపరబ్రహ్మనిష్ఠాగ
రిష్ఠుఁడై రాజును సహితము మఱచి యాత్మానందమున
మగ్నుఁడైయుండెను. పండితుఁడు తిరిగి రాజుచెంతకు
రానందునఁ దానే యాతనియింటికిఁ బోయి "ఓపండితోత్తమా
బహుమానముకొఱకుఁ దిరిగి యేలరాకైతిరి" అని యడిగెను
బ్రహ్మజ్ఞానముచేఁ బ్రకాశించు చున్నయావిప్రుఁడు రాజా
నీ వేమిబహుమానము నా కీయ గలవు? ఈభూమండలమంత
యు నాకు దాన మిచ్చినను దృణప్రాయముగాఁ జూచునం
తటిభాగ్యము సంపాదించితిని. నే నిప్పుడు వాంఛాశూ
న్యుఁడను బరిపూర్ణసంతుష్టుఁడ నని చెప్పిమానధారియై

యుండెను. అప్పుడు రాజు “ఆహా యిప్పుడు గదా నీవు భగవద్గీతాసారమును గ్రహించితిరి” అని సాష్టాంగదండ ప్రణామ మాచరించి యింటికిఁ బోయెను

21 వ కథ.

రావణుఁడు సీతామహాదేవిని నెత్తుకనిపోయినపిదప రామలక్ష్మణులా దేవిని వెదకుటకై పోవుచుండఁగా మార్గమధ్యమున వానిమె పాఱవైచిన నగలమూఁట గాన్పించెను. వానిని లక్ష్మణున కిచ్చి నీవదినయొక్క నగలను గుర్తింపఁగలవా యని శ్రీరామచంద్రుఁ డడిగెను. అప్పు డానుగుణసంపన్నుఁడు వానిని బరికిలించి కాళ్లనగలనుమాత్రము దీసి “దేవా యివి మాతల్లివే అందులకు సందేహము లే” దని చెప్పెను. మిగిలిననగలను నేల గుర్తింపవైతి వని శ్రీరామచంద్రు డడుగ “దేవా నే నాతల్లియొక్క పాదములుతప్ప పైభాగము నెన్నఁడును జూడ లే” దని జవాబు చెప్పెను.

22 వ కథ.

సత్యశీలుఁ డగుహరిశ్చంద్ర భూపాలుని బొంకించ వల

యునని ప్రతిజ్ఞగట్టి యెన్నియో యిడుములఁ బెట్టుచున్న విశ్వామిత్రమహర్షి యొకసమయంబున మిక్కిలియాగ్రహముతో వచ్చి హరిశ్చంద్రచక్రవర్తిని దనకాలితోఁ గిరీటము పైఁదన్నెను. అప్పు డాశాంతమూర్తి కన్నీరు గార్చుచు హే దేవా మృదువైనతమపాదపద్మములకు నాకిరీటమందలి కఠినమైనమణులు గ్రుచ్చుకుని యెంతబాధ నొందించెనో గదా యని పరితపించెను.

23 వ కథ.

ఒకకుక్క యెంగిలివిస్తర్లలోని యన్నమును దినుచుండ నున్మత్తుఁడనునొకసాధు వాకుక్కను గౌగిలించుకొని అన్నా నాకును గొంచెమన్నముఁ బెట్టు మని చెప్పి యావిస్తరిలోని యన్నమును దానును భుజించి పోవుచుండెను. దీని నంతయుఁ జూచుచున్న శ్రీరామకృష్ణపరమహంసలవారు తనశిష్యుని నాసాధువువెంటఁ బోయి యాతఁడు చెప్పినది తెలుసుకొని రమ్మని పంపించెను. అంత నాతఁడు వెళ్లఁగా నీ వేల నావెంట వచ్చుచున్నావని సాధు వడి

గెను. శిష్యుడు ‟అయ్యా నాకు జ్ఞానోపదేశముం జేయుం” డని వేడెను. అప్పుడాసాధువు మరికి తూములోనిబురద నీటిను గంగానదిలోని నిర్మలోదకమును, నొక్కటిగాఁ జెప్పుచువోఁచునో, మఱియువీణానాదమును, సంతయందలికలకలధ్వనియు నీచెవులకు నొకటిగా జెప్పఁబడువినఁబడునో యప్పుడు నీకుజ్ఞానసిద్ధి యైనట్లు తెలిసికొనుమని వెడలిపోయెను.

24 వ కథ.

విక్రమసింహపురియందుఁ బుట్టినయొకభక్తుఁడు రహస్యముగ దేవాలయముఁ జొచ్చియందలి దేవతావిగ్రహము దైవమేయనినమ్మి యావిగ్రహమునకుఁ బాదపూజచేయుచు నతిభక్తితో ధ్యానము సల్పుచుండ నర్చకులుదీనిం జూచి మిగుల నాగ్రహచిత్తులై వానింబంధించి న్యాయాధిపతి చెంతకుఁబంపిరి. న్యాయాధిపతి విచారించి వీఁడుచేసినతప్పునకు శిక్షగానొకపాదమును ఖండించుఁడనియాజ్ఞనొసఁగెను. అప్పుడామహాభక్తుఁడు ‟ఓతండ్రులారా! నాయందుఁగటాక్షించి యాభగవంతునిదివ్యమంగళస్వరూపము మఱియొక్క

సారెకన్నులారఁ జూడనిచ్చు యిందునిక్కముగా రెండవపాద
మునుగూడ ఖండింపు"డని ప్రార్థించెను.

25 వ కథ.

భగవంతుఁడు దుష్టజనసంహారమునకై నృసింహావతార
ము దాల్చి దానవేంద్రుఁడగు హిరణ్యకశిపుని సంహరించి ముల్లో
కములను గగగజ వణకింపఁజేయునట్టియు భూమ్యంతరిక్ష
ములు నింపినయగ్నిజ్వాలలతో భయంకరముగా నున్న
ట్టియు రూపమును జూచి బ్రహ్మాదిదేవతలు సహితము సమీపిం
చుటకు భయమొందినవారలైయుండ భక్తాగ్రేసరుండగు
ప్రహ్లాదుఁడు భగవంతుని యెదుట నంజలిబద్ధుఁడై గజగజవ
ణకుచు నిలుచుండెను. అప్పుడాదయామయుఁడు తనప్రియ
భక్తునిఁ జూచి, "కుమారా, నాయాకారము నీకు భయము కలి
గించుచున్నదా" యనియడిగెను. అందులకా భక్తశిరోమణి
"హే దేవాదిదేవా, దీనశరణ్యా, ఆనందస్వరూపుఁడవగు నీయా
కారము నాకు భయమేల పుట్టించు"ననెను. అప్పుడా యుగ్ర
నృసింహుఁడు "అట్లైననీవు గజగజవణకుచు భయము నొందియుం

నటకు గారణమే" మనియడిగెను. అంతలకు బ్రహ్లాదుడు "శోకరుణాసముద్రా, నన్నుసదా, నీదివ్యచరణారవిందము లందు నివసింపజేతువో లేక దుర్భరమగురాజ్యభారమునకై సంసారసాగరంబునఁ బడద్రోయుచుంటివో యనిభీతినొందు చున్నాననెను.

26 వ కథ.

పూర్వకాలమునం దొకనాఁడు ముగ్గురుమనుష్యులు విమానమెక్కి మోక్షమునకుఁ బోవుచుండిరి. అప్పుడొక గరుత్మంతుఁడొకసర్పమును నోటఁ గఱచుకొని యెగిరిపో వుట వారికంటఁబడెను. అంతలో నొకఁడు దానింజూచి "శాబాష్, ఆపక్షిరాజ మెంతమంచిపనిఁ జేయుచున్నది! విషపురుగును సంహరించి లోకమునకు నెంతమేలు చేయు చున్నదో మాచిత్రమాయని" అనెను. అట్లనినంతనే గిఱ్ఱ గిఱ్ఱ విమానమునుండి నరకములోనికిఁగూలెను. రెండవ వాఁడు "ఆహో యెంతవిచారము, పాపము దిక్కులేని పాము నాపక్షిచంపుచున్నదే, జీవహింస జరుగుచుండఁ

కన్నులారాఁజూచి యూఊరకుండ వలసివచ్చినదే, నేనేమి సేతును" అని జాలిపడినంతనే గర్భాలున స్వర్గములోఁబడెను. నూఁడవవాఁడు సుఖదుఃఖములును, రాగద్వేషములును మంచిచెడుగులును మొదలగుద్వంద్వములన్నియు మాయా స్వరూపములని తెలిసికొని చరాచరప్రపంచమంతయు బ్రహ్మస్వరూపముగాఁ గాంచుచు ధ్యానమునుధరించి మోక్ష సామ్రాజ్యమును జేరెను.

27 వ కథ.

ఒకబ్రాహ్మణుఁ డొకరమణీయ మగుతోఁటను వేయిం చెను. ఒకనాఁడొకయావాతోఁటయందుఁ బ్రవేశించియా బ్రాహ్మణుఁడు మక్కువతోఁ బెంచుచున్న మామిడిచెట్లను బాడుచేసెను. అప్పుడాబ్రాహ్మణుఁడు మిగుల నాగ్రహముఁ జెంది నాయావునుగఱ్ఱతో గొట్టి చంపెను. అంతలోఁబుర జనులందఱు చేరి యాబ్రాహ్మణుని రాక్షసకృత్యమునకు నిం దింపసాగిరి. కాని యాబ్రాహ్మణుఁడు "ఓ పిచ్చివారలార నన్నేల నిందించెదరు? ఆయావును నేను జంపలేదు. సకల

కార్యములకుఁ గర్తయగు భగవంతుడే దీనిని జంపెను. ఆపా పమాయనదే కాని నాది కాదు. అని బూటకపు వేదాంతమును బోధించుచుండెను. సర్వాంతర్యామి యగు భగవంతుఁడు దీనిని విని యొక వృద్ధబ్రాహ్మణవేషముఁ దాల్చి ఆయ్యాయి తోఁట యెవరిదని యడిగెను. బ్రాహ్మణుఁడు "ఇది నాదే" అనెను అంత వృద్ధుఁడు "ఆహా! ఇదియెంతరమణీయముగ నున్నది. ఈచెట్లనింత సొగసుగ నాటి పెంచిన దెవ" రని యడిగెను. బ్రాహ్మణుఁడదికూడ నాపనియే యని చెప్పెను. అంతట వృద్ధుఁడు "ఆహా బ్రాహ్మణుఁడా యిదంతయు నీపనియేనైయుండ నీవు చేసిన గోహత్యమాత్రము నాదెట్లగును? అదియును గూడ నీదే" యని చెప్పి యదృశ్యుండయ్యె.

28 వ కథ.

వ్యాసమహాఋషి యొకనాఁడు చింతాక్రాంతుఁడై కూర్చునియుండ నారదులు వారిం జూచి వారి దుఃఖమునకు గారణమడిగెను. అందులకు వ్యాసులు "ఓ నారదా, నేను భారత రామాయణాది మహాగ్రంథములను రచించినను నాకు

హృదయశాంతి యింకనుగలుగలేదు. అందులకై కారణము విచారించుచున్నాను. నీకేమైనఁదోఁచినచో జెప్పఁగలవా" యనెను. అందులకు నారదులు "ఓ ఋషిపుంగవా, నీవు గ్రంథరచనయందే కాలముగడపితివి, గాని భగవత్సంకీర్తన చేయనైతివి. అదియే కారణముసుమా" యనెను.

29 వ కథ.

ఒకక్రీస్తుమతబోధకుఁడు వీధియందు జనులకుఁదనమతమును బోధించుచు "మీవిగ్రహమునొకకర్రతోఁ గొట్టినది యేమిచేయున"ని జనులనడిగెను. వారిలోనొకఁడునీదేవుని నేనుదిట్టిన వాఁడేమిచేయఁగలఁడని తిరిగిప్రశ్నింపనాక్రైస్తవుఁడు నీవుచచ్చినవెనుక దేవునిచేతశిక్షింప బడుదువనెను. అందులకుజనులుగా నాదేవుఁడుగూడ నీవుచచ్చిన వెనుకశిక్షించు ననెను.

30 వ కథ.

ఒకడాంబికుఁడు తన్ను మహాభక్తుఁడనియందఱు నను కొనవలయునని ప్రతిదినము దేవాలయమునకుఁబోయిదీర్ఘ

కాలమువఱకు నచటనే కన్నుమూసుకొని జపమాలఁద్రిప్పు చుఁగూర్చుండెను. ఇందుచేఁబూజారికి దేవాలయముతలుపులు వేయుటకుఁ బ్రతిదినము నాలస్యమగుచుండ విసుకుఁజెంది యొకనాఁడు మూలవిగ్రహముచాటునఁ గూర్చుండి “ఓ భక్తాగ్రేసరా, నీభక్తిసంతసించితి. ఇదిగో యిప్పుడునిన్ను నాయందైక్యము చేసుకొనుచున్నా”నని బిగ్గరగా ననెను. ఇది యాకపటభక్తుఁడువిని దేవుఁడుతన్నెక్కడ మ్రింగునో యని తిరిగి జూడక పాఱిపోయెను.

31 వ కథ.

మహాభక్తుడగుమహమ్మదొకనాఁడొంటరిగా నొకచెట్టుక్రిందఁ గూర్చుండెను. అప్పుడాయన శత్రువులలో నొకఁడగు ‘డర్ తర్’ అనువీరుఁడు ఖడ్గముచేతఁబూని మహమ్మదులవారి చెంతకు వచ్చి కత్తినిజూపు మఓరీ నేటికిఁగదా నీవొంటరిగా నాచేతఁజిక్కితివి. ఇప్పుడునిన్ను రక్షించువారలెవరని బెదరించెను. అప్పుడాపరమభాగవతోత్తముఁడు కొంచమైనను జంకక యత్యంతశాంతముతో “ఓరీపిచ్చివాఁడా? నేనొంట

రి గానున్నానని" యనుకొంటివా, సర్వజీవులకు రక్షకుఁడైన పరమేశ్వరుఁడు లేనిచోటుగలదా? ఆయనే యిప్పుడునన్ను రక్షించఁగలఁడు" అనిపల్కి భగవద్ధ్యాన పరాయణుఁడై నిశ్చలముగఁ గూర్చుండెను. ఆయనశాంతచిత్తమును జూచి నంతనే యాకాఠిన్యమనం బించుకమెత్తపడి తనచేతను న్నఖడ్గమును జారవిడచెను. తక్షణమే యాభక్తుఁడాకత్తిని దీసికొని గిఱుగిఱఁ ద్రిప్పుచు నిన్నిపుడెవరు కాపాడఁగలరని "డర్తర్'ను బ్రశ్నించెను. అప్పు డాతఁడుమిగుల భయము పొంది "అయ్యో, యిప్పుడీ యరణ్యమందు నాకుదిక్కెవరు నన్నురక్షింపు"మని మహాత్ములవారిపాదములపైఁ బడెను. అప్పుడాకరుణాసముద్రుఁడు "ఓరీబుద్ధిహీనుఁడా, యిప్పుడైన నీకుజ్ఞానములేదా. నన్నేలప్రార్థించెదవు? రక్షకులకెల్లరక్షకుడగు నాపరమేశ్వరునిఁ బ్రార్థించు"మని హితోపదేశము చేసివానిని దనశిష్యునిగాఁ జేసికొనెను.

32 వ కథ.

ఏసుక్రీస్తులవారిచెంత కొకఁడువచ్చి తనభార్యమిగులజ

బ్బుగానున్నదనియు నామెబాధ నివారణ చేయుమనియుఁ బ్రార్థించెను. అంతటనాభక్తుఁడు తనశిష్యునిపోయి యామె జబ్బుకుమర్పుమని యాజ్ఞాపించెను. కాని యాశిష్యుఁడెన్ని విధములఁ బ్రయత్నించినను నామెజబ్బునివారణ కాసందున మిక్కిలివిచారముతోడను నాశ్చర్యముతోడను దనగురువుల వారిచెంతకువచ్చి "స్వామీ యిదేమి యింత! తామొక్కసారి భగవంతునినామ ముచ్చరించినతోడనే యెట్టివ్యాధియైనను నివృత్తియగుచున్నది. నేనెన్నిమారులు భగవన్నామ ముచ్చరించినను గొంచమైనను బ్రయోజనము కలుగలేదు" అనియడిగెను. అప్పుడామహా భక్తుఁడనునేను ఓరీ నీకింకనుభక్తికలుగలేదు. భగవంతునియెడలఁ బూర్ణమైనభక్తివిశ్వాసమును గలవానికి నసాధ్యమైనకార్య మొకటికలదా" అనిచెప్పెను.

43 వ కథ

ఒకబ్రహ్మజ్ఞానికిఁ గడుపుమీదఁ బెద్దకురుపు లేచి యందుండి పురుగులు తుట్టెలు తుట్టెలుగా క్రిందఁ బడుచుం

డెను. అప్పుడామహనుభావుఁడాపురుగుల నొక్కొక్కటి జాగ్రతతోఁదీసి తిరిగి పుండులోవేయుచుండెను. ఇదియొకఁడు చూచి "స్వామీ మీదేహము నేలయింతగా శ్రమపెట్టుచున్నా"రనియడిగెను. అందుకాపరిపూర్ణుఁడు చిఱునవ్వుతో "ఈబ్రహ్మాండమంతయు నాదేహముగానినీవుచూచుచున్నయీదేహము మాత్రమేకాదు. కావున దీనిని పురుగుల కాహారముగా నిడిన నాకేమికొఱంత" యనిప్రత్యుత్తరమిడెను.

34 వ కథ.

ఋషిశ్రేష్ఠుండగు శ్రీశుకులవారు పరిపూర్ణవిరాగమును జెంది ఘోరారణ్యముల కేగుచుండెను. మార్గమధ్యమునఁ గొందఱుఋషికన్యలు వస్త్రహీనులై స్నానము చేయుచుండిరి. అత్తరి నీమహానుభావుండాదారినేపోవుట సంభవించి దిగంబరులుగా నున్నయాకాంతలమధ్యనుండి పోవుచుండెను. వీనివెనువెంటనే యీతనితండ్రి యగువ్యాసమహర్షి హాకుమారా, హాపుత్రా అనివిలపించుచుఁ బఱుగి

డుచుండెను. ఋషికన్యకలు వీనినిజూచినంతనే వేవేగబట్టలాధరింపసాగిరి. ఈవిపరీతము వ్యాసులవారు చూచి "ఓహో యిదేట్టివింత" పూర్ణయవ్వనమందున్న నాకుమారుఁడుమీమధ్యనుండి వెళ్లినపుడావంతయైన సిగ్గులేక కోటికి గాళ్లుచాచుకొనిన వారంటి వృద్ధుమీచెంతకువచ్చినంతనే యింతసిగ్గెలకగ్గినో తెలియకున్నదనెను. అందుల కాకాంతలు నవ్వుచు "ఓఋషిపుంగవా నీవుకయోవృద్ధుడవైనను మహాపండితుడవైనను నీకింకను విషయంబులే చావలేదు. నీపుత్త్రుఁడు నిష్కళంకుఁడు నిర్గుణుఁడు, నిర్మోహుండు లోకాతీతుఁడు. ఆమహానుభావుఁడు మామధ్యనుండి వెళ్లినను మమ్ములఁ జూచినట్లైననుండడు. మాయకు లోనైననీవంటివానిని జూడసిగ్గగుచున్నది. కాని మాయాతీతుండగు నీపుత్త్రునికడ మాకు సిగ్గెలయుండును?" అనిచెప్పనామునితన యజ్ఞానమునకు సిగ్గుపడికుమారుని మహావిరాగమునకు సంతసించి యింటికిఁబోయెను.

౬౫ వ కథ.

ఒకనాఁడు వేమనయోగి యొకఘోరారణ్యమందు నొక

హాస్తము తలక్రింద నుంచుకొని కఠినవేలపైఁ బరుండెను. అప్పుడిద్దరు ఋషికన్యలువచ్చి యామహానుభావునిఁజూచి అహా! ఈతని వైరాగ్యము శ్లాఘనీయమేగాని యింకనునీతని నొకటి విడువకున్నదిసుమీయని తమలోఁదామూమాట్లాడుకొను చుండిరి. ఆయోగి దీనినివిని నతక్షణమే తనహస్తమును దల క్రిందనుంచితీసివేసెను. ఆదియాకన్యకలుచూచి యయోగ్య నీతనినొకటే విడువకున్నదని యనుకొంటిమిగాని యితనికి నింకను రెండున్నవేయుకొను. ఆవిరాగిదీనిని వినినంతనే యేమియుఁదోఁచక వారిపాదములపైబడి వారట్లనుటకుఁగా రణము దెల్పుమనివేఁడెను. అప్పుడాకన్యలిట్లుచెప్పిరి. ఓము నిశ్రేష్ఠా! నీవుప్రపంచమంతయు విడిచితివిగాని యింకను గొంచముసుఖము నపేక్షించి తలక్రిందఁ జేయిపెట్టుకొని పరుంటివి. ఈకొంచెమొక్కటియున్నదని మేమనినంతనే చేయిదీసితివి కావున నభిమానముకూడాయింకను బూర్ణ ముగా వదలచలేదని నిన్నుని-కను రెండువిడువలేదనియుం టిమి యని''జవాబుచెప్పి వెడలిపోయిరి.

36 వ కథ.

భగవన్నామసంకీర్తనము పాడుచున్న యొక భక్తుని చెంతకు నొకఁడు పోయి "అయ్యా భగవంతుని వర్ణింపు" మని ప్రార్థించెను. వెంటనే యాభక్తుఁడు మౌనము దాల్చెను. అప్పుడాతఁడు "స్వామీ యిదేమి! భగవంతుని వర్ణింపుమని యడిగినతోడనే యిదివఱకుఁ బాడుచున్న పాటసహితము మానుకొని మౌనముదాల్చితిరి!" అనియడుగ నాభక్తుఁడు "అయ్యా వర్ణనాతీతం బగుదానిని వర్ణింపు టెట్లు" యని జవాబుఁ జెప్పెను.

37 వ కథ

ఒక చాకలివాఁడు గలఁడు. వాఁడు నిశ్చలమైనభక్తిగలవాఁడు. ఒకనాఁడు నిద్రించుచు మంచికలఁ గాంచుచుండఁగా వానినెవరో లేపిరి. అంతనాతఁడు మిగుల విసుకుఁ జెంది "అయ్యో నన్నేమిటకు లేపితిరి? చక్రవర్తిగానుండి ప్రపంచ మంతయుఁ బాలించుచుంటిని. అష్టభోగములను భవించుచుంటిని. భార్యాపుత్రాదులతో బంగరుమూఁగుటు

య్యలలో నూఁగుచుంటివి. ఇట్టిమహాస్వప్నము భంగముచేసితివిగ దాయని నిట్టూర్పులువిడచెను. అప్పుడామనుజుఁడు "ఓపిచ్చివాఁడా! నీవనుభవించుచుండిన దంతయు సత్యమనుకొంటివా? అదికలయే గాన చింతించకు" మనెను. అప్పుడాభక్తుఁడు" ఓరీ! పిచ్చివాఁడవు నీవుకాని నేనుగాను. నాకలయెంతయసత్యమో నేనుజాకలిగానుండుటయు నంతఅసత్యమే. అదియెంతసత్యమో యిదియు నంతసత్యమే; నీవజ్ఞానివై యీప్రపంచమంతయు సత్యమేయని భ్రమించుచున్నావు గానియిదియును వట్టికలయేసుమా" యనెను.

౪౪ వ కథ.

శ్రీరామకృష్ణపరమహంసలవారు రోగపీడితులై యున్న తఱి శశధరుఁ డనునొక పండితుఁడు వారిసన్నిధికి వచ్చి "స్వామీ! మీమనస్సునొక క్షణమాత్రము మీశరీరముపై గురిపెట్టినయెడల మీవ్యాధినిమిషములో హరించిపోవునుగదా? అనిచెప్పెను. అప్పుడాభక్తాగ్రేసరుండు "శ్రీమన్నారాయణునిపాదారవిందములకు సమర్పించిననామనస్సు నీకు

చ్ఛదేహముపైఁ దిత్రీగిరియెట్లు పెట్టెదును" అనిజవాబుచె ప్పెను. అప్పుడాపండితులవారు "అద్వైతమీమాంసని గురు వ్వుమని మీజగన్మాతనైన వేఁడుకొనరాదా" అనితిరిగియడి గెను. అందులకాపరమహంస "అయ్యా సచ్చిదానందస్వ రూపిణి యగుజగన్మాతను దలఁచినంతనే నాదేహమునేమఱ చుచుంటినిగాన నీశరీరమునిష్యమైన మాతల్లిని వేఁడికోరు టకు వీలుపడ"దని జవాబుచెప్పెను.

39 వ కథ.

ఒకదొంగ రాజుగారియింటికిఁగన్నమువేసెను. అప్పుడు రాజును భార్యయును మాటలాడుచుండుటచే నాకన్నములో నేయుండి వారిమాటలువినుచుండెను. రాజుభార్య నాథా మనపుత్రికకు నింతవఱకుఁ దగినవరుఁడురాఁడయ్యె, నేమిసే తుమని, విచారించెను. అప్పుడురాజు "ప్రాణనాయకీ" చిం తించవలదు. ఇంతవరకు నేనెంతయో విచారించితిని గాని సుగుణసంపన్నుఁడగురాకొమరుఁడొక్కఁడును గానరాఁడ య్యె, భాగ్యవంతుఁడైనను బుద్ధిహీనునకిచ్చినవానికంటె

ధనము లేకుండినను సుగుణవంతుఁడైన దరిద్రునకిచ్చినదే మేలు గావ రేపటిరోజున మనపురమంతయు వెదకించి యెవరైననో కభక్తుని రావించి వానికి మనపుత్రికనిచ్చి వివాహముచేసి వానికి సగము రాజ్యము నిచ్చెదను" అని యాదంపతులను కొను నామాటలాదొంగవిని మిగుల నానందభరితుఁడై యాక న్నము నుండి మఱలియింటికిఁబోయి యుదయమున నే చక్క గ స్నానముఁజేసి మహాభక్తునివలె వేషముధరించి యొకతం బుర శేఁబూని నారాయణ స్మరణఁ జేయుచు రాజగృహము చెంతనుండి పోవుచుండెను. భక్తునికై వెదకుచున్నయా రాజు మిగుల నానందించి వానిని దగుసన్మానముతో నింటికి రప్పించి నవరత్నఖచితసింహాసనంబుపైఁ గూర్చుండబెట్టి తన ముద్దులపుత్రికను స్వీకరించుమని ప్రార్థించెను. అప్పుడా దొంగ అహా! యేమివింత, యేమియాశ్చర్యము, దొంగభక్తి కేయిట్టి మహాపదవి దొరకుచుండగ, నిజమైనభక్తిగలిగిన యెడల నెంతమహాభాగ్యము లభించునో గదా, యనితలం చుచు నిజమైనభక్తివైరాగ్యములు గలిగినవాఁడై సింహాసన

మునుండిదిగి నారాయణస్మరణఁ జేయుచు, రాజుసమర్పిం
చిన రాజ్యమును బుత్రికనుగూడ విసర్జించి తపంబునకై
పోయెను.

40 వ కథ.

శాంతపమణి యనురాజు నిరంతరము స్త్రీలోలుఁడై యింద్రియసుఖానుభవమునందే కాలము పుచ్చుచుండెను. ఒక్కనాఁడీరాజు మధురమగుఫలములను భుజించి తోళ్లను గిటిగీగుండ నావలఁ బాఱవేయుచుండెను. అట్టిసమయమున ననస్త్రుఁడగు 'బనుగను' మహాజ్ఞాని ప్రమాదవశమునఁ గోట లోనికిబోయి యాతోళ్లను దినుచుండెను. రాజు దానిని జూచి "ఈదురాత్ముఁడిక్కడికెట్లు వచ్చెను? వీనిని బాగుగ నర్దించుఁ" డనిభటుల కాజ్ఞాపించెను. భటులు రాజాజ్ఞ ప్రకారము వానిని గొట్టుచుండిరి గానియాజ్ఞాని యేడ్పుట కుబదులు నవ్వుచుండెను. అదిరాజు చూచి యాశ్చర్యపడి యోరిమూర్ఖా నీవు శోకించుటకు బదులు నవ్వుచుంటివేల? కారణముఁ జెప్పుమనెను. అప్పుడాబ్రహ్మవేత్త తిరిగి నవ్వి

"ఓరాజా పాత్రువై చిఁపండ్లతోఁళ్లను భుజించునాకీశిక్షను విధించఁగాఁ, బండ్లనుభుజించు నీకెట్టిశిక్షను భగవంతుఁడు విధించునోయనియూ, రాజగృహమునకు వెలుపల వర్తించు నాకీశిక్షను విధించఁగా నంతఃపురాంతర్వర్తి వగునిన్నీశ్వరుఁడెట్లు శిక్షించునో యనియూ, నేకాకియగు నన్నిట్లు శిక్షించఁ బెక్కుస్త్రీలతోఁడఁ గ్రీడించునిన్నెట్లు లోకేశుఁడు శిక్షించునో యనియుఁ, బయలకుఁ గీడుచేయని నాకిట్లు క్రూరదండనను విధించఁగా పాపరాధివగునీకెట్టి క్రూరదండన జగదీశ్వరుఁడు విధించునో యనియూ నింద్రియనిగ్రహముఁజేసి భగవద్భక్తుఁడ నగునన్నిట్లు శిక్షించగా నింద్రియకింకరుఁడవయి భగవద్విముఖుఁడ వగునిన్నెట్లు శిక్షించునో యనియూ నవ్వితి" ననిజవాబు చెప్పెను.

41 వ కథ.

లాహోరునం దవతరించిన శ్రీరామతీర్థస్వాముల వారి నొకనాఁడు భార్యసమీపించిన "నాథా, నే నెవరి నైనది. మీకుజ్ఞాపక మున్నదా" యని యడిగెను. అప్పుడా మహా

పురుషుడు "లేదు జ్ఞాపక మనుమాటయే లేదు. నేను జ్ఞాపక మ్ముంచుకొనుటకు నీవు నాకన్యముగా నుండినఁ గదా? బ్రహ్మాండ మంతయును నేనై యుండ నేను జ్ఞాపక ముంచు కొనుటకు నాకన్యమేమి కలదని" జవాబు చెప్పెను.

42 వ కథ.

ఒకనాఁడు శ్రీ దయానందసరస్వతీ స్వాములవారిని "స్వామీ మీమనస్సున కెప్పుడు నింద్రియవికారములు గలుఁగ లేదా యని" నొకఁడడిగెను. అంగుల కాపుణ్యశీలుఁడు "అహర్నిశములు పరమార్థప్రసంగములయందును, చింతనయం దును నామనస్సు మునిఁగి యుండుటచే వేఱుచింతలు కలు గుటకు నావకాశమే లేకపోయెను." అనిజవాబు చెప్పెను

43 వ కథ

'సోక్రటీసు' అనుతత్వవేత్త మరణమునొందు తఱి నొకా నొకఁడు "మీరు మృత్యువున కణుమాత్రమైనను భయముఁ జెందకుండుటకుఁ గలకారణ మే" మని యడిగెను. అం గుల కామహాపురుషుఁడు నవ్వుచు, "నాకు భయము లేక

పోవుటమాత్రమే కాక పరమానందమును గూడ నొందుచున్నాను. ఏలయన నీతుచ్ఛదేహమునుండి నేఁడు నేను విముక్తి నొందుచున్నాను. నేనాత్మనుగాని శరీరముగాదు. నాకెన్నఁడును మృత్యువులేదు, ఈశరీరబంధన నాకు నేఁటితో విడిపోవుచున్నది గదా యని మహదానందము గలుగుచున్నదని" జవాబు చెప్పెను.

46 వ కథ.

ఒకశిష్యుఁడు తనగురుస్వామిచెంతకుఁ జని స్వామీ, నాదినములగల కాలమంతయు నాపూర్వపుస్నేహితులు తరుచుగా వచ్చుచుండుటచే వృథాయగుచున్నది. యేకాంతమున ధ్యాననిష్ఠలు జరుపుకొనుటకు సావకాశమే లేకున్నది. అందుల కేదైన నుపాయముఁ జెప్పుఁడనియడుగ "ఓశిష్యా, నీస్నేహితులలోఁ బేదవారుగా నున్నవారికి నప్పియ్యుము. ధనికులుగా నున్నవారి నప్పడుగుము. ఇట్లుచేసితివేని నీస్నేహితులందఱు మాయమై నీకుఁదప్పక యేకాంతములభించు" ననెను.

45 వ కథ.

శ్రీరంగావధూతలవారి నొకనాఁడమ్మహనీయుని మేనయత్త "ఓరీ నీ వెప్పుడు పిచ్చిపట్టినవానివలె నూరక కూర్చుండెద వేల, లే లెమ్ము, పనిపాటలు చేసికొనుమని" కఱ్ఱతో వీపుపై మోదెను. అప్పుడా శాంతమూర్తి చిఱునవ్వు నవ్వి "తల్లీ నీకట్టెకుఁ దిరిగిజవాబు చెప్పెడికట్టె దచ్చినదిసుమా" యనెను.

46 వ కథ.

శ్రీరామతీర్థస్వాములవారు బాల్యదశలో నుండుకాల మందొకనాఁడుపుస్తకము నొకదానిని జదువుచు వీథిలో నడచుచుండెను. అప్పుడొక పెద్దమనిషి యాతనిం జూచి "ఓవెఱ్ఱివాఁడా పుస్తకమును మూసి పాఠశాలకుఁబోయి చదువుకొనుము. వీథిలోఁ జదువుచుఁ బోయెదవేల యని" యనెను. అందులకాబాలుఁడు "అయ్యా! ఈప్రపంచ మంతయు నాకుఁ బాఠశాలయే" యనిజవాబుచెప్పెను.

47 వ కథ.

ఒకనాఁడు శ్రీరామకృష్ణపరమహంసలవారిచెంత కొక డాక్టర్ పోయి "ఏమయ్యా మీవిలువగలకాలము నంతయు నిట్లు పిచ్చిపట్టినవానివలె వృథాపుచ్చుచున్నార"ని యడిగెను. అప్పుడాభక్తాగ్రేసరుండిట్లు జవాబు చెప్పెను. ఈప్రపంచమంతఁ బిచ్చివారు కానివారెవరు? ఈప్రపంచమే యొకపిచ్చి యాస్పత్రి: ఇందుండు వారందరును బిచ్చి వారలే. కొందరుధనము కొఱకును, కొందరుకీర్తి కొఱకును గొందరు స్త్రీలకొఱకును, గొందరు ఐశ్వర్యము కొఱకును నిట్లనేకవిధములగుపిచ్చులచేఁ గాలమంతయువృథాపుచ్చు చున్నారు. నాయనా? నాకీపిచ్చలేవియుఁ బట్టక దేవుని విషయమైన పిచ్చిపట్టినది. నీచేతనైనచోఁ దగినమందిచ్చి బాగుచేసి పుణ్యము గట్టుకొనుము, యనెను.

48 వ కథ.

పిచ్చివానివలె నున్నయొకజ్ఞానిసన్నిధి కొకనవనాగరికుఁడు పోయివానిని హేళనచేయుటకై "అయ్యా! ఈలో

కమందు బిచ్చివాఁడెవ్వఁడనియడిగెను. అందుల కామహాను భావుఁడిట్లుజవాబుచెప్పెను. "రక్తము, మాంసము, చీము మొదలగువాటిలో నిండివేలకొలఁదిపురుగులతోఁగూడి, మల మూత్రముల కునికిపట్టై, పేగులు నరములు నెముకలుఁ గలిగి పచ్చితోలుతోఁ గప్పఁబడి సదాదుర్గంధమునే ప్రసరింపఁ జేయుచు వ్రణమువంటి యిట్టిదేహమును సుందరమైనదని భ్ర మించి, దానిని మోహించు వానికంటెఁ బిచ్చివాఁడొకఁడుం డునా?" యని జవాబు జెప్పెను. ఆనవనాగరికుఁడు సిగ్గు పడి మఱలఁ బ్రశ్నింపకయే ఇంటికిఁ బోయెను.

49 వ కథ.

మచిలీపురమునం దవతరించిన శ్రీరంగావధూతలవారిని బాల్యమునందొకనాఁడు వారితండ్రి కొన్నిఫలములు గొని తెచ్చుటకై బజారునకుఁ బంపిరి. అంతటవారు వీధివెంబడిఁ బోవుచుండగాఁ గొందఱాకలిచేఁ బరితపించుభిక్షుకు లెదు రుపడిరి. తోడనేయాదయామయునికి మిక్కుటిలిదయగలిగి చేత నున్నడబ్బంతయు నాబీదలకిచ్చి "తండ్రులారా, యేదైనఁ

గొనితిని. నీకొఱకుద్భాధను దీర్చుకొనుము'' డని చెప్పి యుత్తచే తులతో నింటికిఁ బోయితండ్రియొద్దనిలచెను. అప్పుడు వారి తండ్రి పండ్లు దెచ్చితివాయని యడుగ వారిలోనొక్కరుఁడు "నాయనా తెచ్చితి'' ననెను. అంతట వానితండ్రి యిటు తెమ్మని చేయిచాచ "నాయనా, అశాశ్వతమైనట్టియు క్షణ కాలమాత్రమే సుఖమునిచ్చునట్టియు పండ్లకుబదులు శాశ్వతసుఖమునిచ్చు సుకృతఫలమును గొనితెచ్చితి'' నని తానుచేసిన కార్యమును వినయపూర్వకముగా విన్నవించెను. తండ్రియాబాలుని ముద్దుపలుకుల కచ్చెరవునొంది సంతోషించెను.

50 వ కథ.

నీచకులంబునఁ బుట్టినగుహుఁడు మహానుభావుండగు శ్రీరామచంద్రుని "ఓరీ రామా'' యనిపిలిచెను. అంతటలక్ష్మణుఁడు మిగుల నాగ్రహముఁజెంది వానిని జంపఁబోయెను అప్పుడాపరమపావనుఁ డిట్లనియె "ఓయీ, లక్ష్మణా, నీవు ప్రాణములను దీయఁబోవువాఁడు నాకుబరమమిత్రుఁడు

సుమా! నన్ను ప్రేమవలన నోరీయనిపిలచెను. అట్లుపిలుచు వాని నేనుమిక్కిలి ప్రేమింతును. ఛండాలుఁడైనను భక్తిగల వాడైనయెడల వానినిదరిఁజేర్తును" గాని భక్తిశూన్యుఁడైన యెడల వాఁడు బ్రాహ్మణుఁడైనను వానిదరిఁచేర్చను. భక్తుఁడు విషమిచ్చినను ద్రాగుదుము గాని భక్తిలేనివాడమృతము నిచ్చినను స్వీకరింపనని యుపదేశించెను.

౫1 వ కథ.

ఒకానొకసమయమ్మునఁ కలిదేవత పరీక్షిన్మహారాజురాజ్యమునందుఁ బ్రవేశింపఁ జూచెను. గాని పరమపావనుఁడగునారాజు "ఓకలీ నీవు నారాజ్యమునం దుండుటకు స్థలము లేదు. నా రాజ్యము చెంతకు రాఁగూడదని" భయపెట్టెను. అప్పుడు కలిమిక్కిలి దీనుఁడై "ఓమహారాజా అట్లైన నేనుందుటకుఁ దావుఁ జూపుమని" ప్రార్థించెను. ఆమాటలకుఁ పరీక్షిత్తిట్లనియె. "ఓకలీ నీవునివసించుటకు నాల్గుస్థలములను జూపుచున్నాను. జూదము, మద్యపానము, పరస్త్రీసంగమము, జీవహింస, యనునీనాల్గుకార్యము లెచ్చటె

చ్చట జరుగుచుండునో యచ్చటచ్చట నీవు స్వేచ్ఛగా విహ
రించుచుండుమనెను అంతటఁ గలి "ఓమహారాజా, నాలు
గుస్థలములయందు నివసించుట మిగులకష్టతరము. యీనా
లుగువిధదోషములు గలయొక శ్రేష్ఠస్థానమును నిర్దేశింపుఁడని
తిరుగఁబ్రార్థించెను. అప్పుడామహారాజు "ఓకలీ. ధనమెచ
టఁగలదో యచటనీవుండుము. ఈనాలుగుదోష
ములకును కివశ్రేష్ఠస్థానము ధనమేకనుక నచట నీయిష్టాను
సారముగా నుండవచ్చునని" చెప్పెను.

52 వ కథ.

ధనవంతుఁడైననొకమార్వాడీ తనయైశ్వర్యము నెల్ల
విసర్జించి శ్రీరామకృష్ణపరమహంసలవారి చెంతకుఁబోయి
"స్వామీ, నేనుసర్వసంగపరిత్యాగముఁ జేసినను భగవం
తుఁడు గాన్పించలేదు. కారణమేమని" యడిగెను. అప్పుడా
పరమహంస "పాత్రలోనున్న తైలమును బాఱబోసినను
బాత్రయందింకను దానివాసన యంటియుండును, అట్లే
నీవుసర్వవిషయములను విడచినను నీమనస్సునందు వానివా

సన యింకను నంటియున్నది. అదిపోవనంతవఱకు నీకు భగవంతుఁడు గానిపించఁడని" చెప్పెను.

53 వ కథ.

శ్రీకృష్ణభగవాను లోకనాథుఁడు పతివ్రతాశిరోమణియగు కుంతిదేవిని "నీకు యేమివరములు కావలయునని" యడిగెను. అప్పుడా భక్తాగ్రేసరిణి "దేవా నాకెల్లప్పుడును కష్టములేగలుగునటుల వరముఁబ్రసాదించుమఁ డని" కోరెను. శ్రీకృష్ణులవారిట్టి విపరీతపుఁ గోర్కెకునచ్చెరువునొంది యందులకుఁగారణంబడిగెను. అప్పుడా పుణ్యశీల "హేదేవా? మనుజులు పూర్ణమైన సైశ్వర్యముతో నుండి ప్రాపంచక సుఖాభిరతులై యున్నప్పుడు మదాంధులై కన్నులుదెలియక ప్రాపంచకసుఖభోగములే శాశ్వతమనితప్పు నిత్యానంద స్వరూపుఁడవగు నిన్ను సహితము మరచుచున్నారు. ఒరిగికష్టములు కలిగినప్పుడె వేఁబ్రొతెచ్చుకొని శ్రీమన్నారాయణుఁడే నాపదివక్కవ్రలోకములకు నాయకుఁడని నన్నిన్ను ధ్యానించుచుందురు. కావున హేదీనబంధూ! ఎప్పుడును నీపాదా

రవిందములు మరవకుండుటకై కష్టములనే కోరితినని సమా

ధానము చెప్పెను.

54 వ కథ.

జగత్ప్రఖ్యాతుండును, బ్రహ్మసమాజములోద్ధారకుండును. భక్తాగ్రేసరుండు నగు శ్రీకేశవచంద్రసేనులవా రొకనాఁడు తానుధరించిన దివ్యవస్త్రములనన్నిటినొకమూలఁ బారవైచి జుట్టుగొరిగించుకొని కౌపీనముధరించి మట్టిమూకుడొకటిచేతఁబట్టివీథిలోఁ బిచ్చమెత్తగా లభించినబియ్యమును నొకమట్టిపాత్రలో నొకబహిరంగస్థలమునవండి యన్నమును నేలపైఁబడవైచి యాయన్నమును దినుచుండెను. అప్పుడామహానుభావునితల్లి కుమారుని పిచ్చిచేష్టలకు ఖిన్నురాలై "నాయనా నేడు నీవేలయిట్టి పిచ్చిపనులుచేయుచున్నా" వనియడిగెను. అప్పుడాసుగుణసంపన్నుఁడు "ఓతల్లీ, స్వచ్ఛమై, నిష్కళంకమైననామనస్సునందు దుష్టసంకల్పమొకటికలిగినది. దానికుఁ బ్రాయశ్చిత్తముగా నీకార్యముఁ జేసితినని" చెప్పెను.

౫౫ వ కథ.

ముద్దులు గుల్కునొక చిన్నపక్షి యొకవృక్షముపైఁ గూర్చుండి మధురమగుతనకంఠధ్వనిచే వీనులవిందుగఁ బాడుచుండఁగా నొకకిరాతుఁడు దానినొక యంబుతోఁ గొట్టి చంపెను. దీనిం జూచినయొకభక్తుఁడు మిగులఖిన్నుఁడై "ఓనిర్దయుఁడా అయ్యో, అదినీకేమియపకారముఁ జేసినది? దానిం గొట్టుటకు నీకుచేతు లెట్లొచ్చినవి? దానియాటలు దానిపాటలు చూచిననీకానందముగలుగ లేదా" యనియడిగెను. అందులకాదుష్టుఁడు "అయ్యా, మీరు దానియాటలు, పాటలు మాత్రమే చూచి యానందింతురు. నేను దానిం జంపి భక్షించి కూడ నానందింతు" ననెను. అంతభక్తుఁడు "దీనిం జంపిభక్షించి యానందింతునంటివిగాని రేపు దండధరుండగుయముడుచండతరంబగుగదాదండంబుచే నుగ్రుండై నిన్నుమర్దించుచుండ నీవు పొందుయానందమును దలపవైతివి కదా?" యని వానికి బుద్ధిచెప్పి నాటనుండి వానిని జీవహింసనుండి మరల్చెను.

56 వ కథ.

ఒకనాడు అక్బర్ చక్రవర్తి వేటకైయడవికిఁ బోగా నచట నొకఋషినిగాంచి వానితో ముచ్చటించి వానియద్భుతజ్ఞానమునకు సంతసించి వానిదరిద్రమును జూచిమిక్కిలిజాలిపడి యిట్లనియె "ఓపండితోత్తమా, నీ విట్టిదార్భాగ్యదశయందుండుటఁ జూడ నాకు నీమీదఁ గనికరము పుట్టినది. నాపట్టణమందు నీ కొకమంచిభవన మిచ్చెదను. అందుసుఖముగా నుండుము"నెను. అందులకాఋషి చిఱునవ్వు నవ్వి "రాజా, యీమనోహరమైన యరణ్యములకంటెను నిందుండుకొండగుహలకంటెను నీపట్టణములుగాని, నీభవనములు గాని సుఖప్రదములుకావు. ఇట్టిసుఖమును విడిచి నీపట్టణమందేల యుండవలె"ననెను. ఆచక్రవర్తి "అగ్యా అట్లైనయీపట్టు వస్త్రములనైన ధరించు"డని వేడెను. ఋషి "రాజా నాకీసహజంబగు చర్మవస్త్రముండఁగా తిఱిగి దీనిపై మఱియొకవస్త్రమేల చుట్టవలె"ననెను. అంతట రాజు "స్వామీ మీరు నిద్రావుటకే బంగారుపా

త్రమునైనదీసుకొను" డని ప్రార్థించెను. ఋషి "రాజా నీవు ద్రావుటకీదోసిలి చాలదా మఱియొక పాత్రతో నవసరం బేమి" యనెను. అంత రాజు "ఓమునిశ్రేష్ఠ మీరు శయనించుటకీ మెత్తని పరుపు స్వీకరించుఁడని ప్రార్థించెను. ఋషి "ఓరాజా, పట్టువలెనున్న యీ మెత్తని పచ్చిక యుండఁ మఱియొక పరుపు నాకేల" యనెను. "అట్లైన నో ఋష్యుత్తమా, మీ రనుదినము భుజించుటకీ సామగ్రినైనఁ దీసికొనుఁడ" నివేఁడెను. ఋషి "రాజా, నాకీయరణ్యమునందనేక ఫలములుండగా నాకివియేల" యనెను. ఈమహానుభావుని తృష్ణజ్ఞానవైరాగ్యములకు రాజు మిగుల నాశ్చర్యముఁ జెంది "అహా! యితండుగదా నిజముగ సంతుష్టాంతరంగుఁడ" నితలంచుచు నింటికిఁ బోయెను.

57 వ కథ.

అగ్బర్ చక్రవర్తి మఱియొకనాఁ డీఋష్యాశ్రమమునకు వచ్చి యామునిం జూచి "ఓఋష్యుత్తమా మీరు నిజముగ సర్వసంతుష్టులు ; ఐనను నన్నుం గృతార్థుని జేయుటకై

నాగృహంబునకు విచ్చేసి నేనిచ్చుబహుమానములంగ్రహిం
చుఁడని వేడెను. ఆతపసి యందులకు సమ్మతించి వానివెం
టబోయెను. రాజగృహమును జేరినంతనే చక్రవర్తి యా
తపసిని సింహాసనముపైఁ గూర్చుండఁబెట్టి తాను భగవంతుని
నిట్లు ప్రార్థించుచుండెను. ఓదేవా నీకరుణచే నాకీమహా
రాజ్యభోగము కలిగినది. నీకనేకవందనములు. నాయందిం
కను బరిపూర్ణానుగ్రహముగలవాఁడవై నారాజ్యమువిస్తరిం
పఁజేయుము. నాధనమును వృద్ధిజేయుము, నాబిడ్డలను దీవిం
చుము, నాకింక నింద్రభోగముల నొసంగుము" అనిప్రార్థిం
చుచుండ నామునిశ్రేష్ఠుండువిని మెల్లనలేచి వెడలిపోవు
చుండెను. అప్పుడురాజు "ఓస్వామీయిదిగో బహుమాన
ములను దీసుకువచ్చుచున్నాను. దయచేసి స్వీకరించుఁడని
ప్రార్థించఁగా, నావిరాగి "భిక్షుకుఁడు నాకేమి బహుమాన
మీయఁగలఁడు! నీవురాజువనుకొంటిని ఇంతవరకునీవు
భిక్షమెత్తుచుండుట చూచితిని. నీవంటిదరిద్రునిబహుమానము
నేనొల్లనని చెప్పి తిరిగిపోయెను.

58 వ కథ.

అలగ్జాండరను మహావీరుఁడు దేశదేశంబుల ననివారిత శౌర్యంబున వశంబు చేసికొని, హిందూదేశమునుగూడ జయించి తిరిగితనదేశమునకుఁ బోవుచుండఁగా సింధునదీ ప్రాంతమందు నివసించుచున్నయొకతాపసి వారికంటఁబడెను. ఆమహానీయుఁడు మలమలమాడుచున్న యెండయందు నిసుకలో దిగంబరిగాఁ గూర్చుండియుండెను. ఆరాజు నవరత్నఖచితమగు కిరీటమును దాల్చి, నగద్గాయమానంబగు భూషణములధరించి, గోచిపాతయైనను లేని యాతపోధనుని జూచెను. బాహ్యమున కామహానీయుఁడెంత దరిద్రుడుగాఁ గాన్పించినను వానిముఖము, మహదానందమును బ్రహ్మతేజమును గలిగియుండుటచేనాచక్రవర్తి వానింజూచినంతనే వానిపైమక్కువగలిగి తనతో దనపట్టణమునకు రమ్మనియాజ్ఞాపించెను. అంతనాతపసినవ్వి ఓరాజా, నన్నునీపట్టణమునకు గమ్మంటివి. ఈప్రపంచమంతయు నాయందేయున్నది. ప్రపంచము నన్నుఁబట్టజాలదు.

ప్రపంచమన నేల? ఈబ్రహ్మాండమంతయు నాయందేయు న్నది. బ్రహ్మాండముసహితము నన్నుఁబట్టజాలదు. సూర్యచంద్రాదు లుదయించుటయు నస్తమించుటయుఁ గూడనాయందే'' యనిచెప్ప నాచక్రవర్తి యిట్టివాక్యముల నెన్నఁడు వినియుండకపోవుటచే మిగులనాశ్చర్యముఁజెంది యిట్లుచెప్పెను ''నీకుఁగావలసినంతధనమిచ్చెదను. ప్రపంచభోగములలో నిమ్మునుంచెదను. దేవతాస్త్రీలను ధిక్కరించునప్సరసలను నీకుఁబరిచారకులుగఁ జేసెదను. నీవు నైననాతోడ రమ్మ'' నెను. ఈమాటల కాజ్ఞాని తిరిగినవ్వి ''ఈప్రపంచముయొక్క సౌభాగ్యముకంతకు నేనే కారణము. సూర్యచంద్రాదులు నాప్రకాశముచేతనే ప్రకాశించుచున్నారు. సృష్టిలోఁ గలసమస్తవస్తువులకు సుఖమును, సౌందర్యమును నావల్ల నేకలుగుచుండ నీవేమినాకీయఁగలవు'' అనిచెప్పెను. ఈమాటలకు రాజుగ్రుఁడైతనకత్తిని బైకెత్తి ''నీశిరస్సును ఖండించెద'' నని బెదరించెను. అప్పుడాజ్ఞాని తిరిగిపకపకనవ్వి ''రాజా నీజన్మమధ్యమం దిట్టియసత్య మెప్పుడాడియుండవు.

పుట్టుచావులులేనినన్ను నీవుచంపుటెట్లు. నేనెందరునెం
డను, వానఁదడియను, నగ్నిచేఁగాల్పఁబడను, ఖడ్గముచేఁ
దెగఁబడను. ఇప్పుడు ఖడ్గమునీవు పైకెత్తుటకుఁ గలశక్తియు
నాదేసుమాయని గంభీరముగఁ బల్కినంతనే యారాజు
నిస్పృహుండై నిశ్చేష్టితుండై, ఖడ్గమును భూమిపైజారవి
డచెను. తిరిగికొంతతడవు కారాజాస్పృహదెచ్చుకొని "ఓ
తాపసీ, నాశక్తిసామర్థ్యములు దెలియక నీవిట్లుపల్కుచు
న్నావు. ఈభూమండలమునఁ గలసమస్త రాజ్యములను
జయించి ప్రపంచమంతయు నేకచక్రముగా నేలుచున్ననీ
రాగ్రేసరుండ నగుటనీవెఱుంగ" వనెను. ఋషియామాటలు
వినినంతనే తిఱిగి పకపకనవ్వి "ఓరాజా గర్వించకుము, నీవు
జయించనట్టియు, నీకసాధ్యమైనట్టియు, మఱియొకప్రదేశ
ముగలదు. అందుండెడిభాగ్య మసమానము. సౌఖ్యమో ని
రుపమానము" అనెను. అంతటవారాజు మిగులనాతురతతో
"అహా నేను జయించనట్టిరాజ్యము నలుదిశలయందెచటవెద
కినను గన్పించలేదు. అంతియేగాక అది నాకసాధ్యమనికూడ

జల్కాతివి, ఏమిఃవిపరీతము! ఓబుషోత్తమా తత్కణమేదానిం జెప్పు" మనియడిగెను. అప్పుడామునిపుంగవుఁడు "ఓరాజా అదినీకుసాధ్యముకాదు, అచటమిక్కిలిపరాక్రమవంతు లగు నాలుగురుశూరులు కావలికాచుచుందురు. వారినిజయిం చినఁ గాని నీవారాజ్యముచెంతకుఁ బోఁ జాలవు, అర్ధ రన నేల అందొక్కనినైన నీవు జయింపఁ జాలవు సుమా! ఒకవేళ నీయదృష్టమున వారిం గెలిచినచో వారిసేనానా యకుం డగునొకమహాశూరు డారాజ్యముచుట్టును దిరుగు చుండును యెట్టిపరాక్రమవంతులైనను వాడు భస్మీకృతము చేయును ఇట్టికష్టతరమగురాజ్యమును నీవుగెలుచుట దుస్తర ములలో దుస్తరము, కావున నీగర్వము నిక జాలించు మని చెప్పెను. రాజామాటలకు మఱింత నాశ్చర్యమును జెందిదా నిం జెప్పుమని ప్రతిమాలెను. అప్పు డాజ్ఞాని "ఓరాజా ఆరా జ్యముకొఱకు నీవు దూరముపోనక్కరలేదు. అదినీయందు గలమోక్షసామ్రాజ్యమే. దానిని బొందనీయక పలుకష్టము లం బెట్టు కామక్రోధలోభ మోహమదమాత్సర్యము లనెడి

రక్కసులెగ్గురు గావలి గాచుచున్నవారు. వారిని జయించినపిమ్మట సంకల్ప మనెడిరాజును జయించవలెను, అప్పుడారాజ్యము నీకు స్వాధీనముకాగలదు అది నీకు సాధ్యమైనతోడనే బ్రహ్మాండమంతయు నీకు స్వాధీనమగును. అప్పుడు గదా నీవు శూరుడవు, అప్పుడుగదా నీవుచక్రవర్తివి. అప్పుడే నీవు ధన్యుడవు. గాన నీవు నీడంబమును జాలించు" మని హితోపదేశము చేసెను. అలగ్జాండరు వీటి యర్థమును చక్కగగ్రహించి "ఓతాపసేంద్రా, నాయపరాధమును క్షమించు' మని వేడి నమస్కరించి చనెను.

59 వ కథ.

విశిష్టాద్వైతమత స్థాపకుండును బరమభాగవతోత్తముండు నగుశ్రీరామానుజులవారికి వారిగురుమూర్తి రహస్యముగ నొకమంత్రమును జెప్పి దాని ప్రభావమును తెలుపంగఁజేసి దానినితరులకుఁ జెప్పక యతిరహస్యముగ నుంచుమని చెప్పి యాయనచేఁ బ్రమాణము చేయించుకొనెను. ఆమంత్రోపదేశమువలన నేమహాపాపములైనను దూరంతరయి జాటింపఁజేసి

జనులనందఱిని యొకచోటునకు రప్పించి తానొక యున్న
తస్థలమునందు నిలిచి సంసారబద్ధులై యవివేకాంధకారములో
మునిఁగి యల్లాడుచున్న యామనుష్యుల నందఱింజూచి మిగు
లఁజాలిగొంది తాను నేర్చుకున్న మహామంత్రమును దాని
ప్రభావము, గొంతెత్తి యందఱికి వినిపించునట్లు యెఱుఁగ
జేసెను. అప్పుడు ప్రక్కనున్న గురువులవారు తనశిష్యుని
యసత్యమునకును, నప్రమాణమునకును, ద్రోహమునకును
విస్మయము చెంది ఓరీ పాపీ, పరమనీచ! యెంతటిఘోర
పాపమునొడిఁ గట్టుకొంటివి! నీ వొనరించిన గురుద్రోహ
మునకు రౌరవాదినరకము ప్రాప్తమగునని తెలిసియు నేల
యిట్లు జేసితివని యడిగెను. అప్పుడాదయాసముద్రుఁడు
రెండుహస్తములను జోడించినవాఁడై దేవా! నే నొక్కరుం
డను నరకకూపమునఁ బడుటచే ననేకులు తరించుచున్నా
రు. నాదేహమును, నాత్మయుఁగూడ మానవకోటికి రక్ష
ణార్థమై బలిగా సమర్పణచేసితినని చెప్పెను.

60 వ కథ.

శ్రీరంగావధూతలవారిని నొకపండితుఁడు "మీరువివాహము చేసుకొనరాదా" యని యడిగెను. అందుకువారు "జాతరలో దిరుగుట తేలికే గాని గంతులువేయలేకచావవలె" నని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

61 వ కథ.

ఒకయక్షుఁడు ధర్మరాజును లోకమునఁ బరమాశ్చర్యకరమైన వింతయేమని యడిగెను. అందుకు ధర్మరాజిట్లనెను. "సృష్టియందలి పిపీలికాది బ్రహ్మపర్యంతముగల ప్రతివస్తువుయును నశించునదే యని యెఱింగియు, ననుదినము నెన్నియో జీవులు జచ్చుచుండుట కండ్లారఁ జూచుచుండియు మనుష్యుఁడు దానుమాత్రమునశింపక యెల్లకాలము స్థిరముగ నుండులాగున ముంముసంగతి నావంతయైన విచారింపక యైహికవిషయములందే పాటుపడుటకంటె నెక్కువయాశ్చర్యమేమికల" దని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

62 వ కథ.

నామదేవుఁడను పరమభాగవతోత్తముఁడు తన చిన్న

ద్రవ్యమంతయుఁ బేదలకు దానముచేయుటచే నతఁడు మిక్కిలి దరిద్రదశలో నుండఁగా కరుణాపూర్ణుండగు భగవంతుఁడు గనికరించి యాభక్తునకుఁ గొన్ని వరహాల మూఁటల నిచ్చెను. అప్పుడావైరాగ్యశీలుఁడు మిగుల దుఃఖించి "దేవా? నీవు నాకొసంగిన ఐశ్వర్య మంధునకు దీపదానము చేసినట్లును, నపుంసకునకుఁ గన్యాదానము చేసినట్లునున్నది. వాంఛాశూన్యుఁడ నగు నాకు ద్రవ్యమేల? నీపాదారవింద ములే నాకు మహాభాగ్యము"ని యాద్రవ్యమునహితము దాన ముచేసి భగవద్ధ్యానపరాయణుండై యుండెను.

68 వ కథ.

భక్తాగ్రేసరుండగు కుచేలుఁడెల్లప్పుడు భగవద్భక్తిచే సర్వప్రపంచమును మఱచియుండుటవలన బిడ్డలు దినుట కన్నములేక కట్ట బట్టలులేక కృశించి స్పృహదప్పియుండు తని భార్యమిగులఁ జింతాక్రాంతురాలై తదేకనిష్ఠాగరిష్ఠుఁ డైయున్న తన పెనిమిటిచెంతకుఁ బోయి "ఓప్రాణేశ్వరా? మీరు సదాయిట్లుండుటచే బిడ్డలగతిఁజూడకున్నారుగదా',

యనెను. అందుకాభక్తుఁడు చిఱునవ్వునవ్వి "ఓ కాంతా? నేనా వాండ్లగతిఁ జూచువాడను! తండ్రులకెల్లఁ దండ్రి యయిన శ్రీమన్నారాయణుండే యందఱిని రక్షించువాడు. అడవిలోనున్నపక్షుల కాహార మెవ్వరు పెట్టుచుండిరి. రాతిలోనున్న కప్పను బోషించువా రెవరు? మనకు బండ్లు లేక నములుటకు శక్తి లేనప్పుడు అదయానిధి పాలిచ్చిమనలను బెంచలేదా? వాడేమనలను రక్షించును. గావున దుఃఖింపకు మనెను. అందులకామె యసంతుష్టురాలై "నాథా! మీబాల్యస్నేహితుఁడగు శ్రీకృష్ణుని యాచించి కొంతధనముదెచ్చి యీయాపదను దొలఁగించకూడదా" యనెను. ఈమాటల కాపరమభాగవతుఁడు చిఱునవ్వునవ్వి "అహా అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుండగు భగవంతునిచెంతకుఁ బోయి ధనము యాచించుట కల్పవృక్షముచెంతకుఁ బోయి మట్టిపెళ్ళను యాచించునట్లుండు" ననెను.

64 వ కథ.

కబీర్‌దాసు మ్లేచ్ఛుఁడగుటచే వాని సుకువర్యుఁ డతనిని

దన దగ్గఱఁజేర్చుట కిష్టములేక యెన్నివిధముల ద్రోసివేసి నను నాభక్తుఁడు కొంచమైనను విసుకు చెందక తిరిగి పోవు చుండెను. అట్లుండ నొకనాఁడు గురువు మిగుల నాగ్రహ మును జెంది దనపాదుకచేఁ గప్పీయుశిరస్సునుండి రక్తము గారునట్లు కొట్టెను. అప్పుడా శాంతమూర్తి మిగుల నానంద ముతో "దేవా నేనుయిప్పటికిగదా ధన్యుఁడనైతిని. మీపా దుక నాశిరస్సుకు దాకినంతనే నాపాపములన్నియు నశించి కృతార్థుడనైతి" ననిచెప్పెను. గురువు వాని యసమాన సుగుణసంపత్తికి నాశ్చర్యముచెంది తనయవివేకమునకు సిగ్గు పడెను.

65 వ కథ.

సోక్రటీసు ఒకనాఁడు గాఢమైన విచారణయందుండఁ గా భార్యయాతని బిలిచెను. అందుల కాయనమాటలాడఁ నందున మిగుల గోపించి ఊరంతయుఁ బ్రతిధ్వని యగునట్లు అఱచుచుఁ దిట్టుచు దూషింపుచుండెను. అప్పటికిని నాతఁడు చలింపకుండుటచే నామె పట్టరాని యాగ్రహమును

జెంది యొకకుండతో బురదనీళ్లను దెచ్చి యాయన నెత్తిపైఁ గుమ్మరించెను. అప్పటికిని నామహానుభావుఁడావంత యయిన ఁగోపించక పకపక నవ్వుచు "అహా ఈ మినవుడే వర్షించు ననెడిలోకోక్తి యిప్పుడుగదా సాదృశమైనదని" పలికి తిరిగి తనయాలోచనయందే మగ్నుఁడై యుండెను.

66 వ కథ.

ఒకానొకఁడు మిగులభక్తితో ఒకదేవాలయమందుండిన దేవతా విగ్రహము నారాధించుచుండెను. ఒకనాఁడాతనికి స్వప్నములో భగవంతుఁడు ప్రత్యక్షమై "ఓభక్తుఁడా నీకు నాయందలి భక్తికి సంతోషించితి. నాప్రియభక్తుండొకఁ డీయూరువెలుపల నుండు దేవాలయమం దున్నాడు. అతనిచెంతకుఁ బోయినచో నీకు జ్ఞానోపదేశము జేయునని సెను. ఈకలఁ గాంచినంతనే యాభక్తుడు మిగుల సంతసించి యాదేవాలయమునకుఁ బోయెను. అచట నొకదిగంబరి తనరెండుపాదములను దేవతావిగ్రహముపైఁబెట్టి పరుండుటఁ జూచి అయ్యో నేనెంతమోసపోతిని, కలనిజమను

కొని యిచటకువచ్చి యీదుష్కార్యమును జూచుట సంభవించినదని మిగుల నాగ్రహమును, పరితాపమును గలవాఁడై "ఓయీ యసత్పుత్రుడా! నీకుఁ గండ్లు గాన్పించుటలేదా? ఇంతటి మూర్ఖుమా భగవంతుని శిరస్సుపైఁ బాదములు బెట్టుట కెట్లు సాహసించితివి" ని కోపించెను అప్పుడా దిగంబరి అయ్యా! కోపించకుము నాకు దేహస్పృహ లేకుండుటచే యిట్లు చేయుట గలిగినది నాయందనుగ్రహించి నాపాదములను భగవంతునిమీఁదనుండి తొలగించి పుణ్యముగట్టుకొనుమూ యని వేడినంతనే యాభక్తుఁడు వాని రెండు పాదములనుబట్టి ప్రక్కకులాగెను. తోడనే యాస్థలమందొక దేవతావిగ్రహము గాన్పించుటచే మఱియొక ప్రక్కకు లాగెను. తక్షణమే యక్కడ నొకవిగ్రహము గన్పించఁగా భక్తుఁ డాశ్చర్యమునొంది యా దేవాలయమంతటను వాని నీడ్చెను. కానివాని పాదముల నెచటఁ బెట్టినను నచట భగవంతుని విగ్రహము గన్పించుటచే, ఆహా యిదేమి చిత్రము! భగవంతుడు సర్వవ్యాపియయి యున్నాఁడే

అయ్యో నేనెంతటి పాపిని. ఈమహానుభావుని నిష్కారణముగ దూషించి పాపముగట్టుకొంటినే అని చింతించి యాబ్రహ్మవేత్తకు నేవయొనర్చి ధన్యుఁడయ్యెను.

67 వ కథ.

పరమదుర్మార్గుం డగురావణాసురునితమ్ముఁ డగువిభీషణుఁడు తనసోదరునిపాపకృత్యములు సహింపఁజాలక యాతనివీడి శరణాగతరక్షకుం డగుశ్రీరామచంద్రుని శరణుచొచ్చెను. తోడనే యాకరుణాసముద్రుఁడువాని కభయమునిచ్చి లంకాపట్నమునకుఁ బట్టాభిషిక్తునిఁగ జేసెను. అంతట లక్ష్మణుఁడు అన్నమజూచి „దేవా, మీరింతతొందరపడితి రేల! రావణుఁడేవచ్చి మీకుశరణుచొచ్చిన మీరపుడేమి సేతురని యడిగెను. అందుకాపావనమూర్తి „ఓతమ్ముఁడా, రావణునకే యంత భక్తిగలిగి తనపాపకార్యమునకుఁ బశ్చాత్తాపచిత్తుఁడై నన్నుశరణు చొచ్చినయెడల, నారాజ్యమంతయు నాతనికిచ్చి 'నేవరణ్యవాసమేచేసెదను', అనిచెప్పెను.

68 వ కథ.

ఒకకుష్ఠురోగి తనవ్యాధిబాధ సహింపఁజాలక ప్రాణత్యాగము చేసికొనవలెనని యొకనాఁడు నదీతీరమునకుఁ బోయియందు దుముకఁబోవుచుండెను అప్పుడు కబీర్‌దాసుగారిశిష్యుఁడగు పద్మనాభుడు వానింజూచి మిగులజాలినొంది రామనామమును మూఁడుమాఱులుచ్చరించినఁతోడనే యాకుష్ఠరోగి కష్టములు దీఱిస్వస్థతఁజెంది మహానందభరితుఁడయ్యెను. ఈవృత్తాంతమంతయు భక్తాగ్రేసరుండగు కబీరునకుఁ దెలిసినంతనే యాగ్రహమునొంది “ఓశిష్యా పవిత్రమగు రామనామము నింతస్వల్పకార్యమునకే మూఁడుమారులు వ్రయపెట్టితివా? అట్టిమహామంత్రమును త్రికరణశుద్ధిగ నొక్కమాఱుచ్చరించిన మాత్రముననే యెట్టియసాధ్యమగు కార్యమైనను సాధించవచ్చునే, నీకింకను బూర్ణమైనభక్తికలుగలేదు గదా”యని చింతించెను.

69 వ కథ.

ఒకనాఁడొకఁడు ‘జాన్‌సన్’ అనుతత్త్వవేత్తయొద్దకుఁ

బోయి అయ్యో చచ్చితి, చచ్చితి. ఇంక నాకేమిగతి? ఎందుఁ
బోదునని దుఃఖించెను. జాన్‌సన్ ఆశ్చర్యముతో నీకేమి
సంభవించినదని యడిగెను. అందుకతఁడు "అయ్యో
యిఁక నీప్రపంచమున మానవుఁడేమిచేయఁగలఁడు? మను
ష్యునిజీవితము నూఱేండ్లకంటె నెక్కువలేదుగదా" అద్యం
తములు లేని కాలప్రమాణములో నూఱేండ్లన నెంతయ
ల్పము? ఇందు నర్ధకాలము నిద్రయందే గడచిపోవుచున్నది.
ఇంతియేగాక మిగిలినయర్ధకాలములో బాల్యమున నాట
పాటలయందుఁ గొంతయును, యౌవనమునఁ గామక్రోధా
దులకులోనై యుక్తాయుక్తములరయక తిరుగుటయందు
గొంతయును, వృద్ధాప్యమునఁ గరచరణాద్యవయవములుఁ
పట్టుదప్పి నేమియుఁ జేయఁజాలనిస్థితియందును వ్యర్థమైపో
వుచున్నది. ఇదిగాక అప్పుడప్పుడు గలిగిన సావకాశమంత
యుఁ దినుటయందును, త్రాగుటయందును గడచుచున్నది
ఇదంతయుఁబోఁగా మిగిలినయించుక కాలము బిడ్డలతోడను
స్నేహితులతోడను, బంధువులతోడను గృహకృత్యములను

చక్కఁబెట్టుకొనుటతోడను పోవుచున్నది. మానవునిజీవితమంతయు నిట్లుపలువిధముల నితరవృత్తులచే నాక్రమించఁబడియుండ మనుష్యునికిఁ బరమార్థచింత జేయుటకు నావకాశమెట్లుండును. స్వతస్సిద్ధముగా మనుష్యునికి నావకాశమే లేనప్పుడికఁ నీదేవాలయములెందుకు, బోధకులెందుకు, గ్రంథములెందుకు? కాల్పనా! ఆరోగ్యయిఁక నేఁ దరించుటెట్లు! నాకు నావకాశమెక్కడిది! యని యేడ్చెను. ఇదంతయు 'జాన్‌సన్' విని కొంచెమాలోచించి వెక్కి వెక్కి యేడవసాగెను. ఆమనుజుఁడు నీవెందుకేడ్చుచున్నావని యాపేదాంతి నడుగ "ఆరోగ్యయిఁక నాగతియేమి నాభుక్తిగడచుటెట్లు! మనమెంతయో పెద్దది యనుకొనుచున్న యీప్రపంచమంతయు బ్రహ్మాండములోనొక యావగింజంతయైయుండదుగదా, యింతయల్పప్రపంచము మూఁడుభాగములుసముద్రమయమై యొక్కపాలుగదా నివాసయోగ్యమైనది. ఆయొక్కభాగములోఁ గొంతయడారులచేతను, మఱికొంత కొండలచేతను నాక్రమించఁబడి మిగిలినకొంచములో

జాలాభాగము నదులచేతను, సరస్సులచేతను నాక్రమించఁబడి, మిగిలినయింక మరికొంచెము పట్నములచేతను నిమస దారులచేతను రోడ్లచేతను నాక్రమించఁబడఁగా మనుష్యున కెంతమిగిలి యుండునో యోచించుము. మహాసూక్ష్మమగు ఈప్రపంచమందు మిగిలిన యత్యల్పభూమియందెన్ని కోట్ల జీవరాసులు బ్రతుకవలెనో చూడుము, ఇన్నిజీవరాసులజీవనమునకుఁ జాలఁగా నింక మనుష్యునకేమి మిగులును? ఒకవేళ నీసుమంత మిగిలిన నెన్నికోట్లమంది మనుష్యులు బ్రతుకవలెను? అయ్యో యింక నాదుగతియేమి నేనెట్లు బ్రతుకుదును" అని యేడ్చెను. ఇదంతయు నాతఁడు విని "అయ్యా మీరు చెప్పినదంతయు యుక్తియుక్తముగానున్నను నీభూమియందు మానుబ్రతుకుటకు నాహారము లేకపోలేదు. మీరు దుఃఖించుట వట్టివెఱ్ఱితనము" మనెను. అందుల కాతత్త్వవేత్త "అయ్యా నేను దుఃఖించుట వెఱ్ఱితనమైనచోఁ బరమార్థచింతనసేయుటకు నవకాశమే లేదనిమీరు దుఃఖించుట యంతకన్న వెఱ్ఱితనముగదా?" యనెను.

70 వ కథ.

రామతీర్థ స్వాములవారికిని అమెరికాదేశమునందొక క్రైస్తవ మతాచార్యునకును జరిగినసంభాషణ.

క్రై—స్వామీ, మీమతమెట్టిదో గోచరముగా నున్నది! మీరు భగవంతుని నమ్మెదరా లేదా?

రా—లేదు, నేనుభగవంతుని నమ్ముటలేదు. నాకుఆయన విషయమై యనుభవమే. ఒకదానిని దెలియనప్పుడే నమ్ముటయు నమ్మకపోవుటయుగాని, తెలిసినతరువాత, నమ్ముటకాదు, యనుభవమే.

క్రై—ఆహా యిదేమివింత, పోనిమ్ము నీకుఆత్మగలదనినైన నొప్పుకొనెదవా?

రా—లేదు, నాకుఆత్మలేదు, నేనేఆత్మను, నాకుదేహముకలదు. దేహములన్నియు నావే.

క్రై—మీది విపరీతమతముగా గాన్పించుచున్నదే!

రా—విపరీతమేకాదు, సర్వోత్కృష్టమతము.

క్రై—నీమతము నెవరైన గ్రహించగలరా?

రా—గ్రహించిననాకేమి? గ్రహించకున్ననాకేమి? సత్యమును బోధించుటే నాపని. సత్యబీజములు విరజిల్లుటే నాకార్యము. అవియెప్పటికైనను మొలకలెత్తకమానవు.

కై—నిన్ను బిచ్చివాఁడని యనుకొనెదరేమో!

రా—అనుకొననిమ్ము, కురుక్షేత్రమందు నేఁగృష్ణునిగావచ్చి బోధించినప్పుడుమాత్రము నన్నుగ్రహించఁ గలిగిరా? పాలస్టీనుయందు నేనుయేసుక్రీస్తుగా నవతరించి బోధించినప్పు డెంతమంది నన్నుగ్రహించఁగలిగిరి? తిరిగియిప్పుడు మరియొకసారి ఘంటానాదముగ బోధించుచున్నాను.

కై—నీమాట లతిగంభీరముగ నున్నవే! నీవేమి, ప్రవక్తవా? లేక అవతారమా?

రా—ప్రవక్తయు, అవతారమును, నాక్రిందివే. పరమాత్మనే నేను.

కై—నీబోధ తెలుసుకొనుట కెంతకాలము బట్టునో,

రా—ఎంతకాలమైననాకేమి! యుగములు నావే, కల్పములు నావే, అనంతకాలము నాదే. ఇదంతయు నాయాటయే యానెను. అంతనాక్రైస్తవుఁడమ్మహనీయుని యపూర్వమగు ప్రత్యుత్తరములకు విస్మయముజెంది మారుబలుకఁజాలక వెడలిపోయెను.

71 వ కథ.

ఒకరాజొకభక్తుని కొకయమూల్యమగుపట్టువస్త్రమునిచ్చెను. ఆభక్తుఁడు దానిందీసుకుబోయి, గుడ్డలులేక చలిచేగజగజవణకుచు భిక్షమెత్తుకొనుచున్ననొక ముసలిదానిపైఁగప్పెను. ఈసంగతి రాజుకుఁదెలసి ఆగ్రహమనస్కుఁడై యాభక్తునిఁ బిలువనంపి "ఓరీ, నన్నెంతయవమానపరచితివి! నీకుబహుమాన మిచ్చినవస్త్రమేదని" యడిగెను. అంతట నాభక్తుఁడు రాజా, నీవిచ్చినబహుమానమును, సకలచరాచరప్రపంచమునకు నీశ్వరియగు జగన్మాతకు సమర్పించితి" నని చెప్పినంతనే, రాజుసిగ్గుపడి క్షమాపణవేఁడెను.

72 వ కథ.

'అబ్రహామ్' అను క్రైస్తవభక్తుఁడు ప్రతిదినము తనయింటిముందరఁ గూర్చుండి బాటసారులకొఱకుఁ జూచుచు, వారుకనుపించినతోడనే వారినిదగుసన్మానముతో నింటికిఁదీసుకొనిపోయి తగునుపచారములు చేయుచుండెడివాఁడు. ఇట్లుండ నొకనాఁడు నూరుసంవత్సరములు వయస్సుగలనొక కడువృద్ధుఁడట్లువచ్చుచుండుటఁజూచి "అహా! నేఁడేమి నాపుణ్యము! ఇట్టియతిథి నాకెప్పుడును లభింపలేదు, అని సంతసించుచు యతనిఁగడుభక్తితో నింటికిదీసుకొనిపోయి కాళ్లుగడిగి, పిండివంటలతో భోజనముపెట్టెను. అంతటవా వృద్ధుఁడు మిక్కిలిసంతోషమున దినుటకుఁ బ్రారంభించెను. అప్పుడు 'అబ్రహమ్' ఆశ్చర్యముతో "ఓముసలివాఁడా నీకింతవయసువచ్చినను లోకనాయకుండగు పరమేశ్వరుని నారాధించకయే భుజించుచున్నావు. ఇప్పుడైనను యాదేవదేవుని స్మరించి భుజించుమా" యనెను. అప్పుడాముసలివాఁడు "అయ్యా నేనెన్నఁడును దేవుని బ్రార్థించియే యెఱు

గనాజన్మమధ్యమందు వానినొక్కసారియైన దలఁచలేదు, నీవు దేవుఁడు దేవుఁ డన్నవాఁడున్నవాఁడో లేనివాఁడో నాకుదెలి యదు. అట్టివానిఁ బ్రార్థించనేల" యనిచెప్పినంతనే అబ్రహాము మిగులఁ గోపముగలవాఁడై యామూసలివానిని దనయింటనుండి రాత్రియనిగూడవిచారించక తరిమివేసెను. ఆరాత్రి పరమదయాళుండును, జగములకెల్లఁ దండ్రియు నగుభగవంతుఁడు అబ్రహామునకు దర్శనమిచ్చి ఆముసలివానిని వెళ్ళఁగొట్టుటకుఁ గారణమేమని యడిగెను. అంతనాభక్తుఁడు "దేవా వాఁడు పరమనీచుఁడు, కృతఘ్నుఁడు భక్తిశూన్యుడు అట్టిమహాపాతకుఁడు నాయింట నుండఁగూడదని తరిమివేసితిని" అనిచెప్పెను. అంతనాదయానిధి "ఓక్రూరుఁడా, వాఁడెట్టివాఁడైనను నాబిడ్డయేగదా? నూరుసంవత్సరముల నుండి నేనువానిని రాత్రింబగళ్ళు గాపాడుచుండఁగా నొక్కరాత్రి నీవుకాపాడలేక తరిమితివిగదా" యనెను. ఈమాటలకు అబ్రహామ్సిగ్గుపడి బుద్ధితెచ్చుకొని నాఁట నుండి యందఱియందు నొకేవిధమున దయగలవాఁడై ప్రవ

త్రించుచుండెను.

73 వ కథ.

పడమటలంకయందు సాధనాశ్రమములో నివసించుచున్న సీతారామావధూతను గొందఱసూయాపరు లాయవధూతలవారికిని వారిశిష్యులకు నవమానము కలుగఁజేయ నెంచి వారిప్రియశిష్యుఁ డైనశాంతానందుని మిక్కిలిబాధించి యంతటితోఁ దృప్తిఁజెందక వారియాశ్రమము నిర్మూలముఁ జేయయత్నించుచుండగా వారియందుభక్తి గలకొందఱు గృహస్థులీపాపకృత్యమును నివారింపఁబూనికొందఱు రాజభటులను దీసుకవచ్చి యాదుష్టులను బంధించి చెఱసాలకుఁబంప యత్నించుచుండఁగాఁ బరమపావనుం డగునా యవధూత యాగృహస్థులతో నిట్లనియె "తండ్రులారా, రాజభటులచే మీరుకొందరినిమాత్రమే స్వాధీనము చేసుకొనఁగలరు, గానిముల్లోకములను స్వాధీనము చేసుకొనగల్గిన యొకమహామంత్రమును మీకుఁజెప్పెద. దానింగ్రహించి జయశాలురుకండని చెప్పినంతనే వారుదానిందెల్పుమని

వేఁడిరి. అంతవారు చిఱునగవుతో “శాంతమే యీమహా మంత్రము. శాంతముచే బ్రహ్మాండ మంతయు జయించవచ్చును” అనియుపదేశించి, వారుచెప్పినచొప్పున వారియఘృతశాంతమే వారివిరోధుల మనంబులనుగూడఁ గరగించి వారితోం దనురాగము గలవారలుగాఁ జేసెను.

74 వ కథ.

శ్రీసీతారామాన ధూతలవారిశిష్యుఁ డగుశాంతానందుఁడు దుష్టులచేమిగుల బాధింపఁబడియుండ వారిహితులు “అయ్యా, యీపరమదుర్మార్గులు మీకెంతకష్టము గల్పించిరి” అనిమొరబెట్టుచుండ నాశాంతనిధి “తండ్రులారా, వారినినిందించకుఁడు వారునాకు బరమమిత్రులు, నాశాంతమును బరీక్షించుటకై యేతెంచిన దయామయులుగా వారి భావించుచున్నా” నని నుడివిరి.

75 వ కథ.

శ్రీరామచంద్రులు రాక్షససంహార మొనరించి సీతామహాదేవితోఁ దిరిగియయోధ్యఁ బ్రవేశించి పట్టాభిషిక్తుఁడైన

కాలమందు శ్రీ ఆంజనేయులవారికి దేవేంద్రునిచే సమర్పించఁబడిన యొకయమూల్యమగు పచ్చలపతకము నొసంగిరి. అభక్తాగ్రేసరుఁడా పతకము నోటఁబెట్టి యొక చెట్టుకొమ్మనెక్కి యందలి రత్నముల నొక్కొక్కటి కొరికి తుబుక్కున నేలపై నుమియుచు దానినంతయుఁ బాడుచేసెను. దీనిం జూచి లక్ష్మణుఁడు మిగుల నాగ్రహముఁ జెంది శ్రీరామచంద్రునితో నీసమాచార మంతయు నెఱుంగఁజేసెను. వెంటనే శ్రీరామమూర్తి యాంజనేయులను బిలిపించి యాంజనేయా నీకోతిచేష్టలు మానవైతివిగదా? నీకిచ్చినపతకము జూపుమని యడిగెను. అప్పుడా పరమపావనుఁ డంజలిబద్ధుఁడై “దేవా మీరు నాకిచ్చిన పతకమునందలి మణుల నొక్కొక్కటియుఁ గొఱికి చూచితి, నములి చూచితిఁ, గాని యందొక్కదానికిని రామనామమాధుర్యము కొంచమైనను గాన్పింపలేదు, దేవా, నేనేమి యపరాధముఁ జేసితి? నాకిట్టి నిస్సారపువస్తువ నేలదయచేసితి” రని యడిగెను. లక్ష్మణుఁడు వీని యపారభక్తికి నచ్చెరువునొందెను. రామమూర్తి మిగుల సంతసించెను.

76 వ కథ.

ఒకనాఁడు సీతారామాంకధూతలవారికి గొందఱుస్త్రీ లొకపళ్ళెరమునిండఁ పిండివంటలనుదెచ్చి వారినోటఁ బెట్టు చుండిరి. అప్పుడువారు వానినన్నిటిని భుజించి “తల్లు లారా, మీభక్తికి సంతసించితిని. కానిమీరునాకుఁ బెట్టినట్టి పదార్థము లన్నియుఁ గోటీశ్వరుని కొక్కగవ్వదానము చేసినట్లున్నది. నేనాకలిదప్పులు లేనివాఁడను. ఆకలిచేఁ బరితపించుదీనులకు వీనింబెట్టినచో నిక్కలిప్రయోజనకర మగును. బ్రహ్మానందముచేఁ గడుపునిండినవాకు వీనిం బెట్టు టకంటె భక్తియనెడిఫలములను బెట్టినచో మీరుధన్యు లగు దురని హితోపదేశము చేసెను.

77 వ కథ.

ఒకబ్రాహ్మణుఁడు తనభార్యతోఁ గలహించి యిల్లువి డచి సంతోబాయనుజ్ఞాని చెంతకుఁబోయి “ఓస్వామీ, నేనునిస్సార మగుసంసారమును త్యజించి వచ్చితిని. నన్నుఁ గృతార్థునిఁ జేయు” మనిప్రార్థించెను. అప్పుడాభక్తుఁడు

వానిప్రార్థన నంగీకరించి తనచెంతనే యుంచుకొనెను. పిమ్మట నాతనికి నాకలిగలిగి సంతోషానుఁజూచి "స్వామీ నేనాకలిబాధను సహింపఁజాలకుంటిని. తినుటకేమైన, బెట్టుమని ప్రార్థింపఁగా నాతపని యొకవృక్షపుపచ్చకాయ నిచ్చి తినుమనిచెప్పెను. ఆబ్రాహ్మణుఁడు దానిని గొంచము నోటబెట్టుకొని యదిమిక్కిలిచేఁదుగా నుండుటచే దినఁజాలక దుఃఖించుచు సంతోషానుఁ జెప్పగా నాపరమయోగి చిఱునవ్వునవ్వి "యోగివిప్రా వైరాగ్యశీలురకు రుచియెట్టి దని తెలియదు. నీకట్టివైరాగ్యము కలుగకమునుపే సంసారము విడచివేసి యిక్కడికి వచ్చితి" వనియాతని యింటికిఁ దిఱుగఁ బంపెను.

78 వ కథ.

శ్రీ శుకమహర్షికిని రంభకును జరిగినసంవాదము.

రం—ఓశుకమునీంద్రా, అయ్యో, నీయౌవన మంతయుఁ
గాఢవ్రతపాలుజేసి కాలమంతయు వృథాపుచ్చు
చుంటివే!

శు—వనితా! భగవత్సందర్శనముకై పాటుపడుటకు యౌవనమే తగుకాలముగాని వృద్ధాప్య మగునా?

రం—మునిశ్రేష్ఠా, కామిగానివాఁడు మోక్షకామి యెట్లగును?

శు—తరుణీ! హరియందైక్యము నొందఁగోరుటే కామము. ఇంతకన్న నుత్కృష్టమైనకామము మఱియొకటికలదా?

రం—స్త్రీపురుషుల యన్యోన్యవ్యముకన్న సుఖమున్నదా? అట్టి సుఖమును ద్యజించుట యెంతవెఱ్ఱితనము!

శు—అహా! యేమంటివి, క్షణభంగురమై దుఃఖదాయకమై తుచ్ఛమైన కామినీసుఖ మెక్కడ! పరబ్రహ్మానుసంధాయకమగు నిత్యానందమెక్కడ!

రం—ఋష్యోత్తమా, సకలధర్మవేదులగుమీకుఁ దెలియని ధర్మములు లేవుగదా! తానై కోరి వచ్చినయువతీమణిని న్నాదరించకపోవుట భ్రూణహత్యామహాపాతకమునకుఁ గారణముగాదా?

కు—కాంతా, నీవుచెప్పినధర్మము మహాంధు నగుకాముకులకుఁ జెల్లునేమోకాని తపముచే నడవుల ఁగాలము పుచ్చుయోగులకుఁ గాదుసుమా!

రం—పూర్వమొకప్డు కోరివచ్చినమేనకను విశ్వామిత్రుఁడు చేరఁదీయలేదా పర్వతముని వారిణి యనుదేవవేశ్యను నాదరించలేదా? వారెల్లయుమీవంటి యోగులు కారా?

కు—తరుణీ, నీవుచెప్పినవారు స్త్రీసాంగత్యమున యోగభ్రష్టులై యెన్నియో యిడుములపాలై రనినీవు వినియుండవా?

రం—మునిశ్రేష్ఠా, వేయిమాటలేల స్త్రీలపొందే నరకహేతువైనచో భగవంతుడు స్త్రీలనేల పుట్టించవలెనో పరికించి చెపుమా?

కు—ప్రపంచమునే సత్యమునినమ్మి సంసారసాగరమున మునిగితేలెడు గృహస్థులకొఱకే స్త్రీలను సృష్టించెనుగాని, ప్రపంచమంతయు స్వప్నతుల్యముగా

గాంచినతపోనిష్ఠాగరిష్ఠు లగుమునీంద్రుల కొఱకుఁ గాదుసుమా?

రం—మునీంద్రా, కులముచెడనిమ్ము, తపంబులు మంటఁగల యనిమ్ము, బంధువులు వెలిఁబెట్టనిమ్ము, తల్లిదండ్రులు వండనిమ్ము, తనకన్నియిడుములు పొడమినవోర్చిచం ద్రునిబోలుముఖకాంతులు గలకాంతలఁ జేపట్టి, సుఖించువాఁడే ధన్యుఁడుసుమా!

శు—పంకజాక్షీ, తనభార్య యెంతకుంచినను గుందనిమ్ము, బంధువు లెంతచిన్నచూపునఁ జూచినఁజూడనిమ్ము; లోకులుతన నెంతదూఱినను దూఱనిమ్ము, అన్నిటి యందున నభిమానశూన్యుఁడై, యాత్మబోధాసుధా రసమును గ్రోలుమహనీయుఁడే ధన్యుఁడుసుమా!

రం—మునీంద్రా, కళలనుదెలిసి, మన్మథుఁడే నిజదైవమని నమ్మి! సదాస్త్రీలోలత్వముచేఁ గాలముపుచ్చువాఁడే పూజ్యుఁడుసుమా?

శు—రంభా, వేదములుచదివి, అజ్ఞానము నణఁగఁద్రొక్కి,

ముక్తికాంతంగలవి తన్మయత్వము నొందుమహాను
భావులే పూజ్యులుసుమా!

రం—వేదములన్నియు బూడిదగానిమ్ము, పరమాత్మ పాడుగానిమ్ము? మోక్షపదము మంటఁగలయనిమ్ము, నిండువెన్నెలయందు, రమణీయమగునుద్యానవనముల లేజవ్వనులతో విహరించు పుణ్యపురుషునికి నేసదానమస్కరింతును.

శు—అవివేకీ, యేమంటివి! ఘోరారణ్యముల నివసించుచు, దనశాంతస్వభావముచే, క్రూరమృగంబులసహజబుద్ధిని గూడమాన్పి, వానితో వన్యోన్యమైత్రినివిహరించుచు హరిధ్యానపరాయణుం డైనమహనీయునికే నేసదా నమస్కరింతును.

రం—ఆర్యా, నన్నేలబాముల బెట్టెదరు. మదనతాపమునకోర్వలేకనీకు శరణంటిని రక్షింపుఁడు, శరణాగతరక్షణమునకన్నఁ దపమున్నదే!

శు—వనితా, అదిసత్యమేగాని అసమర్థుఁడేమి చేయఁ

గలఁడు? దుర్బలుని శరణువేఁడిన కాచిరక్షింపఁగ లఁడా?

రం—అయ్యయ్యో, మునీంద్రా, ఇట్లనుట న్యాయమా, నామనవి నాలకింపవా! నీవు నపుంసకుఁడవా! నన్నేల బాముల ముంచెదవు!

శు—బాలా, నన్నేల యీలాగున బాధించెదవు? నేను నపుంసకుఁడనే కాదు, నపుంసకులలో మొదటివాఁడను సుమా!

రం—ఎంత పిచ్చివాఁడవు! సుందరీమణులఁ గూడిన సౌఖ్యము నీకనుభవములేక యట్లనుచున్నావు సుమా!

శు—ఛీ! ఛీ! మలమూత్రములతోఁ గూడి, దుర్గంధమయమై, పైకిమాత్రము వన్నెచిన్నెలు చూపునీతనువులమర్మ మేరికి తెలియును! తరుణీ నీకొక నమస్కారము. ఇంతటితోఁ జనుము.

రం—మునీంద్రా, ఇదియా నీసందేహము! నేను దేవాంగన ననుమాట మఱచితివా? ఇదిగో నాశరీరము

చించి చూపెదఁ జూడుము. మానవులశరీరమువలె
దుర్గంధముగాక సుగంధమయమై మనోహరమై,
దేదీప్యమానమై యున్నది. ఇఁకనన్నుఁ జేకొనుమా!
(అనిపొట్ట చీల్చి చూపెను).
(అంతమహదానందభరితుఁడై)
శు—"తల్లీ, ఆబ్రహ్మదేవుఁ డటువంటిసుగంధమయమై, పరి
శుద్ధమైన నీకడుపునఁ బుట్టఁజేయక నాజన్మము వ్యర్థ
మొనరించెఁగదా!" అనిబల్కి రంభ శుకయోగి
యొక్క నిశ్చలవిరాగమునకు నచ్చెరువునొంది,
సిగ్గుపడి, నమస్కరించి వెడలిపోయెను.

79 వ కథ.

ఒకయరణ్యమందు నివసించునొకఫకీరొకనాఁడు పెద్ద పులిచే మిక్కిలిబాధకరమగుగాయమును బొందినవాఁడై, దుఃఖించుచున్నసమయమున నొకఁడు వానింజూచి "అయ్యో యాపులి నిన్నెంతబాధించె" ననియోదార్చ చుండ నాఫకీరు "అయ్యా నేనుబాధకై విచారించుటలేదు.

ఇంతకు వేయిరెట్లెక్కుడుబాధ గలిగినను, విచారములేదు. గానియిట్టిశిక్షను భగవంతుఁడు నాకువిధించుటకు నేనేమి పాపము చేసితినోకదాయని నాపాపకృత్యమునకై వగచుచున్నాననెను.

80 వ కథ.

ఒకపట్టణమందు ఒకమిక్కిలి బలాఢ్యుఁడు గలడు. అతఁడుబరువులు మోయుటయందుఁ దనకెవ్వరును సాటిలేరని యధికగర్వము గలవాఁడై యుండెను. అతఁడొకనాఁడత్యాగ్రహంబున గ్రుడ్లెఱ్ఱఁజేసి, నోటఁజొంగఁగార్చుచు, కత్తిని ద్రిప్పుచుఁ, బయలుగికుచుండ నొకఁడువానింజూచి వానియాగ్రహమునకుఁ గారణమడిగెను. అప్పుడావస్తాదు "ఒకస్త్రీ నన్నుఁదిట్టినది. అందుచేదానిని జంపుటకుఁ బోవుచున్నా" నని చెప్పెను. ఇదివినినంతనే యాతఁడునవ్వి "ఓహో! యిదియే నానీబలము! నీవెంతయోగొప్పభారములను మోయఁగలనని ప్రగల్భములు కొట్టుచుంటివే, ఒక్కరోడుదానివాక్యమునే మోయలేకపోతివి." యనిచెప్పినంతనే

యాతఁడు సిగ్గుపడి యింటికిమఱలెను.

81 వ కథ.

ఒకబాటసారి మలమలమాడు చున్ననిండువేసవిలో నడచిపోవుచు మిగులనలసి యొకపెద్దమఱ్ఱివృక్షమునుగాంచి దానినీడనుబఱుండి, యావృక్షమును బారఁజూచి ‹‹అహా! యేమిది, భగవంతుఁడు సర్వజ్ఞుఁడని యనుకొంటినే చిన్నగుమ్మడిచెట్టుకు బానలంతకాయలుచేసి మిక్కిలివిస్తీర్ణమగు మఱ్ఱివృక్షమునకుఁ గురుగింజలంతకాయలను సృష్టించెను, మనుష్యున కున్నంతవివేకమైనను నున్నట్లుగా న్పించ'' దనితనలోఁ దానుదలంచుచు నిద్రించెను. ఇట్లించుకనిద్రించి లేచినతోడనే తనదేహముపై మఱ్ఱికాయలు రాలియుండుటఁజూచి విస్మయమొంది అహా! నేనెంతమూఢుఁడను! సర్వేశుఁ డొనరించుప్రతికార్యమును మనమేలునకేనని గ్రహింపఁజాలక యజ్ఞానముచే బ్రహ్మాండములకెల్లఁ బ్రభువగు వాదేవదేవుని దూఱితినిగదా! ఈమఱ్ఱివృక్షమునకే గుమ్మడికాయ లంతకాయ లుండినయెడ నొక్కకాయ

నాప్పఁ బడినచోఁ జగ్గునుగదా; అంతియేగాక దీనినీడ నను
భవించెడి యనేకకోట్లజీవరాసులకుఁ బ్రాణాంతకమై
యుండునే! ఆహా! భగవంతునికార్యము లెంతయగోచర
ములు! అనుచు వెడలిపోయెను.

82 వ కథ.

ఒకఁడొకభక్తునియొద్దకుఁ బోయిస్వామీ యెట్టివిరోధు
లనైనను దయతో నాదరించుమని చెప్పితిరిగదా కామక్రోధ
ములనుమాత్ర మేలదయతో నాదరించరా దనెను. అందుల
కాభక్తుఁడు ఎట్టివిరోధియైనను దుదకుఁ గ్రూరమృగమైనను
దయకులోబడి దానిసహజ మగుకార్యమును మానునుగాని
కామక్రోధములకు దయచూపుటచే వాటిదుర్మార్గము
హెచ్చుచుండును గావున వాటియెడ మాత్రముదయ నేమా
త్రమును జూపరాదనెను.

83 వ కథ.

ఒక రాజొకఫకీరును నీ వెప్పుడైన నన్నుఁదలచెదవా
యని యడిగెను. అందుకు ఫకీర్ ఆహా తలచెదను. భగ

వంటిని మఱచినప్పుడా. చిత్తము భగవదాయత్తము గాని యప్పుడు బాహ్యవిషయములను జింతించును గాని రాజుల కెల్ల రాజును రక్షకులకెల్ల రక్షకుడు నగు సర్వేశ్వరుని యందు లీనమైనప్పుడె యితరవిషయములు జ్ఞాపకము వచ్చును? అనిజవాబు చెప్పెను.

84 వ కథ.

ఒకనాడు 'జహీద్' అను ఒకమతగురువు ఒకరాజుచే విందునకుఁబిలువఁ బడెను. అప్పు డందును మిక్కిలియుత్సాహముతో నక్కడ నమర్చబడిన రుచిగలపదార్థములను నాశకొలఁది కడుపుబ్బునట్లు దినుచుండఁ "జహీద్" తన నెల్లరును మహాభక్తుఁడని కొనియాడుటకై చాలఁ దక్కువగా భుజించి నమాజ్ (దైవప్రార్థన) దీర్ఘకాలము చేసెను. ఇంటికిఁ బోయినవెంటనే యన్నము పెట్టుమని యాజ్ఞాపించెను. సూక్ష్మబుద్ధిగల యాతనికుమారుఁడు "దండ్రీ, మీరిపుడేగదా విందారగించి వస్తిరి. అప్పుడే యాకలియయ్యెనా? యనియడుగఁగ, దండ్రి "కుమారుఁడా యొక ప్రయో

జనము నుద్దేశించి రాజుగారియెదుట నే నేమియుఁ దినలే' దని చెప్పెను. అంతట నూరుఁడు "నాయనా, నీవిక్కడ చేసిన వానిలో నేదియుఁ బ్రయోజనకారిగాఁ జేయలేదు గావున నీ ప్రార్థనలనుగూడ నీయింటివద్దనే తిరిగి చేయు మనెను.

85 వ కథ.

ఎపిక్టిటస్, అనువిరాగి సమస్తవిషయములను విసర్జించి, భగవధ్యానము చేయుచుఁ, జేతనైనంతవఱకు నితరులకు సహాయము చేయుచుఁ గాలము గడుపుచుండెను, ఒక నాడు దొంగలు, ఎపిక్టిటన్ యొక్క గుడిశెలో బ్రవేశించి యందొక దీపపుస్తంభమును దప్ప మఱేదియుఁ గాంచక యద్దానినే దొలగించుకొనిపోయిరి. అప్పు డాభక్తుడు 'అయ్యో! నే నెంతపాపిని, నేను సర్వవిషయములను విడిచి పెట్టియు, నీదీపస్తంభము నొకదానినుంచుకొంటిని, ఇది యుండఁ బట్టియేకదా వారికి దీనిని దొంగిలించ వలెననెడి దుర్బుద్ధిపుట్టినది, ఆయ్యో వా రొనరించినపాపమునకు నేనే

కారకుఁడను గదా యనిచింతించి నాటనుండి తిరిగి దీప ముగూడ బెట్టుకొనుటయే మానుకొనెను.

89 వ కథ.

శిఖిధ్వజుఁ డనునొక రాజు తప మాచరించుటకై యడవికిఁ బోయెను. బ్రహ్మజ్ఞాని యగు నతనిభార్య రాజునకు నిజమైన మార్గమును బోధింపఁ దలఁచి మునివేషమును దాల్చి రాజు చెంతకుఁ బోయెను. అచట నొకఘోరారణ్యమునందుఁ జిన్నపూరిగుడిశె నిర్మించుకొని యందుపద్మాసనాసీనుండై ధ్యాననిష్ఠయందున్న యారాజు నెదుట నామె నిలిచెను. రాజు మునివేషముతోనున్న తనభార్యను గుర్తింపక తన్నుఁ గృతార్థునిఁ జేయుటకై దర్శనమిచ్చిన ఋషోత్తముండని తలఁచి యామెపాదములకు నమస్కరించి "దేవా, నాకు మోక్షప్రాప్తియగుటకుఁ, దగునుపదేశము చేసి నన్ననుగ్రహింపుఁ" డని వేఁడెను అంతనామె "ఓ రాజా, నీవు సర్వసంగపరిత్యాగము చేసినఁగాని మోక్షము లభింప" దనెను. అంత రాజు "ఆహా, యేమి, నేను సకలభోగములను వీడి,

కాషీవధారినై, యరణ్యమున నేకాంతముగాఁ దపమాచరిం చుచుండియు, నేను సర్వసంగపరిత్యాగిని కానఁట! (అని యాలోచించి) ఓహో తెలిసినది! ఈయరణ్యమందు సహితమొకకుటీరము నేర్పరచుకొంటిని. దీనిని నిర్మూలముగా వించెదవని, వెంటనే నాయింటిని మంటఁగలిపి యామెకున మస్కరించి «దేవా, ఇప్పుడనుగ్రహించుమఁ" డని వేఁడెను. అప్పుడునునామె «ఓరాజా, నీవుసర్వసంగపరిత్యాగివైనఁ గానిముక్తిలభించ" దనెను. రాజువిస్మయముచెంది యటునిటు చూచి, ప్రక్కనున్నతన దండకమండలములను గాంచి, వానినగ్నిలోఁ బాఱవైచి, చేతులుజోడించి తిరిగియామెను వేడెను. అంతనామె ముసుపటివలెనే సర్వసంగపరిత్యాగివయే మోక్షమున కర్హుఁడనెను. అంతరాజు తనకింకను నొకగోచి యుండుటఁజూచి దానినిగూడఁ బెరికి యగ్నిలోఁ బడవేసి «మహానుభావా, యిప్పుడునిజముగ నేను సర్వసంగపరిత్యాగిని ఇఁకసంశయములేదు. ఇంకనైన యనుగ్రహింపుఁడు" అనిబల్కినంతనే యామె, యారాజుభుజ

ముపైఁ జేయువైచి "యీదేహ మెవ్వరిది" యనియడిగెను. వెంటనేరాజా "నాదే" యనెను. అంతనామెరాజా సర్వ సంగపరిత్యాగియే మోక్షమున కర్హుఁడని తిరిగిచెప్పెను. రాజుకొంచమాలోచించి అహా! నేను సమస్తము విడిచినను ఇంకను నాదేహము మిగిలియున్నదే! ఛీ, దీనింగాల్పవలె నని యామంటలలోనికిదుముకఁ బోవుచుండెను. వెంటనే యామె, యాతనిచేయిఁబట్టుకొని "రాజా, "నిలువుము! నిలువుము! యేమిచేయుచున్నావు" అనియడుగ నారాజు "నాదేహమునుగూడ పరిత్యజించుచున్నా" నని చెప్పెను. అంతనామెరాజా నీదేహము కాలినపిమ్మట యేమియగునని యడుగ "బూడిద యగు" ననెను. అంతనామె "అబూ డిదె యెవరిది" యని తిరిగి యడిగెను. రాజు అదియు నాదే" యనెను. ఆమె "రాజా సర్వసంగపరిత్యాగికే మోక్షము లభించును సుమా"! యనెను. అంతరాజు "ఓహో యిదేమి యాశ్చర్యము! నేనుజచ్చినను నాబూడిద మిగులుచున్నదే!' నేనుసర్వసంగపరిత్యాగ మింకనెట్లు చేయవలెను" అనియే

మియొక దోచక యామె పాదములపైఁ బడి "దేవా, సర్వసంగపరిత్యాగము చేయు తెఱంగెఱింగించు మని వేఁడెను. అంతనామె "రాజా, ఈ రాజ్యము నాది, ఈ భార్యాపుత్రాదులు నావారలు ఈసకలభోగములు నావి, ఈ దేహము నాది, ఈమనస్సు నాది, యీ మొదలగు వాటియం దన్నిటి యందును నాదినాదియను మమకారము కలిగియున్నావు. అదియే బంధమునకుఁ గారణము. కాని బాహ్యవిషయములను విసర్జించిన మాత్రముననే సర్వసంగపరిత్యాగి కానేరఁడు. ఈ మమత్వబుద్ధి యేక్షణమందు విడిచెదవో యాక్షణముననే మోక్షమును బొందఁగలవు" అని చెప్ప ధీశాలియగు నారాజు అన్నిటియందును మమకారమును వీడి, వెంటనే యాతని నిజస్వరూపంబగు పరిపూర్ణసచ్చిదానంద పరబ్రహ్మమును బొందినిరవధిక తేజోవిరాజితవదనారవిందుడై ప్రకాశించెను.

87 వ కథ.

పూర్వకాలమం దొక యోగిసత్తముడు కలఁడు. ఒక

ప్పుడు మృత్యుదేవత యతనిప్రాణములను గొనిపోవుటకే తెంచినప్పుడతఁడు తనయోగబలముచేఁ దనరూపమువంటి వి యనేకరూపములను సృష్టించెను. మృత్యుదేవత యారూపములనన్నింటిని జూచి నిజమైనమనిషిని గనుగొన లేకపోయెను. అంతకొంతతడవు విచారించి తుదకొకయు పాయమును గనుఁగొని "ఆహా! యేమినీశక్తియుక్తులు; అం తయుఁ జక్కగనే యున్నదిగాని, నీవొక్కలోపముమా త్రము జేసితివిసుమా!" యనెను. ఈమాటవినినంతనే నిజ మైనమనిషి నొక్కగంతునలేచి "నేనెక్కడ తప్పుజేసితిని! చూపు" మనియడిగెను. తక్షణమే మృత్యువు వానింబట్టి "ఇదియేనీతప్పు, అదినీయహంకారమే! ఓయీ నీకెంతసా మర్థ్యమున్నను, నిష్ప్రయోజనమయ్యెసుమా" యనిచెప్పి నీడ్చుకొనిపోయెను.

88 వ కథ.

ఒకఫకీరువద్దఁ గొంతద్రవ్య ముండిదానిని గడుదరిద్రున కియ్యవలెనని చూచుచుండెను. అప్పుడాదారినే యాయుా

యరాజు యేనుగపైనెక్కి పోవుచుండగా ఫకీరుచూచి యాధనమంతయు రాజుపైవిసరివేసెను. రాజాశ్చర్యము చెంది యందులకుఁ గారణమడిగెను. అప్పుడుఫకీరు "రాజా యీద్రవ్యమును గడుదరిద్రునకియ్యవలెనని యనుకొంటిని. నీకంటె దరిద్రుఁడు గాన్పించలేదు. ఏలయన, ఐశ్వర్య మెంత హెచ్చుగానుండునో కోరికలంతమెండై యుండును. ఎవరికి కోరికలు విశేష ముండునో యట్టివాడే కడుదరిద్రుఁడు. కావునీవె నాకర్హుఁడవుగాఁ గాన్పించితివి" అని జనులు చెప్పెను.

89 వ కథ.

ప్రపంచ మంతయు బ్రహ్మస్వరూపమని గురువుచెప్పగా విని యొకరాజు తనభార్యతో "రాణికిని దానికిని భేదము లేదు. గనుక నేటినుండి నీదాసీవారు రాణిగానుండు" నని నెను. రాణి యీపిచ్చివేదాంతమునకు విచారించి నాఁటి రాత్రి రాజునకు భోజనము పెట్టినపు డొకగిన్నెలో నన్నమును, మరియొకగిన్నెలో నావుపేడయు దెచ్చి యెదుటబె

ట్టెను. రాజుదీనినిజూచి మిగుల నాగ్రహముచెంది భార్య నుగొట్టఁ బోయెను. అప్పుడు రాజుభార్యనవ్వుచు, "నాథా, మీరు మహాజ్ఞానులు. దాసికిని రాణికిని భేదములేదని సర్వమును సమదృష్టితోఁ జూచువారలు, గోమయమునకు నన్నమునకును భేదమేల చూచుచున్నారో తెలియకున్నదనెను. ఈమాటలు వినినంతనే రాజుతనయజ్ఞానమునకు సిగ్గుపడి యూరకుండెను.

90 వ కథ.

ఒకరాజకొమారుఁ డరణ్యమునకుఁ బోయి దారితప్పి యడవి యంతయుఁ దిరుగుచు నొకయాశ్రమముచెంతకు వచ్చె. అచ్చటఁ దపమాచరించు చున్నయొకమునిపుంగవుని జూచి నమస్కరించి దారియడిగెను. ఆముని యాతనింజూచి, నీవెవ్వండవు, నీపేరేమి యనియడుగ నాతఁడు "నాపేరు మోహజిత్తు" అనిచెప్పెను. మునియాశ్చర్యమున "ఓహో! రాజులకేమి, మోహజిత్తనుపేరేమి! మోహమునుజయించినవాఁడే మోహజిత్తు. అదినీకుఁ దగినపేరుకా"

దనెను. అంతనాబాలుఁడు దేవా “మోహజిత్తును నేనే కాదు. మాయింట నున్నవారందఱు మోహజిత్తులే” యనెను. అంతనాముని మతింతయాశ్చర్యము నొంది వాని మాటలు పరీక్షించ దలంచి నారాకొమరుని వస్త్రములు దీసుకొని వాటిపైరక్తమువంటి యెఱ్ఱనిరంగుచల్లి, యబ్బాలుని నక్కడనే యుంచితాను రాజుచెంతకుబోయెను. రాజమందిరముచెంతకు వచ్చినతోడనే యచట నొకదాసి నిగాంచి “అమ్మా! మీ యువరాజు వ్యాఘ్రమునోటఁబడి చచ్చినాఁడు” అనిదుఃఖించెను. దాసియామునిని గాంచి “స్వామీ యిందుదుఃఖించుట కేమికారణ మున్నది? పుట్టినవాఁ డెప్పటికైనను జావకయుండునా?” యనిబల్కి యావంతయుఁ జలించక తనదారిఁ బోయెను. ఆతాపసి దాసీయొక్క మనోనిశ్చలతకు నాశ్చర్యమునొంది రాజుకడకేగెను. సింహాసనముపైఁ గూర్చుని యున్నరాజును జూచి “అయ్యారాజా! యెంతయుపద్రవము! యెంతఘోరము! నీముద్దులబిడ్డఁడగు నీవరపుత్రుఁడు క్రూరమృగముచేఁ జంపఁ

బడెను, ఇదిగో యాతనిదుస్తులు" అనిచెప్పి వెక్కి వెక్కి యేడువసాగెను. కాని రాజిసుమంత యైనను గలంతిచెంద కుండ మునివరేణ్యా, యిందాశ్చర్యమేమి? ఒక చెట్టుకై నలు దిక్కులనుండి వచ్చినపక్షులు రాత్రియంతయుఁగలసియుం డి తెల్లవారినంతనే తిరిగి దేనికది యెగిరిపోవును, ఈచం దముననే సంసారవృక్షముపైనెక్క డెక్కడిజీవులో యేతెంచి కొంతకాలము కలసియుండి తిరిగి కాలమాస న్నమైనతోడనే దేనికదియే తొలఁగుచున్నది. ఇందు వింత యేమి?" అని పల్కినతోడనే ముని నిశ్చేష్టితుడై యక్కడ నుండిలేచి రాజుభార్యచెంతకుఁబోయి "అయ్యో, తల్లీ, యిక నీసంతోషదినములు కున్న యయ్యెను! ఇదిగో నీకు మారుని రక్తవస్త్రములు. అతఁడు వ్యాఘ్రమునోటఁ బడి మృతుఁడయ్యెను." అని మిక్కిలి విలపించెను. అంతనారా ణిఆశ్చర్యముతో "యేమి! మునివర్యా! ఇందులకేనా మీరింతదుఃఖించుట! నలుదెసలనుండి వచ్చుబాటసారు లందఱొకసత్రమునఁ గూడి కొంతకాలము గలసియుండి

తిరిగి యెవరిత్రోవను వారుపోవుచుందురు. ఈప్రపంచమే యొక గొప్పసత్రమువంటిది. జీవులందఱును మోక్షపురికిఁ బోవుచు మార్గమధ్యమం దీసత్రమునందుఁగలసి తమతమకార్యములం జేసుకొని తిరిగి తమతమదారులం బోవుచుందురు. ఇందు దుఃఖించుటకు గారణము గాన్పించుట లేదని శాంతచిత్తముతో నుండెను. ఈమె మనోస్థైర్యమునకు ముని దిగ్భ్రమచెంది రాజకుమారుని భార్యచెంతకు వెళ్లి "అమ్మా తల్లీ! యిట్టిదుఃఖవార్త నేనెట్లు చెప్పుదును! పిడుగువంటియీ పాడువార్త నీ వెట్లుభరింతువో గదా! అమ్మా నీవు స్వయంవరమందు వరించిన నీమనోహరుఁడు పులినోటఁబడి మృతినొందెను. ఇవిగో వానిరక్తబట్టలు" అని చెప్పి కడుపుబ్బ నేడువసాగెను. అంతనామెనవ్వుచు "ఓహో ఋషిసత్తమా మీవంటితపోధనులు కారణములేకయే యింతదుఃఖించుటఁ జూడనవ్వు వచ్చుచున్నది! వేలు వేలుడవుల యందుఁ బెరిగిన చెట్లకొమ్మలు నదీప్రవాహమునఁబడి యొక చోటఁగలసి యొకచోటికై తుదకు మహాసముద్ర

ములోఁ గలియుచున్నట్లు మానవులజీవయాత్రకూడ నింతటిదే గదా! శాంతింపుఁ" డని రోదార్చెను. అప్పుడాబుషి అహా! నిజముగ వీరందఱు మోహజిత్తులే" యిఁకవీరిని బరీ క్షింప నవసరములేదని తెలిసి తానుబన్నిన మాయానాట కము యొక్కరహస్యమును వెల్లడిచేసి రాజకుమారుఁడు సుఖంబునఁ దనయాశ్రమమందున్నాఁ డనిచెప్పెను. అప్పు డువారందరు నీశుభవార్త కిమ్మంతరాని సంతసింపక నిశ్చలులై యుండ వారందఱకి నొక్కనమస్కారము చేసి శీఘ్రముగఁ దనయాశ్రమమునకు జని యాబాలునితో "అయ్యో! బాలకా, నేనేమని చెప్పుదును. ఈదుఃఖవార్త నీకెట్లుఱుంగఁజేతు! నీరాజ్యమంతయుఁ బరరాజులపాలై నీతల్లిదండ్రులు, భార్యామిత్రులు, నాదుష్టరాజు క్రూరఖడ్గమునకు బలియై నీకోటయంతయు దగ్ధమై పోయినది. అయ్యో, యెంతకష్టము! యెంతకష్టము! అని దుఃఖించెను. ఈభయంకరవార్తల కామోహజిత్తునిముఖ తేజము కొంచమైనను మార్పుచెందక శాంతముతో నిట్లుపల్కెను.

"ఓమునివర్యా! రాత్రివేళ గలలోదాను జూచినవన్నియు సత్యమనినమ్మి వాటికై పరితపించుటకంటె నజ్ఞానముక లదా? ఈరాజ్యము, ఈసంపదలు ఈభార్యబిడ్డలు, ఇవియు న్నియుఁ గలవంటివేసుమా! ఎప్పటికిని నిత్యమై, చలనరహి తమై నిత్యానందదాయకమైనపరబ్రహ్మమొకటియే సత్యము గాని యినంతయు సత్యముకాదు. దీనికైదుఃఖించుట యెంతవెఱ్ఱితనము! అని చెప్పి నిశ్చలముతోనున్న యాబా లుని గౌగిలించుకొని "ఓహో యేమినాభాగ్యము, మీవం టినిశ్చలజ్ఞానులదర్శనంబుచే బావనుండనైతి" నని తాను జేసినపరీక్ష నంతయు విస్తరించి చెప్పెను.

91 వ కథ.

భక్తాగ్రేసరుండగు 'కబీర్‌దాసు' మూఁడుదినములనుండి యన్నముదొరకనికతంబున మిక్కిలియాఁకలి గొనియుండ కొంచ టనో యొకయొండినరొట్టెయుఁ గొంచము నేయియు! సంపా దించి భుజించుటకై కూర్చునియుండఁగా నింతలో నొక కుక్క యారొట్టెను దీసుకొని పారిపోవుచుండెను

అప్పుడు కబీరు ""ఓస్వామీ! రొట్టెయెండియున్నది. కడుపు నొప్పివచ్చును. నేతిలో ముంచుకొని యారగింపు'' డని యా కుక్కవెంట, నేతిగిన్నెఁ బట్టుకొని పఱుగెత్తెను.

92 వ కథ.

""తుకారాం' అనుభక్తునిచెంత కొక స్త్రీవచ్చి మృతి నొందిన తనపిల్లను నెదుటఁబెట్టి బ్రతికించుఁడని యేడ్చెను. చెంతనున్నజను లామెనుజూచి ""ఓసీ, పిచ్చిదానా, నీపిల్లను బ్రతికించుటకుఁ దుకారాంస్వామి యొద్దనమృత మున్న దనుకొంటివాయేమి?'' అనిపరిహసించిరి, ఆమాటలు ఆపరమభాగవతోత్తముఁడు విని ""ఓభక్తులారా, శ్రీహరినామామృతముకన్న నమృతము మఱియొకటికలదా''? యనిభగవన్నామోచ్చారణ చేసినంతనే యాశవము తిరిగిబ్రతికెను.

93 వ కథ.

కాంతస్వరూపుఁ డగుశిష్యునితొడలపైఁ దనగురువు శిరస్సునుంచి నిదురఁబోయి లేచినపిమ్మటఁ గర్ణునితొడలనుండి రక్తధారలు కారుచుండఁ జూచి విస్మయమొంది ""ఓశిష్య

గత్నరూ, నీతొడలనుండి రక్తప్రవాహములోటకు గారణ మేమని యడిగెను. అందుల కాశాంతమూర్తి "దేవా, మీరు నాతొడలపై నిదురించుసమయమున నెద్దియో యొక పురుగు నాతొడలను దొలుచుచుండెను. దేవరవారికి నిద్రాభంగము గలుగు నేమోయని బాధనుసహించి కదల కయుంటి" నని జవాబు చెప్పెను.

94 వ కథ.

భానుదాసుఁ డనునొకభక్తుని కుటుంబసంరక్షణార్థమై యాభక్తునిచే వానిహితు లొకబట్టలయంగడిని బెట్టించిరి. ఆయంగడికి విలువయైనవస్త్రములను గొనవచ్చువారి కాభక్తుఁడు "ఓజనులారా, రోతయగుశరీరమునకు మంచివస్త్రములను గోరుట, పుండుమీఁదఁ జుట్టుటకుఁ గనకాంబరములను గోరునట్లుండును. మీ రెంతమంచివస్త్రములచే శరీరము నలంకరించినను లోపలనుండు మలమూత్రరక్తాదులకు మార్పుకలుగదు. ఈవస్త్రముల కిచ్చుద్రవ్యముచే భగవంతుని బిడ్డలగు దీనుల కిచ్చుటవలన మీకిహపరసుఖములు

గలుగును" అని హితోపదేశము చేయుచుఁ దనవద్దకు వచ్చు చేరగాండ్లను బంపివేయుచుండెను.

95 వ కథ.

ఒకనాఁ డొకప్రదేశమున నన్నిమతస్థులలో నుండెడి ప్రాముఖ్యులును మతచర్చ చేయుచుండిరి. అప్పుడు శివమతస్థుఁడు శివుఁడే దేవుఁడనియు, శివునికంటె నితరదేవత లను నారాధించువారు పాపకూపమునఁ బడెదరనియు, విష్ణుమతస్థుఁడు శ్రీమహావిష్ణువే భగవంతుఁడనియుఁ గ్రీస్తుమతస్థుఁడు యేసుకంటె నన్యదైవము లేఁడనియు నిటుండఱు వాదించుకొనుచుండిరి. అప్పుడొక జ్ఞాని వారియజ్ఞానమును గ్రహించి శివమతస్థునితోఁ "నీవు శివుఁడే దేవుఁ డని చెప్పుటకు శివుని జూచితివా"? యనెను. విష్ణుమతస్థుని "నీవు విష్ణుని జూచితివా" యని యడిగెను. ఇదేవిధమున నన్నిమతస్థులవారిని బ్రశ్నించ నందొక్కరును దాముచూచియుండ లేదని చెప్పిరి. అంతట నాజ్ఞాని "అయ్యలారా, మీవివాదము లిందుచేతనే కాని నిజముగ భగవంతుని జూచిన

వారికి నెట్టివివాదములుండ" నవిచెప్పి వారివివాదములను దూర్చెను.

96 వ కథ.

ఒకఘోరరక్కసి తనయాహారార్థమై దేవతలను భక్షించుచుండెను. ఇంద్రుఁడు మిగులభయము గలవాఁడై యిట్టి యాపదనుండి దేవతలను రక్షింపుమని భగవంతుని వేఁడఁగా నాదయామయుఁడు "ఓయింద్రా దధీచియను మద్భక్తుండొకఁడు ఏకాగ్రచిత్తుఁడై తపమాచరించుచున్నవాఁడు. అతనివెన్నెముక యారక్కసికి పుట్టించినమాత్రముననే యారక్కసి మృతినొందును" అనిచెప్పెను. కాని యింద్రుఁడది తనకెట్లు లభ్యమగునాయని మిగులఁ జింతాక్రాంతుఁడై యామునివర్యునిచెంతకుఁబోయి యీ సంగతినంతయు విన్నవించెను. అప్పుడామునిశ్రేష్ఠుఁడు "అహా! యింతస్వల్పమునకై మీరింతచింత నొందనేల? ఈ శరీరము పరోపకారార్థమేగదా ఇదిగో నావెన్నెముకను దీసుకొం" డని తాను ప్రాణత్యాగము చేసెను.

97 వ కథ.

పారసీకదేశమం దొకపట్టణంబున "రబియా" అను నొకగొప్పభక్తురాలుండెను. ఆమె యొకానొక సమయమందు మిక్కిలిబాధకర మగువ్యాధిచేఁ బీడింపఁ బడుచుండ "మాలీక్" "హస్సన్" అనునిద్దరు తత్వవేత్తలు వానినోదార్చవచ్చిరి. అందులో "హస్సన్" అనువాఁడు "రబియా" యొక్కయాపదకు మిగులదుఃఖించి యతనితో "ఓరబియా, నిజమైనభక్తి గలవాఁడు భగవంతుఁడు విధించిన దండనలను గష్టమనక మిక్కిలియోర్పుగలిగి యనుభవించవలె" నని ధైర్యము చెప్పెను. అంత "మాలీక్" యొక్కువజ్ఞానము కలవాఁ డౌటచే "ఓభక్తాగ్రేసరా, భగవంతుఁడు మనకు విధించినదండనలనోర్పుతోఁడ ననుభవించుటయే కాదు, వానిని సంతోషముతోఁడ ననుభవించ వలె" నని పల్కెను. అంతభక్తశిఖామణి యగునారబియావారి కింకను జ్ఞానము కలుగ లేదని గ్రహించి "ఓప్రియస్నేహితులారా, భక్తిగలవాఁడు భగవంతుఁడు తనను దండిచె

ననియే తలంపఁడు" అని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

98 వ కథ.

పూర్వకాలంబున గొందఱు ముముక్షులు భగవన్మహిమను బూర్తిగఁ దెలిసికొనవలె నని యిచ్ఛ గలిగి దీర్ఘకాలంబు తపంబు చేసిరి. ఇట్లు నూరుసంవత్సరములు తపం బొనర్చి వక్షిదపఁ గన్నులు తెఱువఁగనే భగవంతుఁడు వృద్ధ బ్రాహ్మణరూపంబున వారిచెంత నగుపడి "ఓ తాపసులారా, మీ రెందుకై తపంబుచేయుచున్నా" రని యడుగ వారు "మేము భగవన్మహిమను దెలిసి కొనుటకై తపస్సు చేయుచున్నా" మనిరి. అంత భగవంతుఁడు "అట్టైన భగవన్మహిమను దెలిసికొంటిరా" యని ప్రశ్నించ "మే మింత నణుమాత్రమైనను దెలిసికొనలే" దని చెప్పి తిరిగి తపంబు చేయఁ బ్రారంభించిరి. ఇట్లుమఱియొకనూరుసంవత్సరములు నిశ్చల తపంబు చేసి కనులు విప్పినతోడనే తిరిగి భగవంతుఁడు పూర్వమువలెనే ప్రత్యక్షమై "ఓ తపోనిష్ఠాగరిష్ఠులారా, మీ రిప్పటికైన భగవన్మహిమను దెలుసుకొంటిరా" యని

యడుగ "మే మిప్పుడు కొంచము తెలుసుకొంటి" మని చెప్పి తిరిగి తపము సేయక తపంబున మగ్నులైరి. ఇట్లు వారు ఆఱువందలసంవత్సరములు ఘోరతపంబు చేసి కనులు తెరచినప్పుడెల్ల భగవంతునిచేఁ బ్రశ్నింపఁ బడుచుఁ బ్రతి సారియు "మేము పూర్వముకన్న నెక్కువగాఁ దెలుసు కొంటిమి అని చెప్పుచుఁ గడపట ఇప్పుడు మేము తెలుసు కొంటి" మని చెప్పిరి. అందుకు భగవంతుఁడు "ఏమని తెలుసుకొంటి" రనియడుగ "ఆమహామహునిమహిమను బూర్ణముగ దెలుసుకొనుట కెవ్వరికిని సాధ్యము కాదని తెలుసుకొంటి" మనిచెప్పిరి. అది విని భగవంతుఁడు మిక్కిలిసంతోషించి "ఆహా మీరే భగవంతుని నిజముగా దెలుసుకొన్నవార" లని చెప్పి తననిజరూపమును వారలకుఁ జూపి యంతర్ధానం బయ్యెను.

99 వ. కథ.

ధర్మరాజులవారి నింద్రుఁడు స్వర్గమునకు సశరీరునిగాఁ దీసుకొనిపోవుచుండ మార్గమధ్యమందు నరకములో మహా

పుణ్యవంతులును, సకలసద్గుణసంపన్నులు నగుతననలుగురు సహోదరులును, పతివ్రతాశిరోమణి యగుద్రౌపదియుఁ గాన్పించిరి. పిమ్మట సకలభోగములకు నునికిపట్టగుస్వర్గము నకుఁ బోవ నచ్చట నతిదుర్మార్గు డగుదుర్యోధనాదులు గాన్పించ, నిదేమివిపరీతము? యింతకంటె నన్యాయ మెం తైనఁ గలదా? యని ప్రశ్నించ, ఇంద్రుఁడు "ధర్మరాజా, పుణ్యాత్ములు స్వర్గసుఖముల ననుభవించుటయును, పాపులు నరకబాధల ననుభవించుటయును న్యాయమే. కాని దుర్యోధనాదు లణుమాత్రపుణ్య మాచరించిరి. కావున వారలు క్షణమాత్రము స్వర్గమునం దుండి పిమ్మట వారి యనంతము లగుపాపములకు ఘోర మగు నరకమున నిత్య నివాసము చేయుదురు, మఱియు నీసహోదరులును, భార్య యుఁ గించిత్తుమాత్రముపాపము నాచరించిరి. వారలే కాదు నీవుకూడ పాపలేశమును చేసితివి కావుననే నీకును యమలోకదర్శన మయ్యెను. ఇంక నీవును నీభార్యయు సహోదరులును స్వర్గమున నిత్యము నుండఁ గల" రని చెప్పెను.

100 వ కథ.

ఒకయోగి సముద్రతీరమునందుఁ గూర్చుండి భగవంతుని మహిమను బూర్ణముగఁ దెలియఁగోరి దీర్ఘతప మాచరించుచుండెను. ఇట్లనేకసంవత్సరములు ఘోరతపస్సు గావించి యొకనాఁడు కండ్లుదెరచి చూడఁగా నొకబాలుఁడు దోసిలితో సముద్రజలమును దీసి నావలఁ బారబోయుచుండెను. ఇట్లు దినమంతయుఁ గష్టపడుట చేయుచుండుట యాముని చూచి "ఓయీబాలకా నీ వేమి చేయుచున్నా" వని యడిగెను. అప్పు డాబాలుఁడు "స్వామీ, సముద్రము నుండి జలమంతయు నావలఁ బారఁబోయుచున్నా" నని చెప్పెను. అంత నాయోగి "ఓ బాలుఁడా నీ కేమి పిచ్చి పట్టినదాయేమి? సముద్రజలమునంతయు నావలఁ బోయుట కెవరితరము?" అని చెప్ప నాబాలుఁడు నీవు భగవన్మహిమను బూర్ణముగఁ దెలుసుకొనుటకుఁ బ్రయత్నించుటకన్న నేను బూనినకార్యము పిచ్చి యగునా?" అనిచెప్పి యదృశ్యం డయ్యె.

101 వ కథ.

ఒక బ్రహ్మసమాజికుఁడు శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస చెంతకువచ్చి స్వామీ “మీ రెప్పుడు చూచినను మేల్కొనియే యుందురు. మీకు నిదుర యేల పట్ట” దని యడిగెను. అందులకాపరమహంస “అయ్యా యొకదొంగవానికిఁ దనయింటిప్రక్కనే గొప్పధన మున్న దని తెలిసిన పిదప రాత్రింబగళ్ళు నాచోరునిచిత్తమంతయు దానిమీదనే యుండి, యాధనమంతయుఁ దనకెట్లులభ్యమగునా యని పరితపించుచు నిద్రపహాకము పోనేరఁడు. ఆదేవిధమున సచ్చిదానందస్వరూపుఁ డగుభగవంతుఁడు మనచెంతనే యున్నాఁ డని దృఢముగా నమ్మినవాఁ డాభగవంతునిఁ గాంచువరకుఁ బరితపించుచు నిద్రాహారములుసహితము మఱచియుండు నని జవాబు చెప్పెను.

102 వ కథ.

ఒకరాజు మిక్కిలిదుర్మార్గుఁడై ప్రజాసంరక్షణ చక్కఁగాఁ జేయకుండుటచేఁ బ్రజలం దొకవాఁడు ఆయుధపాణులై

రాజుమీఁదకు దండెత్తివచ్చిరి. రాజు యీయుపద్రవమునకు సిద్ధుఁడు గాకుండుటచే మిగుల జింతాక్రాంతుఁడై యుండెను. సకలసద్గుణశీలుండగు నారాజకుమారుఁడు ఇదంతయు నెఱింగి తండ్రిచెంతకుఁ బోయి "తండ్రీ, మీరు చింతించవలదు. నేబోయి శత్రువులను జయించి వచ్చెద, సెలవిండు" అని వేఁడెను. అంతనారాజు "అయ్యో కుమారా, యిప్పుడేమిగలిగె, యింతశీఘ్రములో నాసైన్యములు కూర్చుటెట్లు!" అని నిట్టూర్పులు విడువ నా భాగవతోత్తముఁడు "నాయనా యీస్వల్పపనికి సైన్యములు కావలయునా, యిదిగో నేనొక్కండనే పోయి శత్రుల నోడించి వచ్చెద నాసామర్థ్యము చూడు" మని వేవేగ గుఱ్ఱము నెక్కి దండెత్తినవారలయొద్దకు బోయెను. రాజకుమారుఁ డొంటరిగా వచ్చుటఁ జూచి దండెత్తివచ్చినవారలందఱు నాతనిచుట్టును జేరిరి. అప్పు డాయువరాజు వారిని సంతోషముతో నెదుర్కొని, వారి యాగ్రహమునకుఁ గారణ మడిగి, వారిని ప్రియవచనంబులచే శాంతింపఁ

జేసి, వారికష్టసుఖములు తాను జూచుచుందు నని యభయ మొసంగి వారిని సంతోష చిత్తులంజేసి వారివారిగృహము లకుం ద్రిరిగి పంపివేసెను. పిమ్మటఁ దండ్రి చెంతకుఁ బోయి తాను విరోధుల నంపత్తిని జయించితి ననిచెప్పఁగా రాజా శ్చర్యమునొంది "ఒంటరిగా నింతటికార్యము నీ వెట్లుచేసితి వని యడిగెను. అప్పు డాబాలుఁడు 'తండ్రీ యెటువంటి శత్రుసైన్యము నైనను క్షణమాత్రమున జయింపఁ గలుగుశ్రే మాస్త్రమును బ్రయోగించితి" నని తాను జేసినకార్య మం తయుఁ జెప్పి రాజును సన్మార్గుని గాఁ జేసెను.

103 వ కథ.

ఒకానొకమనిషి భగవంతునిఁ జూడఁ దలంచి యాసేతు హిమాచలపర్యంతము నున్నక్షేత్రముల నన్నింటిని దర్శించి తుదకు భగవంతునిఁ గనఁజాలక విసుకు చెంది యొకచెట్టు క్రిందఁ గూర్చుని చింతించుచుండెను. అప్పు డొక బాలుఁడు అక్కడ నిసుకలో నేదియో వెదకుచుండుటఁ గాంచి "ఓ బాలకా నీ వేమివెదకుచున్నా వని యడిగెను.

బాలుఁడు “అయ్యా యీయింటిలో నొకసూదిని బారవై
చితి. దానికొఱకై వెదకుచున్నా నని చెప్పెను. అంత
నామనిషి పకపక నవ్వి “ఓ బుద్ధిహీనుఁడా యీయింటఁ
బారవైచిన సూదిని ఇక్కడ వెదకిన నెట్లు దొరకును?”
అని చెప్ప నాబాలుఁడు “నీహృదయమం దున్నదేవుని
కొఱకు నీవు దేశదేశములు వెదకినట్లు లేదా?” యనిచెప్పి
అంతర్ధానుండయ్యె.

104 వ కథ.

పూర్వ మొకరాజు తనపట్టణమున రాత్రివేళలందు గస్తి
తిరుగుటకై, యొకతలారిని నియమించెను. ఒకనాఁ డాత
లారి కద్దిమో కార్యాంతరనిర్బంధ మండినందున యూరి
ప్రక్కపాలములో శయనించి యున్నయొకజ్ఞానిని బట్టి
తెచ్చి తనడప్పును వానిమెడకుఁ దగిలించి, నిద్రించుచున్న
మనుష్యులను మేల్కొలిపి జాగ్రతగా నుండునటుల పాటిం
చుటకై నియమించెను. అంతట నాజ్ఞాని దప్పువాయించుచు
సందుసందుఁ దిరిగి యిట్లు మేల్కొలిపెను,

మొదటి జామున.

లోకమందు జనులందరు నాశచేత బద్ధులై దుఃఖముల పాలగుచున్నారు. ఆహా! దినదినము నాయుర్దాయము క్షీణించుచున్నది సుమా, జాగ్రత్త! జాగ్రత్త!

రెండవ జామున.

ఈసిరిసంపత్తులును నిజీవితములును క్షణికములు. నిర్దయుఁడగుయముఁడు కాచుకొని యున్నాఁడు సుమా, జాగ్రత్త! జాగ్రత్త!

మూడవ జామున.

తల్లిదండ్రులు బంధుమిత్రులు, ధనధాన్యములు ఎప్పటికిని స్థిరముగానుండవు. గాన జాగ్రత! జాగ్రత! యనియు

నాలుగవ జామున.

దేహ మనెడిగృహమునందుఁ, కామక్రోధము లనెడి దొంగలు ప్రవేశించి జ్ఞానమనెడిరత్నమును దొంగలించ వేచి యున్నారు గావున జాగ్రత! జాగ్రత! యనియు పాటించెను,

105 వ కథ.

ధర్మరాజులవా రశ్వమేధయాగము చేయునపుడు కృష్ణా ర్జును లిరువురు నశ్వసంరక్షణార్థమై వెంటఁ జనిరి. ఇట్లా యశ్వము దేశదేశములఁదిరుగుచు మయూరధ్వజమహారాజు దేశమునకుఁ బోయినప్పు డారాజు దానిం బట్టుకొనెను. అప్పుడు మహాశూరుం డగు అర్జునుఁడు వానిపై నాగ్రహమున బాణవర్షమును గురిపించ మయూరధ్వజుఁడు నిమేష మాత్రంబున వాటి నన్నింటిని గ్రసించి యొక్కబాణంబున నర్జునుని మూర్ఛిల్లఁజేసెను. అప్పుడు భువనైకరక్షకుం డగు శ్రీకృష్ణుఁడు చక్రమును గిరగిరఁ ద్రిప్పుచు నారాజుపై సింహమువలె నురుకఁ బోవుచుండఁగా మయూర ధ్వజమహారాజు, కృష్ణా! శాంతిల్లుము నే నెవండనైనది గుర్తించకుంటివి. ఇదిగో దీనిని గైకొనుమని యొక్కబాణము గొట్టగా యాదేవదేవుఁడు సహితము నేలకూలఁబడెను. కొంతతడవైన పిమ్మట నర్జునుఁడు మూర్ఛనుండి లేచి తనయపజయమునకు మిక్కిలిచింతిల్లి యాగ్రహముతోఁ బండ్లు పటపట గొరు

నుచు గాండీవమును జేఁ బూని మయూరధ్వజునికొఱ కేటునటు చూచుచుండఁ బరమాత్మ స్వరూపుండగు శ్రీకృష్ణభగవానులు “ఓ యర్జునా, యేల యింతయాగ్రహము నీవు మయూరధ్వజుని జయింపజాలవు. కౌరవులనోడించి. నట్లనుకొంటివేమో? నీగాండీవ మాతనిపై నిష్ప్రయోజనము సుమా, శాంతిల్లు” మనెను. అప్పు డర్జునుఁడు మిగుల నాశ్చర్యముచెంది “నాగాండీవము నిష్ప్రయోజన మైనచో నీచక్రముయొక్క సామర్థ్య మేమాయెను” అని మందహాసముచేసెను. అందుకు శ్రీకృష్ణస్వామి “అర్జునా మయూరధ్వజుఁడు నాప్రియభక్తుఁడు అట్టిభక్తునిపై నాచక్రము పోఁజాలదు, నేనుభక్తవత్సలుఁడ ననుమాట మరచితివా? భక్తులయభీష్టమును నెఱవేర్చుటయే నాపనిసుమా? లేకున్న ముల్లోకములు కలసి వచ్చినను నాయాగ్రహాజ్వాలకు భస్మీపటలము గావా యని చెప్పెను.

106 వ కథ.

మయూరధ్వజమహారాజుయొక్క. భక్తియు దాతృత్వ

మను శ్రీకృష్ణార్జునులకుఁ జూపవలెనని యిద్దరును బ్రాహ్మణవేషములుదాల్చి యారాజుచెంతకుఁ బోయిరి. అప్పుడా భక్తాగ్రేసరుండు మిగుల గారవముతో వారి నాదరించి బంగారుపళ్లెములనిండు మణులను నింపి వారియెదుటఁ బెట్టి స్వీకరించుఁడని ప్రార్థించెను. అప్పుడు మాయానాటకసూత్రధారుఁడగు శ్రీకృష్ణుఁడు మఱియొక మాయానాటకము నుద్దేశించి యిట్లుజవాబు చెప్పెను. రాజా, యీధనము నాకేల? నాకొక్కఁడే కుమారుఁడు కలఁడు అతని నొకసింహము పట్టుకొని యీడ్చుకొని పోగానే నామృగరాజును నాపుత్రునివిడుమని ప్రార్థించితి. అప్పు డాసింహము “రాజా నీవు మయూరధ్వజ మహారాజు దేహము రెండు తునకలుగాఁ గోసి కుడిపార్శ్వమును నాకిచ్చినయెడల నీకుమారుని విడిపింతునని చెప్పినది. నామాటలయం దనృతములేదు. కావలెనన్న నాతోరండు. నేబలికినపలుకు లన్నియు నిజమేయని మీకుఁ జూపించెద కాన నోపుణ్యశీలా నాకుఁ బుత్రభిక్షము పెట్టి నన్నురక్షింపుఁడని వేడెను. అప్పు డాపరమ

పావనుఁడు మిగుల సంతోషముతో అహా! నేడెంత సుదిన మునే ధన్యుఁడ నైతిని. నాకు జన్మసాఫల్య మయ్యె నాశరీరము నేఁడుగదా పరోపకారార్థమై వినియోగపడు చున్నది. అని లేశమైనను శంకించక మిగులనానందముతోఁ దనదేహమును వారి కర్పణచేసెను.

107 వ కథ.

మయూరధ్వజునిఁ బరీక్షించుటకై వచ్చిన కృష్ణార్జును లామహారాజుదేహమును రెండుముక్కలుగాఁ గోయుట కారాజుభార్యను బుత్రుని నియమించి శిరస్సుపై రంపము నుంచి కోయుటకుఁ బ్రారంభించిరి. తల కొంచెము తెగిన పిమ్మట నారాజు నెడమకంటినుండి కన్నీరు గారుచుండగాఁ గృష్ణుడుచూచి "ఛీ యిట్టిదానము నాకేల, ఏడ్చుచు నిచ్చిన దానము నేనొల్ల" నని చెప్పి వెడలుచుండెను. అది యామహారాజు చూచినవాఁడై యాబ్రాహ్మణులతో "ఓ భూసురోత్తములారా! మీరిట్లు చేయుటకు నే నేమియపరాధము చేసితిని. బాధచేతఁ గాని యిట్టిదానము మీకిచ్చితినని

గాని నే నేడ్చుటలేదు. అట్లయిన నారెండుకండ్లనుండి యుఁ గన్నీరు గారవలెగదా; దయచేసి వినుండు. నాకుడి భాగము మీవంటిమహానుభావులకు దానముగా వినియోగ పడి యెడమభాగము వ్యర్థమై పోయెనుగదా. నాకేమిగతి యని యెడమకన్నేడ్చుచున్నదే గాని మఱియొకటి కాదు" అని చెప్పఁగా నప్పుడు భగవంతుఁ డాతనిభక్తికి మెచ్చి తననిజస్వరూప దర్శనంబుచే నాతని ధన్యుంజేసి యర్జ నుని సంశయముదీర్చి వెడలిపోయెను.

108 వ కథ.

మహాభక్తుండగు మహమ్మదునికంటినుండి యొకనాఁడు కన్నీరు కాల్వలై పాఱుచుండెను. వారిశిష్యులు దీనిం జూచి ఖిన్నులై "స్వామీ మీరింతగా దుఃఖించుటకుఁ గారణమే" మని యడిగిరి. అప్పు డాదయాళుమహాగ్రుఁడు "ఆయ్యో మనుష్య లద్వితీయానందము నిచ్చు భగవద్భ క్తిని విడనాడి తుచ్ఛములగు ప్రాపంచకసుఖములకు లోనై పడరానియిడుములఁ బడుచున్నారు. వారికెన్నివిధముల

బోధించినను వారిమనసునకుఁ బట్టకున్నది. వారియజ్ఞానమును దలఁచినకొలఁదిని నాకు దుఃఖము కలుగుచున్నదని చెప్పిరి.

109 వ కథ.

అనూయాపరులైనకొందఱు దుర్మార్గులు శ్రీవేదాంతదేశికులవారిని నగౌరవపఱచుటకొకనాఁడు వారియింటి గుమ్మములోఁ దలకుఁ దగులునట్లు పాతచెప్పులను గట్టిరి. అప్పుడా మహనీయుఁడు తనశిరస్సునకవి తాకినంతనే కొంచమైనను విచారించక యిట్లుపలికెను. "ఈప్రపంచమందు ముక్తికొఱకుఁ గొందఱు కర్మమార్గమును, గొందఱు జ్ఞానమార్గమును నాశ్రయింతురు. కాని నేను హరిదాసులపాదరక్షలను సదా నాశిరస్సున కద్దుకొనుచు భక్తిమార్గము నవలంబించెదనని మహదానందమునఁ బలికినంతనే యీపాపకార్య మొనరించిన దుర్మార్గులు సిగ్గుపడి పశ్చాత్తాపము నొంది వారిశరణు జొచ్చిరి.

110 వ కథ.

దరిద్రముచేఁ గృశించుచు, వృద్ధాప్యముచే గజగజ

వణఁకుచున్నయొక మానవుని శ్రీబుద్ధభగవానులు చూచి “నాయనా, యీజీవయాత్ర నీకెట్లున్నది” యని యడిగెను. అందు కాతడు “అయ్యా! మనుష్యుఁడు పుట్టిన నాఁటనే తనకురాఁబోవు నవస్థలనుగూర్చి కావు కావు మని యేడ్చుచుండును. కావున నిఁక నేఁ జెప్పవలసిన దేమున్నది?” అని బదులుచెప్పెను.

111 వ కథ.

శ్రీరంగావధూతలవారి నొకబ్రహ్మసమాజ మతస్థుఁడు “మీకాలము నిట్లువృథా చేయక యేదైన నొకగ్రంథమును జదువుకొనరాదా యనెను. అంతట రంగావధూత “అయ్యా! నాకొక క్షణమైనను సావకాశమే లేకున్నది, ఇఁక నేఁ జదువుకొను టెట్లు?” అనిప్రత్యుత్తర మిచ్చెను, అప్పుడా బ్రాహ్మసమాజమతస్థుఁడు మరల “ఏమీ, మీకు సావకాశములేకున్నదా! మీరేమిపని చేయుచున్నారు?” అని యడుగ నాబ్రహ్మవేత్త పని లేనిపని యందుఁ బూర్ణుఁడనై యున్నానని జవాబు చెప్పెను.

112 వ కథ.

శ్రీరామానుజుల వారి శిష్యునిభార్య యొకనాటిరాత్రి నిదురించుచుండఁగా గొందఱుదొంగ లామెపడకటిల్లు ప్రవేశించి మెల్లన యామెనగలను దీయుచుండిరి. ఇట్లు కొన్ని నగలను వారు తస్కరించిన పిమ్మట నాసాధ్వీమణి మెల్లఁ ప్రక్కకు మరలెను. తోడనే వారు భయము చెంది పాఱిపోయిరి. ఈసంగతినంతయు మఱునాఁ డామెభర్తకుఁ జెప్పఁగా నాపరమభాగవతోత్తముఁ డాగ్రహము చెంది ,,ఛీ, నీ కింకను ధనముపై నాశ పోలేదు. వారు నగలను దీయుచున్నప్పుడేల కదిలితివి? పాపమాదరిద్రులు నీనగలలో సగముమాత్రమే తీసుకొనఁ గల్గిరి గదా'' యని కోపించెను. అప్పు డాపతివ్రతాశిరోమణి ‘‘నాథా కోపింపకుడు అదొంగలు నాదేహముపై నున్నయొకవైపు నగలను దీసికొనినపిమ్మట రెండవ వైపునగలుకూడవారు తీసుకొనుటకై రెండవ ప్రక్కకు మరలితిని గాని పాపము వారు భయము చెంది పాఱిపోయిరి'' అని జవాబుచెప్ప నామెభర్త యామె

వైరాగ్యమునకు మిక్కిలి యానందించెను.

113 వ కథ.

శ్రీబుద్ధభగవాను డొకనాఁడు బాల్యమున, వనమునందు విహరించుచుండఁగా మంత్రికుమారుఁ డగుదేవదత్తుఁ డొక పక్షిని బాణముతోఁ గొట్టెను. అప్పుడది నేలపైఁగూలఁగా దయాసముద్రుం డగుబుద్ధుడు తన కన్నీటిచే దాని మేనంతయుఁ దడుపుచుఁ, దనపట్టువస్త్రముచే దాని రక్తముఁ దుడుచుచు గాయము జెందియున్న యాపక్షినిమృదువైన తనహస్తములచేఁ బట్టుకొని యింటికిఁ బోవుచుండఁగా దేవదత్తుఁ డడ్డగించి "నేను గొట్టినపక్షిని నీవు తీసుకొని పోవుటకు నీకేమిహక్కు గల" దని ప్రశ్నించెను. అప్పుడాదయామయుఁడు "దయ యనెడియధికారము చేతను, ప్రేమయనెడి హక్కుచేతను, నీపక్షి నాదై యున్న" దని చెప్పి దానిం దీసుకొని రక్షించి విడిచిపెట్టెను.

114 వ కథ.

ఒకరాజు ధనలక్ష్మికొఱకనేక సంవత్సరములు తపము

చేసి యెన్నిదినములకును దనమనోభీష్టము నెరవేఱనందునఁ దుదకు విసుకుజెంది వైరాగ్యమును బూని రాజ్యమంతయు విడిచిపెట్టి యరణ్యమునకుఁ బోవుచుండెను. అప్పుడు ధనలక్ష్మి ఘల్లుఘల్లున వచ్చి యెదుటనిలచెను. అప్పుడారాజు "ఆహా! నిన్ను గోరినంతవఱకు నీవు రావైతివి. నేనిప్పు డాశారహితుండను నీతో నాకవసరంబే" మని యడిగెను. అంతకు ధనలక్ష్మి "రాజా నీవింతవఱకు భిక్షుకుఁడవు గాని యిప్పుడో నీవు నిజముగఁ జక్రవర్తివి. నేను బ్రపంచమంతయుఁ దృణప్రాయముగఁ జూచు మహానుభావుల నాశ్రయింతును గాని యాశాబద్ధు లగుదరిద్రుల చెంతకు రానొల్లనని చెప్పెను.

115 వ కథ.

పరిష్యాదేశమునందు 'సాదీ' యను నొక కవిశ్రేష్ఠుఁడు గలడు. ఒక నాఁటితెల్లవారుజామున సాదీయును నాతని తండ్రియును మసీదునకు వెళ్ళి దైవప్రార్థనలను గావించి తిరిగియింటికి వచ్చిరి. అప్పటికిని గొందఱుగురకలుపెట్టుచు

నిద్రించుచుండుట (సాదీ' చూచినవాఁడై (తండ్రీ) వీరి మూర్ఖత్వమును జూడుము! ఇంతపెద్ద వారైనను గూడ భగవంతు నారాధింపక పశువులవలె నించుకైనను జ్ఞానము లేక యెట్లు నిదురించుచున్నారు!" అని చెప్పఁగా దండ్రి "హా కుమారా యేమని పల్కితివి! నీవు వేకువజామున లేచి భగవద్ధ్యానముచేసి పరదూషణ చేయుటకంటెఁ నీవును వారివలె నింకను నిద్రించుటయే మేలు. భగవదారాధన చేయుటకంటెఁ బరదూషణయే యెక్కువ పాపము సుమా" అని హితోపదేశము చేసెను.

116 వ కథ.

రామతీర్థస్వాముల వారిచెంత కొకనాఁడు అమ్మహాని యుని మూమవేద్చుచు, గుండెలుబాదుకొనుచు నతిదుఃఖములో వచ్చెను. బ్రహ్మానందమగ్నుఁడైయున్న యాస్వామి యాతని దుఃఖమునకుఁ గారణ మడిగెను, అప్పుడాయన "అయ్యో యింకేమున్నది. కొంపకూలినది. వంశము నాశనమైనది. నీముద్దులబిడ్డ దాకస్మికముగ మృత్యువు పాలయ్యె

ను" అని చెప్పి వెక్కి వెక్కి యేడ్చుచుండెను. ఆశ్వాదా మహానుభావుఁడు కొంచెమైనను చలించక యద్భుతశాంత ముతో "ఆహా యిందు దుఃఖించుట కేమికారణమున్నది! గాలివీచుచున్నది. నీరు ప్రవహించుచున్నది. అగ్ని కాల్చు చున్నది. అని చెప్పి యేడ్చువారుందురా? పుట్టినవాఁడు చచ్చినాఁ డని చెప్పుటయు నట్టిదేగదా ఇందాశ్చర్య మేమి?" అని పల్కి యూఱడించెను.

117 వ కథ.

ఒకనాఁ డొకస్వామి వీథిలోఁ బోవుచుండఁగా నొకఁ మహమ్మదీయుఁడు చేతిలో నొకపారాయిబుడ్డిఁ బట్టుకొని యడేదారిని బోవుచు నాస్వామినిజూచి "స్వామీ కైలసకు మార్గమేది"ని యడిగెను. అంతనాస్వామి వానిచేత నున్న సీసాను జూపి "ఇదే కైలసకు మార్గ" మని చెప్పెను.

118 వ కథ.

పూర్వకాలంబున నొకరాజు గలఁడు. అతఁడు సదా యైహికసుఖములకు లోనై మదోన్మత్తుఁడై యుండెను.

ఆరాజు తనవినోదార్థమై కొందరు హాస్యగాండ్రను తనకడ నుంచుకొని వారితోఁ గాలము గడుపుచుండెను. వారందఱిలో నగ్రగణ్యుఁ డగు నొకనికి బంగారుపతకము నిచ్చి దానిపై, అవివేకదామోదరశిఖామణి అని చెక్కించెను. ఇట్లుండ నొకనాఁడు రాజున కవసానకాలము సమీపించి, వ్యాధిగ్రస్తుఁడై పరుండి యవివేకదామోదరశిఖామణిని బిల్వనంపి కన్నీరు గార్చుచు "ఓమిత్రమా నేను బోవుచున్నాను" అనెను. అప్పు డాహాస్యగాఁడు తటాలున లేచి "స్వామీ గుఱ్ఱపుబగ్గీ కట్టించమందురా" యని అడిగెను. అంతట రాజు "ఓబుద్ధిహీనుఁడా నేను బోవుస్థలముకుఁ బండ్లమీఁదఁ బో"రని చెప్పెను. తిరిగి వాడు "అట్లైన దేవా యేనుఁగ దెప్పించ మందురా" యనెను. రాజు వీనియజ్ఞానమునకు విసుకుచెంది "ఛీ మూర్ఖా యచటకు నేనుగపైఁ గూడ బో" రని చెప్పెను. అప్పు డాయవివేకి కొంచెమాలోచించి "ఆహా జ్ఞాపకము వచ్చినది. రాజా, పల్లకీ తెప్పించునా" యనెను. రాజు వీని మాటలకు మిగుల నచ్చెరువు

నొంది "ఓబుద్ధిహీనుఁడా! యచటకు పల్లకిపైఁ గూడఁ బోవుటకు వీలుకాదనెను. ఈమాటల కాదామోదరశిఖామణి విస్మయము చెంది "ఓప్రభువర్యా, మీ కేమితక్కువ! మీరు నడచిపోవునంతటి గ్రహచార మేమి? అని తిరిగి యడిగెను. రాజు మరణావస్థయందున్నను వీని తెలివితక్కువకు నవ్వువచ్చి "ఓ పిచ్చివాఁడా నేనుబోవుచోటకు నడచిపోవుటకు సయితము వీలుండద"నెను. ఈమాటల కాహాస్యగాడు మఱింత యాశ్చర్యమును జెంది "రాజా, మీరు పోవుస్థలము వింతగా నున్నది. మీతో నేనుగూడ రావచ్చునా" యనెను. రాజు మిగుల కోపముతో "ఛీ! నోరు మూసుకొనుము. అక్కడకు నెవరికి వారేపోవలెను. కాని నీవునాతో నెట్లువచ్చెదవురా" అని యడిగెను. అంత నాయవివేకి ఇదేమి విచిత్రము! రాజా మీరు పోయెడిస్థలము బహువిచిత్రముగా నున్నది! అది దయచేసి యెద్దియో సెలవిండు" అని యడుగ నారాజు కొంచ మాలోచించి నేమియుఁ జెప్పఁ జాలక "నాకుఁ దెలియదు" అని చెప్పెను.

ఇట్లు చెప్పినతోడనే నాహాస్యగాడు తనబంగారుపతకమును వూడఁదీసి “రాజా దీనిని మీరే ధరించుట కర్హులు. ఇంత రాజ్యమేలుచు, నింద్రాదిభోగముల ననుభవించుచు మీజీవితములో మీరు తుదకెక్కడకుఁ బోయెదరో దానిని గూర్చి యించుకైనను విచారించ కుండుటకంటె నవివేకముండునా? కనుక యవివేకదామోదరశిఖామణి యను బిరుదుకు మీరేతగుదురు గాని నేనుగాదని చెప్పి వెడలిపోయెను.

119 వ కథ.

ఒకనాఁడొక బ్రాహ్మణుఁడు బుద్ధభగవానులను జూచి “సోమరివలె నీవు బిచ్చమెత్తి జీవించెదవేల? ఏదైన నొకవృత్తి చేసుకొనరాదా” యనెను. అప్పు డామహానుభావుఁడిట్లు జవాబు చెప్పెను. “ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా నేను దున్నితిని. విత్తునాటితిని. ఇప్పుడది ఫలించినది. దాని ననుభవించుచుంటిని నీవును నావలె దున్ని విత్తు నాటినయెడలనీకును మేరలేనియాహారము దొరుకును.” అంతట నాబ్రాహ్మణుఁడు “నీయెద్దు లేవి, నీనాగలియేది, నీపాలమెక్కడ యేగింజలు

నాటితివి?" అని యడిగెను. అప్పుడమ్మహనీయుఁడు "నాహృదయమే పొలము, మనస్సే నాగలి, వివేకమే కొరడా, ఇంద్రియములే యెద్దులు, ప్రేమయే విత్తనము, పట్టుదలయే ఎరువు, భక్తియే వర్షము, నిత్యానందమే దీనిఫలము, అది నేను సదా యనుభవించుచుఁ దృప్తుఁడనై యున్నాను. నీవును నావలెఁ గష్టించి సంతృప్తుడవు కమ్ము" అని చెప్పెను.

120 వ కథ.

పరమభక్తుండును, జీర్ణోద్ధారకుండు నగు 'మహమ్మద్' ఒకనాఁడు భగవంతునిదర్శనార్థమై స్వర్గమునకుఁ బోయెను. అప్పుడు స్వర్గద్వారము మూసియుండుటచేఁ దలుపు గొట్టెను. అంతట లోపలనుండి యొకశబ్దము "నీ వెవ్వడవు" అని వినవచ్చెను. అంతట నామహనీయుడు "నేను మహమ్మద్" అని యుత్తరవు చెప్పెను. ఇట్లు చెప్పినంతనే "పో పొమ్ము. నీవు నిచటకు వచ్చుటకర్హుఁడవుగావు" అని తిరిగి వినఁబడెను. అప్పుడు మహమ్మద్ కొంచె మాలోచించి

మఱియొకసారి తలుపు గొట్టెను. అంతట తిరిగి "నీవె వ్వఁడవని ధ్వని వచ్చెను. అప్పు డాభక్తుఁడు "దేవా నేను నీదూతను మానవులకు సన్మార్గమును బోధించి నీ నిజభక్తుల నుగా జేయుచుంటిని. నీపాదారవిందములను సేవించుటకై వచ్చినవాఁడ" నని చెప్పెను. అప్పుడును "నీకు స్వర్గప్రాప్తి యింకను గలుగలే" దని శబ్దము వినవచ్చెను. మహాత్ముఁ ఖిన్నుఁడై మఱియొకసారి తలుపు గొట్టెను. తిరిగి యాదే విధమున "నీ వెవ్వఁడవు" అని ధ్వని వచ్చెను. మహాత్ముఁడు "దేవా నీదాసాను దాసుండను" అని జవాబు చెప్పెను. తిరిగి "ఛీ పాపాత్మా, నీ విచటకు వచ్చుటకు అర్హుఁడవుగావు" అని వినఁబడెను. ఈసారి యతఁడు తన మనోభీష్టము నెఱవేఱ నందునఁ చింతాక్రాంతుఁడై విచారించి విచారించి బాహ్య స్పృహతప్పి యింద్రియచలనము లన్నియు నుడిగి సంకల్ప శూన్యుండై సమాధిస్థుండై గొంతతడవు మగ్నుఁడై యుండి మహదానందమున లేచి తిరిగి యొకసారి తలుపు గొట్టెను అప్పుడును నదే విధమున "నీ వెవ్వఁడవు" అని

భగవద్వాక్యమును వినినంతనే "నేను నీవే" అని మహాత్ముఁడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఆతక్షణమే స్వర్గద్వారము తెరచుకొనెను.

121 వ కథ.

శంకరుఁ డొకనాఁడు తనయిద్దరు కుమారులగు గణపతి సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరులను బిలచి "యిద్దఱిలోఁ బ్రపంచమంతయు ముందెవరు చుట్టివత్తురో వారికి మంచిఫలము నిత్తు"నని చెప్పెను. ఆతక్షణమే సుబ్రహ్మణ్యస్వామి తన నెమలి వాహనముపై నెక్కి వాయువేగమనోవేగంబులతోఁ బరుగిడుచుఁ బోయెను. గణపతి యూరక తండ్రిచెంతనే కూర్చునియుండెను. ఇట్లు కొంతకాలము గడచిన పిమ్మట సుబ్రహ్మణ్యము భూమిచుట్టును దిరిగి యతివేగంబునఁ దండ్రి చెంతకు వచ్చుచుండుటఁ జూచి గణపతి మెల్లన లేచి తండ్రిచుట్టును దిరిగి "తండ్రీ నేనే గెల్చితిని, ఫల మొసంగు"మ"ని యడిగెను అంత శివుఁడు, నవ్వుచు "బాలకా ప్రపంచమంతయుఁ దిరిగివచ్చిన సుబ్రహ్మణ్యమునకుఁ గాక

నీ కెట్లు వచ్చు" నని యడిగెను. అప్పుడు గణపతి "దేవా నేనొక్క ప్రపంచము నేగాక అన్నిలోకములు నయితము మాయన్నకంటె ముందుగాఁ దిరిగి వచ్చితిని. ఏలయన సమస్తలోకములు నీయందే యున్నవి. నీకుఁ బ్రదక్షిణము చేయుట లోకము లెల్లఁ దిరిగినట్లే గదా" యని చెప్ప యాదేవదేవుఁడు మిగులసంతసించి ఫలమును గణపతికే యిచ్చెను.

122 వ కథ.

సకలసద్గుణసంపన్నుఁడై తపోనిష్ఠాగరిష్ఠుఁడైన యొక మునిపుంగవుని కొకశిష్యుఁడు గలఁడు. ఆశిష్యుఁ డనుదినము తనగురువునకు మిగులభక్తిశ్రద్ధలతో నుపచారము చేయుచుండెడివాఁడు. ఇట్లుండ నొకనాఁ డొక పాతరోగి యాశిష్యునిఁ జూచి "ఓయా! నీ వెంతవెఱ్ఱివాఁడవు, గురువున కేమిఁజూచితి వని వాని నాశ్రయించితివి? వాఁడెందుకును పనికిరానికట్టె మొద్దు. నావలె వాఁడు నీకుపై చదువఁ జాలఁడు. అట్టి తెలివిహీనుండగు పరమనీచుని నాశ్రయించి

నీకాలమంతయు వ్యర్థము చేయుచుంటివి గదా" యనిపలు
కవాతఁడు మిగులశాంతవచనములతో "అయ్యా మీరుచెప్పి
నమహిమలు నాకు చేయవచ్చును, సంతకంటె వేయిరె
ట్లుత్కృష్టమైన మహిమ వారియొద్ద నుండుటచే వారి
నాశ్రయించితి" ననెను. ఈమాటల కాయోగి యాశ్చ
ర్యము చెంది "ఆహా యామహిమ యెట్టిదో కొంచము
నాకుఁ జెప్పు" మని కోపముగఁ బల్కెను. శిష్యుఁడు
"అయ్యా గర్వము, పరదూషణ, క్రోధము మొదలగుదుర్గుణ
ములు వారియొద్ద వెదకినను గాన్పించవు. ఇంతకన్న నెక్కువ
మహిమ కలదా?" యని చెప్ప నాయోగి తనదుర్గుణంబు
లకు సిగ్గుపడి యూరకుండెను.

126వ కథ.

ఒకజ్ఞాని బజారునఁ బోవుచుండఁగాఁ బురజనులు
జూడవచ్చిరి. కొందఱాయనకుఁ బట్టువస్త్రములఁ గప్పిరి.
కొందఱాభరణములచే నలంకరించిరి. కొందఱు పూలహా
రములు వేయుచుండిరి. ఇదంతయు నాతఁడుచూచి

ఓహో నిత్యకల్యాణస్వరూపుండగు భగవంతుని చేతుల కాభరణము లేల, కాళ్ళకు నగ లేల, యాదివ్యమంగళస్వరూపుని దేహమునకుఁ బట్టవస్త్రము లేల" యని నవ్వఁజొచ్చెను ఈవృత్తాంతమంతయు రాజునకుఁ దెలసి "ఔరా, యాకపటసాధువు తాను భగవంతునిగా భావించుచున్నాఁడుగా! ఇట్టిఘోరపాతకునిశిరము నారెునకటనే ఖండించుఁడని యాజ్ఞాపించెను. తక్షణమే యాజ్ఞానిని బంధించి రాజుసాన్నిధ్యమున నిలువఁబెట్టి, తలారి ఖడ్గము పైకెత్తి తల నరుకఁబోవుసమయమున నాసాధువు "ఆగు ఆగు, రాజా మిమ్ముల కొన్నిప్రశ్నల నడిగెద. వాటికి బ్రత్యుత్తర మిచ్చి పిమ్మట మీపని కానిం" డని చెప్పెను. రాజం దుల కంగీకరించెను. అప్పుడు సాధువు "రాజా! యీప్రపంచ మెవ్వరిది?" అనియడిగెను.

రాజు:— భగవంతునిది.

సాధు:— ఈసూర్య చంద్రాదు లెవ్వరివి?

రాజు:— భగవంతునివి.

సాధు:— ఈ యనంతకోటి జీవరాసు లెవ్వరివి?

రాజు :— భగవంతునివే.

సాధు:— ఈశరీరము లెవరివి?

రాజు :— భగవంతునివే. యందు సందేహ మేమి?

సాధు:— ఈచేతులు, కాళ్లు, మొదలైన యంగము లెవరివి?

రాజు :— ఇవియును భగవంతునివే.

యనెను. అంత సాధువు "రాజా నే నీమాటలు చెప్పినందుకే గదా నాకుమరణదండన విధించిరి! ఇప్పుడు మీరు చెప్పినమాటలనే నే నంటిని గాని భగవంతుని నింద చేయలేదే!" యనెను. రాజు తనయవివేకమునకు సిగ్గుపడి యాభక్తుని పాదములపైఁ బడి క్షమాపణ వేఁడెను.

124 వ కథ.

ఒకనాఁడు రామతీర్థస్వాములవారిపరిచారకుఁ డగునొక బాలుఁడు మేడపై నెక్కి "నేనే పరమాత్మను, అంతా నేనే." యని సంతోషమున నరచుచుండెను. ఈమాటలు వినిన యొక పెద్దమనిషి వానిమాటలకు నవ్వి "ఓరీ బాలకా

నీవే పరమాత్మ వైనయెడల నక్కడనుంచి క్రిందకు దుముకుము చూచెద"ననెను. ఆబాలుఁడు కొంచ మైనను తడుముకొనక "ఓయీ బ్రహ్మాండ మంతయు నేనే నిండియున్నాను. నేను లేని స్థలము చూపించినచో నచట దుమికెదను" అని చెప్పెను. అంత నాతఁడు పరమాత్మ లేనిదావు చెప్పుటను నిర్దేశించలేక సిగ్గుఁ జెంది వెడలిపోయెను.

135 వ కథ.

ఇద్దరు మనుజులు కలిసి యొకయూరికిఁ బోవుచుండిరి అం దొకఁడు శైవభక్తుఁడు, రెండవవాఁడు నాస్తికుఁడు వారి మార్గమధ్యమున నొక దేవాలయము తటస్థించెను. అప్పుడు భక్తుఁడు లోపలకుఁ బోయి భగవంతుని ఇంచుక ప్రార్థించి తిరిగి వచ్చుచుండఁగా వాని కాలిలో ముల్లు గుచ్చుకొనుటచే కుంటుచు వచ్చెను. బయటనే కూర్చున్న నాస్తికునికి నొక వరహా దొరికెను. అప్పుడు నాస్తికుఁడు భక్తునిఁ జూచి "ఓయి బుద్ధిహీనుఁడా, చూచితివా? దేవుఁడఁట! సత్యమఁట! నీభక్తికిఁ గలిగిన ఫలము కాలులో

ముల్లు, నాభక్తిహీనతకుఁ గలిగిన ఫలము వరహా. నిజముగ భగవంతుఁడే యున్న నిట్టియన్యాయ ముండదుగదా? ఇక నైనను నీభ్రాంతి విడచి నావలె నుండుము" అని చెప్ప నాభక్తునికిఁ గొంచెము మనసు కలవరపడి యను మానించుచుండగా నొకజ్ఞాని యటుపోవుచు వారింజూచి జరిగిన వృత్తాంత మంతయుఁ దెలుసుకొని యాభక్తునిఁ జూచి "ఓయీ, నీవు పూర్వ జన్మంబున నొకగొప్ప నేరము చేసితివి. దానికిఁ బ్రతిఫల మిప్పుడు నీవు పాముచేఁ గరువఁ బడి చావవలసి యుండెను. కాని యీజన్మమందు నీకుఁ గలిగిన దైవభక్తి యడ్డమువచ్చి నీశిక్ష తేలిక యయ్యెను. పిమ్మట నాస్తికునిఁ జూచి "ఓయీ నీవు క్రిందటి జన్మమున నొక గొప్ప సత్కార్యము చేసితివి. అందులకు ఫలముగా నీ కిప్పుడు ధనరాసి ప్రాప్తము గావలసియుండ నీభక్తివిహీనత దానికి నడ్డము వచ్చి నీఫల మతిస్వల్ప మయ్యెను." అని చెప్ప భక్తునికి ననుమానము దీరి భక్తి వృద్ధినొందెను. నాస్తికునికి భక్తిబీజములు నాటెను.

126 వ కథ.

ఒక పరమహంస సమాధినిష్ఠుఁడై యుండ నమ్మహాత్ముని స్థితి నెఱుంగని యొక గృహస్థుఁ డాతనిం జూచి, "యోగి వర్యా! మీ రేల సకాలంబున సంధ్యావందనము చేయరు?" అని యడుగ నాతఁడు "ఓగృహస్థుఁడా, అజ్ఞాన మనెడి తల్లి చచ్చినది; సుజ్ఞాన మనెడి పుత్రుఁడు పుట్టినాఁడు. ఇట్లు సూతకము, పురుడు రెండు నొక టేసారి సంభవించి యుండగా సంధ్యావందనము చేయుట కెట్లగును? అని యుత్తర మిచ్చెను.

127 వ కథ.

ఒకానొక స్థలమందుఁ బ్రతిదినమును వేదాంతులు గూడి పరమార్థమునుగూర్చి చర్చించుచుండెడివారలు. ఇట్లుండ నొక నాఁ డాగ్రామమున కొక మహనీయుఁడు వచ్చె నను సంగతి తెలిసి యా వేదాంతు లందఱును వారిని దర్శించు టకై పోవ యత్నించుచుండఁగా నచటఁ బంజరము నున్న చిలుక చక్కఁగా మాటలాడుట నేర్చిన దగుటచే నొక

వేదాంతిని బిలచి « యయ్యా మీరమ్మహనీయునిఁ జూచిన ప్పుడు నాకీబంధమునుండి విముక్తి యెట్లగునో తెలుసుకొని రమ్మని" వేఁడుకొనెను. అట్లే యావేదాంతి యామహాపురుషుని చెంతకుఁ బోయెను. అప్పు డాయన నదిలో స్నానము చేయుచుండఁగా «స్వామీ పంజరములోనున్న చిలుకకు బంధవిముక్తి యెట్లగు" నని యడిగెను. ఆమహానుభావుని చెవికి నామాటలు సోకినంతనే తిరిగి మాట్లాడక గభాలున నీట మునిఁగి శవమువలె ప్రవాహములోఁ గొట్టుకొని పోయెను. ఈయుపద్రవమున కావేదాంతి యాశ్చర్య పడెను. మిగిలినవా రంద ఱామహానుభావుని మరణమున కీవేదాంతియే కారణ మని వానిని దిట్ట సాగిరి. పాపమా వేదాంతి ఖిన్నుఁడై యింటికిఁ బోయెను. ఇల్లు చేరినంతనే చిలుక « అయ్యా నాప్రశ్న కేమి జవాబు చెప్పినార "ని యడిగెను. అప్పు డాతఁడు « అయ్యో! యేమని తెల్పు దును. నీపాడుప్రశ్న యడిగినంతనే యామహనీయుఁడు మృతి నొందెను." అని యిట్లు పలికినతోడనే చిలుకగిర

గిరఁ దిరిగి నిస్పృహమై క్రిందఁ బడెను. ఈయద్భుతమును జూచినవా రందఱు మిగుల నాశ్చర్యమును జెంది యేమి యయ్యెనో చచ్చెచిలుకను బంజరమునుంచి తీసి యావల విసరి పారవేసిరి. అట్లు పారవేసినంతనే చిలుక బుఱ్ఱున యెగిరి యొకవృక్షాగ్రమునఁ గూర్చుండి "ఓమతి హీనులారా! మీరిన్ని దినములనుండి వేదాంతశ్రవణముఁ జేయుచున్నను, బంధవిముక్తికి మార్గమును గ్రహింపఁ జాల రైరి. ఆమహానీయుఁడు చచ్చెనని మీరు తలఁచుచున్నారు. అయ్యో! మీ రెంతవెఱ్ఱివారలు! నాప్రశ్నకు వారు చెప్పిన యుత్తరము వారు నాచరించియే చూపిరి. మీ రెన్నిదినములు వేదాంతశ్రవణము చేసినను, యెందఱి మహనీయుల దర్శించినను, నెన్ని దేవతలకు మ్రొక్కినను బ్రతికియుండియు నెవఁడు ప్రపంచమునకుఁ జచ్చునో వాఁడే జరామరణము లనెడి బంధములనుండి తప్పించుకొని యానందముతో నిత్యుడు నాదయి స్వేచ్ఛను గాంతు రని హితోపదేశము చేసి యాకాశముపై నెగిరి పోయెను

128 వ కథ.

ఒకసాధువు సర్పముచేఁ గఱవఁబడి మరణావస్థయం దుండఁగా నాతని శిష్యులు “గురువర్యా! అయ్యో, యా పాడుపాము మీకు మృత్యు వయ్యెఁగదా! మీయోగబలముచే దానివిషమును హరింపఁ జేయ రాదా” యని యడిగిరి. అంతట నాభక్తుఁడు “శిష్యులారా, జగన్మాత, నన్ను దక్షణమే యామె సాన్నిధ్యమునకు రమ్మని సర్పముచే వార్తఁ బంపి యున్నది. మాతల్లియాజ్ఞను నే నుల్లంఘించను” అని చెప్పి యానందమునఁ గండ్లు మూసుకొని ప్రాణములు విడచెను.

129 వ కథ.

ఒకానొక మనుజుండును వానిభార్యయు విరాగులై యరణ్యమునకుఁ బోవుచుండిరి. ఇట్లు పోవుచుండఁగాఁ ద్రోవలో నొకనవరత్నఖచిత మగు నాభరణము భర్తకుఁ గాన్పించెను. వెంటనే యాతఁడు దానిం జూచి “అహో! యిది నాభార్యకంటఁ బడినయెడల దీనిపై నాశ గలుగ

వచ్చు నని దానిపైఁ గాలితో మట్టి వేసెను. ఇదంతయుఁ జూచు చున్న యాతనిభార్య "ఆహా! మీ రేమి చేయు చున్నారు, చెప్పు" మని బ్రతిమాలుకొనెను. అంతనా తడు దాచుటకు వీలు లేక తాను జేసినకార్యమును చెప్పెను. అప్పుడామె నవ్వుచు "ఆహా మీరు తిరిగి యిం టికిఁ బోవచ్చును. మీ కింకను వైరాగ్యము గలుగలేదు. నిజమైన విరాగికి మన్నును బంగారము నొకటిగానే గోచ రించును. ఇట్టి భేదబుద్ధి మీకుఁ బోకముందే సంసారము నేల త్యజించితిరి" యని చెప్పినంతనే నాతఁ డామె వైరా గ్యమునకును, బుద్ధికుశలతకును మిగుల సంతసించెను.

150 వ కథ.

కర్ణునితో సమానమైనదాత లేఁడని ప్రపంచ మం తయుఁ బొగడుచుండ దుర్యోధనుఁడు సహింపఁ జాలక యాతనికన్న నెక్కువ పేరు సంపాదించ వలెనని, కర్ణుని వలె దానము దానకంకణము గట్టుకొనెను. సర్వజ్ఞుఁడగు శ్రీకృష్ణభగవానులు దుర్యోధనుని బరీక్షింపఁదలఁచి యొక

బ్రాహ్మణవేషము దాల్చి వానిచెంతకుఁ బోయి దాన మడిగెను. అప్పుడా రాజు "ఓభూసురోత్తమా మీకు ద్రవ్యముగాని, యిండ్లుగాని, భూములుగాని యేమి కావలెనన్నను నిచ్చుటకు సిద్ధుఁడనై యున్నాను. మీ కేమి కావలయునో సెలవొసంగుఁడు" అని వినయవిధేయములతో నడుగ నాబ్రాహ్మణవేషధారి "రాజా నా కివేమియు నవసరములేదు. నే నొకక్రతువును జేయ సంకల్పించినాను. అనాఁటికి నాకుఁ గావలసిన కట్టెపుల్లలుమాత్రము దయచేసినచో నదే మహాభాగ్య" మని విన్నవించినంతనే దుర్యోధనుఁడు "ఓహో, యెంతస్వల్పకోరిక గోరితివి! అట్లే కానిమ్ము" అని చెప్ప యాబ్రాహ్మణుఁడు వెడలిపోయెను. పిమ్మట సర్వశక్తుండగు శ్రీకృష్ణుఁడు పదిహేనుదినము లహోరాత్రములు కుంభవర్షము గురిపించి యెచ్చటను నొకకొయెండుపుల్లయైన లేకట్లుచేసి దుర్యోధనునికడకుఁ జిరిగి బ్రాహ్మణవేషముతో బోయి "ఓ మహారాజా, నేనడిగిన కట్టెపుల్లలు దయచేయుఁ" డని యడిగెను. అప్పుడు

దుర్యోధనుఁడు విస్మయముఁ జెంది "ఓబ్రాహ్మణోత్తమా, గడచిన గొప్పవర్షములచే నెచ్చటను యెండుకట్టెయే లేదు. మీకుఁ గావలె నన్న నెంతధనమైన నిచ్చెదను. లేక కొన్నిరోజులు మీక్రతువును నిలిపినచోఁ బిమ్మట మీకెంత కలపనైన నిచ్చెదను" అని చెప్పినంతనే యాబ్రాహ్మణుఁడు 'ఓహో రాజా నీ వేమీ మహాదాతవని విని నీచెంతకు వచ్చితిని. నీమాటలునమ్మి క్రతువుచేయుట కిప్పుడు సమకూర్చుకొంటిని. కట్టెపుల్లలే యివ్వఁజాలక నాక్రతువుగూడ నిలుపుకొమ్మని సలహాయిచ్చుచుంటివి. చాలు చాలు నీచేత కానిచోఁ గర్ణునిచెంతకే పోయెదను" అని చెప్పి తిరిగి పోయి కర్ణునియొద్దకేగెను. కర్ణుఁడు వీనికోరిక విని కొంచమాలోచించి సేవకులను బిలచి తనదివ్యభవనమును కొంత నూడఁదీయించి యందలి విలువగల కలపనంతయు నాబ్రాహ్మణుని కిచ్చి పంపెను. ఆబ్రాహ్మణుఁ డాకలపనంతయుఁ బండ్లపై నెక్కించి దుర్యోధనుని యింటిముందరగాఁ బోవుచుండ దుర్యోధనుఁ డాశ్చర్యముచెంది అహా, నిజముగఁ

గర్జునకేదారశబ్దము చెల్లును గాని నావంటివానికిఁ గాదు" అని సిగ్గుఁ జెచ్చుకొని తాను గట్టుకొనిన దానకంకణమును దీసివేసెను.

131 వ కధ.

ఒకగ్రామములో నొకపేదవాఁడు కలఁడు. వాఁడొక చిన్నగుడిసెలోఁ దనయాలుబిడ్డలను దనకష్టార్జితమువల్ల బోషించుచు సుఖంబునఁ గాలముఁ గడుపుచుండెను. ఆగుడిసెకు సమీపముననే మిక్కిలిసౌందర్యమైన యొక భవనమును నిర్మించి యందుఁగాపురము చేయుచున్న యొకధనికుఁడు కలఁడు. ఆధనికున కొకప్పుడును మనశ్శాంతి లేకఁ యొద్దియో యొక కలవరముగలిగి సంతోషమన నెట్టిదో యెఱుగనివాఁడై యుండెను. ఇట్లుండ నాగ్రామమున కొకసన్యాసి వచ్చెను. అప్పు డాధనికుడు ఆయనను దర్శించి "స్వామీ, భగవంతుడు నాకన్నివిధముల పూర్ణమైన నైశ్వర్య మిచ్చినను ఆదరిద్రున కున్న మనస్థిమితము నాకు లేదు. వాని ముఖమం దెప్పుడును సంతో

మను తాండవమాడుచుండును. ఇందుకుఁ గారణ మేమని యడిగెను. అప్పుడాసన్న్యాసి "ఓయీ! నీమనశ్శాంతిని భంగము చేయుచున్నది నీధనమే" యనెను. అంతట నాధనికుఁడు ఆశ్చర్యము జెంది "అహా! సమస్తసౌఖ్యములు ధనముచేతనే లభించుచుండగా నాసౌఖ్యభంగమునకు ధనమెట్లు కారణమగును? ఇది వింతగా నున్నది. నాసందేహము దీర్చు" డని యాసన్న్యాసిని యడిగెను. అంతట వారిద్దరును యా పేదవాని గుడిసెకుబోయి వానికి దెలియకుండ నొక గుడ్డలో 99 రూపాయలనుగట్టి గుడిసెలో బడవేసిరి. అమరునాడు తిరిగి వారిద్దరును యాగుడిసెకుఁబోయి వానిని జూచిరి. ఆబీదవానిముఖము వాడిపోయి సంతోషహీనమై విచారగ్రస్తమై యుండెను. అందులకు కారణమేమని సన్న్యాసి వానినడుగ వాడు అయ్యా నాకు నిన్నటిదినమున ఒకసంచి దొరకినది. అందు 99 రూపాయలు మాత్రమే యున్నవి. నూటికి ఒక్కటితక్కువగా యుండుటచే దానిని గూడ పూర్తి జేయవలెనని మేమందరము నిన్నటి

నుండి పస్తుంటిమి. ఈకారణముచే నాముఖము వాడియు
న్నది. మఱియు ఈరూపాయలను ఎక్కడైన దాచినచో
దొంగ లపహరింతురేమో ననియు నెవరికయిన అప్పిచ్చి
నచో తిరిగి యివ్వరేమో యని జిజ్ఞాసయు నాపిల్లలు
యీధనమంతయు తమకే యివ్వమని బాధించుటచే దుఃఖ
మును బొంది యున్నా నని చెప్ప యాధనికుని సందేహము
తీరెను.

132 వ కథ.

జర్మన్ దేశస్థుడును తత్వవేత్తలలో నగ్రగణ్యుండు
నగు "క్యాంటు" అను నాత డొకదినమున నాత్మవిచారణ
యందు మగ్నుడై మార్గమున బోవుచుండ తనచేతికఱ్ఱ
యొక పెద్దమనిషికి తగిలెను. అంత నాతడు "క్యాంటు"
ను జూచి కోపముతో "ఓయీ నీ వెవరు?" అని ప్రశ్నిం
చెను. అంత క్యాంటు చిరునవ్వుతో నీవు నన్నడిగిన
ప్రశ్నకు నీవే సదుత్తరము చెప్ప గలిగినయెడల నీభూమండల
మంతయు నే నెట్లయిన నార్జించి నీకు బహుమాన మొసం
గెదను" అని చెప్పెను

133 వ కథ.

ఒకపిల్లవాడు మరియొకపిల్లవానితో "నీవు దేవుడున్న స్థలము చూపించినయెడల నీ కొకపండు నిచ్చెద" నని చెప్పెను. రెండవపిల్లవాడు "నీవు దేవుడు లేని స్థలము చూపించినచో నీకు రెండుపండ్లు నిత్తు నని" జవాబు చెప్పెను.

134 వ కథ.

పూర్వకాలమున ఒకమనుష్యుడు మఱియొకనికి కొంత భూమి నమ్మెను. అతడు దానిని త్రవ్వుచుండగా ధనముతో నిండిన రెండుబంగారుకలశములు దొరికెను. వెంటనే వాడు యాకలశములను దీసుకొని తనకు భూమి నమ్మినవాని యొద్దకు వెళ్ళి "అయ్యా మీకు నా కమ్మినభూమిలో యీద్రవ్యము దొరకినది. ఇది మీదే గనుక దీనిందీసుకొను" డని చెప్పెను. అంత నామనిషి "అయ్యా నాభూమిని మీ కమ్మినపుడే అందుండెడిధనమునహా మీదేగాని నాదె ట్లగును? గనుక దానిని మీరే దీసుకొం"డని తిరిగి యిచ్చె

వేసెను. గాని యాతడు "ఓహో యి దెక్కడియన్యా యము మీరునాకు భూమినే అమ్మితిరిగాని అందుండెడి ధనము నమ్మలేదు గదా. ఇట్టి పాపకృత్యమునకు నేనొడి గట్టుకొనను" అనిదానిని తిరిగివానికేయిచ్చెను. ఇట్లీయిరు వురు వివాదములాడుచు ధర్మరాజు చెంతకు బోయి చెప్పు కొనెను. ఆరాజు యిద్దరిని తృప్తిచేయు జాలక సర్వజ్ఞుడగు శ్రీకృష్ణుని సాన్నిధ్యమునకు బంపెను. అంత నామహాను భావుడు వీరిద్దరి వివాదమును విని "మీకొక సంవత్సరము గడువు బెట్టితి. అంతవరకు నీరెండుకలశములను చెరియొ కటి భద్రముగా గాపాడి సంవత్సరాంతమునకు తిరిగి నా యొద్దకు వచ్చినచో మీకు న్యాయము చెప్పెద" నని చెప్పి పంపివేసెను. ఇదంతయు జూచుచున్న ధర్మరాజు ఆశ్చ ర్యము జెంది 'కృష్ణా నీవు మహానుభావుడ' వని వారిని నీయొద్దకు బంపితిని, వారికి హిత వగు తీర్పును చెప్పి యిద్ద రిని సంతోష పరచక యీస్వల్పకార్యమునకు సంవత్స రము గడువుబెట్టితివి. ఇంతమాత్రము నేను చేయ లేక

పోలినా" యని పరిహసించెను. అంత శ్రీకృష్ణుఁడు చిరున గవ్వుతో "ధర్మరాజా నేను వారివివాదము పరిష్కరించితిని. వారు మరల మనవద్దకు రారు" అని చెప్ప నారాజున కేమియు నర్థముగాక దానిని వివరించి చెప్పుమనెను. అప్పుడు కృష్ణుడు "రాజా ఆబంగారు కలశముల నిద్దరికి చెరియొకటి నిచ్చి భద్రముగా నొకసంవత్సరము కాపాడుడని చెప్పియుంటిని. ఇట్లొకసంవత్సరము అధనమును తమయొద్దనే యుంచుకొనుటచే కొంతకాలమునకు సాంగత్యదోషము వాటిల్లి వారిద్దరికిని దానియందు ఆశగలిగి దక్కినదే చాలు నని సంతోషించి న్యాయస్థానమునకు బోయిన అదికూడ పోవునేమో యని భీతిచే యూరక యుందురు" అని చెప్ప ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణుని యపారజ్ఞానమున కచ్చెరువు నొందెను.

135 వ కథ.

ఇగ్లాండు దేశమునందు న్యూటన్ అనుతత్వవేత్త తన స్నేహితు నొకనిని భోజనమునకు బిలచి, ఆసంగతి తనయింట నుండు

వారికి చెప్పటకూడ మరచి తత్వవిచారణయందు మగ్నుడై యుండెను. పిమ్మట వాని స్నేహితుడువచ్చి యాతత్వవేత్తకు భంగము కలుగునేమో యని పిలువకనే అతనికడ్డ బల్లపై నమర్చియున్న యాహారమును భుజించి వెళ్ళిపోయెను. పిమ్మట కొంతసేపటికా తత్వవేత్త స్పృహకువచ్చి బల్లమీదనున్న యుత్తపళ్లెమును గిన్నెను, పండ్లతొక్కలను జూచి, అహా నేను భుజించినసంగతియే నాకు తెలియలేదు! ఈదృష్టాంతము లేకున్నచో నేనింకను భోజనము జేయలేదనే యూహింతునుగదా యని కడుపునిండిన వానివలె సంతసించి తిరిగి ధ్యానమగ్నుడైయుండెను.

186 వ గథ.

ఒకరాజుభార్య చాలదైవభక్తిగలిగి సకల సద్గుణసంపన్నురాలై యుండెను. ఒక్కసారియైన నోట "రామా" యని యుచ్చరించనియామెభర్తను ఎటులైన భక్తివంతునిగా జేయవలెనని యెన్నివిధముల బోధించినను నిష్ఫలమై మిగుల చింతించుచుండెను. ఇట్లుండ నొకనాడు రాజు

నిద్రబోవుచు 'రామా' యని మెల్లగ కలువరించెను. అప్పు డాసాధ్వీమణి మహదానందంబునొంది అహా! కేటికిగదా నేను ధన్యురాలనైతిని అని మిగులసంతసించి మరునాడు పట్టణమంతయును నలంకరింప జేసి పేదలకు అన్నవస్త్రము లనిచ్చి విశేషధనమును దానము జేసి గడునైభవముల జరుపుచుండగా రాజు యిందులకుఁ గారణము దెలియక భార్యకృత్యముల కాశ్చర్యమొంది యామెను దానికి గార ణము జెప్పమని యడిగెను. అంత నాపతివ్రతాతిలకము "నాథా, యిన్నిదినములకు మీనోట భగవన్నామమును, వినగల్గితిని. ఇంతకన్న నాకు బరమానందమేమున్నది, ఇది యేకారణము" అని చెప్పెను. ఇది విన్నంతనే రాజు విస్మ యము జెంది "నే నేమని బల్కితి! యెప్పుడు బల్కితి!" నని యడిగెను, అంత నామె "నాథా మీరు నిద్రించుచు రామా యని కలువరించితిరి" అని యనినంతనే రాజు "అయ్యో యెన్నిసంవత్సరములనుండియో మిగుల భద్రము, గ నాహృదయకమలమునందు దాచుకొనిననామాంధనము

వల్లడి యయ్యెగదా యని ప్రాణములువిడిచెను.

187 వ కథ.

కొన్ని సంవత్సరములక్రిందటనే గుంటూరుపురమున కొకది గంబరిగానున్నయోగిని యెచ్చటనుండియోవచ్చి బజారున బోవుచుండగా ఒక రాచకీయయుద్యోగస్థుడు చూచి యామెను కారాగృహమున బెట్టించెను. అప్పుడమ్మహనీయురాలిని దర్శించుటకై వెళ్ళినవారొకరు "అమ్మా మీరేల బట్టకట్టరు? అని ప్రశ్నించెను. అందు కామె నేను బుట్టినపుడే చర్మవస్త్రమును ధరించి వచ్చితి. దీనిపైమరియొకవస్త్రమేల?" నని చెప్పెను. అంత వారుతిరిగి "అమ్మా మీరిట్లుండదలచినచో నడవులలో నుండవలెను గాని పట్టణములకు రా కూడదు" అని చెప్ప నాదిగంబరి "నేనిప్పుడు ఘోరారణ్యమం దున్నాను. మీరు చెప్పినయడవులలో నుండు యడవిమృగములు నన్నేమియు బాధించక నాతో మైత్రి గలిగియుండెను. గాని యాప్రదేశమున నన్ను గారాగృహమున బంధించి విచ్చుకత్తెలతో పహరానిచ్చుచున్నారు

నే నొకరినిసలుకరించ లేదు. ఒకరిని మోశించ లేదు. నాత్రో వను నేను బోవుచుంటిని, యిట్టినిరపరాధులను బాధించు ప్రదేశము ఘోరారణ్యముకంటె హెచ్చు వనే గదా?" యని జవాబు చెప్పెను.

138 వ కథ.

ఒకనాడు రామతీర్థస్వామి అమెరికా దేశమునందుపన్య సించుచురాచకీయ విషయములనుగూర్చి అధికముగ ప్రసం గించెను. ఆసభయందు న్యాయాధికారులును, న్యాయవా దులును, యింక గొప్పగొప్ప లుద్యోగములలోనుండు అనేకులును గలరు. ఉపన్యాసాంతరమందు న్యాయాధి కారులు స్వాములు వారిచెంతకు వచ్చి "స్వామీ, మీ రిట్టి విషయములను యిక ముందెన్నడును ప్రసంగించవలదు ఏలయన నీ దేశచట్టముల ప్రకారము మిమ్ము చెరసాల యందుంచుటయో, లేక నురిదీయుటయో సంభవించును. ఇది మీయొక్క శ్రేయస్సును గోరి పలుకుచున్నార" ని హితవు జెప్పిరి. అంత రామతీర్థులవారు "ఓదయానిధు

లారా, ఈదేహ మేమైననుసరే సత్యమునే ప్రకటించెదను. ఇప్పటివరకు నన్ను (ఆత్మను) ఛేదించగల్గిన ఖడ్గము చేయబడలేదు. వేయేల, యించుకైనను నాకు హానిచేయగలుగు ఆయుధ మింకను పోతబోయ బడలేదు. నాకుపుట్టుక లేదు. చావు లేదు. భూతభవిష్య ద్వర్తమానములం దొక్కరీతిని యున్నవాడను. నాకు భయ మేల" యని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అంత వారు స్వాములవారి ధైర్యసాహసములను స్వార్థపరిత్యాగమును గొనియాడుచు మరలి పోయిరి.

139 వ కథ.

రాధాకృష్ణ సంవాదము.

రా:—కృష్ణా, నీఅసత్యములకు మేరలేదు. ఆహా! ఇట్టి యసత్యప్రపంచము నొకదానిని గల్పించి మనుష్యుల నెంతమాయబుచ్చుచున్నావు.

కృ:—నిజమే. నేను అసత్యవంతుడనే యనుకొనుము. గాని నాఅసత్యమును అసత్యముగా నెవరుదెలిసికొందురో వారికిఅసత్య ప్రపంచమంతయు మాయమై సత్య

స్వరూపుడ నగు నే నొక్కడనే గాన్పింతును సుమా.

రా:—అది యటుండ నిమ్ము. నీవు మోసగాడ వని యైన నొప్పుకొనెదవా లేదా? నీవును నేనును నిజమున నొక్కటే యైనను నీకును నాకును భేదము గల్పించితివి గదా? యిక నీవు మోసగాడ వని యనుటకు సందేహ మున్నదా?

కృ:—నిజమే నేను మోసగాడనే యనుకొనుము. గాని యెవరు తానును నేనును వేరని భావించునో యట్టి వారికి మాత్రమే నేను వేరుగా గాన్పింతును, గాని తానును నేనును ఒక్కటే యని భావించు వారికి యొక్కటిగానే యుందును. ఇందు నా తప్పేమి?

రా:—నిజమే, నీయం దేతప్పును లేదు. గాని దొంగతనము మాత్రము పూర్తిగా గాన్పించుచున్నది. నీవంటి దొంగయే లేదు. మనుష్యులజ్ఞాన నేత్రమునందు మాయ యనుమందు జల్లి వారియానంద మను ద్రవ్యము నపహరించి వారినిదుఃఖములపాలు జేయుచుంటివి? ఇంతకన్న

దొంగతన మేమి? ఇది యైన నొప్పుకొనెదవా?

కృ:—సత్యము బల్కితివి. నేను దొంగనే యనుచు న్నావు గాని వేదములునన్ను "తస్కరాణాంపతిః" యని దొంగలరాజాపహితము వర్ణించుచున్నవి. గాని నేను చేయుదొంగతనము అందరివలెనే గాదు ఎవరు అజ్ఞాన మనెడినిదురలోబడి తా మెవ్వరైనది మరచి నిద్రించుచుందురో అట్టి వారిని మేల్కొలుపుట కెం తయో ప్రయత్నింతును. అప్పటికిని వారు లేవనియెడల వారిధనమును అపహరించుచుందును. ఇందుమాత్రము నాతప్పేమి?

రా:—కృష్ణా, నీ కేమి మాటలురాని వాడవా? అన్నిటికి నన్ని సమాధానములు చెప్పుచున్నావు, కాని నీవు మిక్కిలి క్రూరుడవు సుమా! నిన్ను దయాస్వరూపుడవని యెట్లు బలికెదరో తెలియదు! పిల్లికి చెలగాటము యెలుకకు బ్రాణసంకటము అనునట్లు నీలీలయంతయు హింసామయముగదా. ఆహా! నీ వెంతటికఠినాత్ముడవు!

కృ:—రాధా, నిజముగ నేను కర్తినాత్ముడనో లేక దయా స్వరూపుడనో యోచించి చెప్పుము! అందరియందును ఆత్మస్వరూపముగ నున్న నన్ను కొంచమైన హింసయు నితలపక లోకులు బూడ్చి మట్టి గప్పి నన్ను దలుకనైన దలపకున్నారు. వారంతకఠినులైనను నేనుమాత్రము యెవరిని విడనాడక యెవరికి గావలసినది వారికిచ్చుచు తుదకు నాయందు లీనము చేసుకొనుచున్నాను.

రా:—కృష్ణా, నీయుక్తుల కేమి గాని, నీయంతవ్యభిచారి లేదుగదా! నీప్రియురాండ్రసంఖ్యకు మితమున్నదా? ఇదియైన నొప్పుకొనెదవా?

కృ:—రాధా, నాయందెన్నిదోసము లెంచుచుంటివి! నీవారోపించిన యీనిందయు సత్యమే. ప్రతిజీవాత్మయు నాప్రియురాలే. నాప్రియురాండ్రతో అనేక విధముల సరస సల్లాపములాడుచుందును. కొన్ని సమయముల నేను మగుడుగాను, కొన్నిసమయములు నేను వేరుగను కొన్ని సమయముల ఒకటిగాను యిట్లనేక

విధముల లీలావినోదములు సల్పుచుండు నేను నాశ్రి యులైనవారి నెప్పటికిని భేదభావములేక నొక్కటిగా నేయుందుము.

రా:—కృష్ణా, జగన్నాటకసూత్రధారుండ వగునీవు సమాధానము చెప్పలేను గాని మఱియొక్క సందేహము మాత్రము దీర్పుము. నీవు పక్షపాతివిగా నాకుగాన్పించుచున్నావు. ఇదియైనను సత్యమేనా?

కృ:—రాధా, నేను పక్షపాతకుడ నని తలచువారికి నటుల నే గాన్పింతును, గాని నేనుమాత్రము పిపీలికాదిబ్రహ్మ పర్యంతము గలఅనంతజీవకోటిని ఒకేవిధమున కాపాడుచు రక్షించుచున్నానుసుమా, న్యాయం చెప్పటికి తప్పు లేదు.

రా:—కృష్ణా, అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుం డగు నీయట్టి మహామహుని కృత్యములు అవాఙ్మానస గోచరంబు గదా! నీదాసానదానుల పాదరేణువునకైనను బోల్పదగని నావంటి యసమర్థురాలు నిన్నెంచుటకంటె

మౌనము ధరించి మునులవలె గూర్చుండుటయే మేలు”
అని చెప్పి యూరకుండెను.

140 వ కథ.

హెర్బర్టుస్పెన్సరు అను నొక ఇంగ్లాండు దేశస్థుండె
ను. అతను మహాజ్ఞానసంపన్నుడును, సకలవేదాంతరహ
స్యతత్వవేదియు నై యుండెను. ఒకనాడొకవిద్వాంసుడు
అయనతో “ అయ్యా మీజ్ఞానవికాసము అపారపారావార
ముగా నున్నది. మీకింతజ్ఞానసంపత్తి గలుగుట కెన్నిగ్రంథ
ములు జదివితిరో! యని ఆశ్చర్యమున బలికెను. అంత నాత
త్వవేత్త నవ్వుచు “ నేనిసేనగ్రంథములను జదివినచో జ్ఞాన
హీనుడను గానే యుందును. సృష్టి యనెడి బ్రహ్మాండగ్రం
థమును నేనెఱదా పారాయణచేయుచుండుటచే నాకీజ్ఞాన
వికాస మయ్యె” నని జవాబు చెప్పెను.

141 వ కథ.

మిక్కిలి ధనవంతుడును పరమలోభియు నగువొకమను
ష్యుడు తనద్రవ్యమునంతయు రాసులురాసులుగా పెట్టుల

పెట్టి భూమిలో బూడ్చుచుండెను. ఇదంతయును జూచు చున్ననొక సన్యాసి అంగడు కారణమడిగెను. అప్పుడా ధనికుడు "ఎప్పుడెట్టి యవసరము వచ్చునో నెవరికి తెలియును? ముందెప్పుడైన మిక్కిలియవసరము కలిగినప్పుడు ఉపయోగపడుటకై ధనముదాచుచున్నానని చెప్పెను. అంత నాసన్యాసి మారు పలుకక వెడలిపోయి మరునాడా ధనికుని తనమఠమునకు వచ్చునట్లు చేసెను. అప్పుడా సన్యాసి మిక్కిలిప్రయాసతో పెద్ద పెద్దరాళ్లను దెచ్చి యొక పెద్దగోతిలో వేసి బూడ్చుచుండుటజూచి ఆశ్చర్యము జెంది "స్వామీ, మీరేల యిట్టి విపరీతపు కార్యము జేయుచుంటిరి" అని యడిగెను. అంత నాసన్యాసి, నాకెప్పుడెట్టి యవసరమువచ్చునో, ఏమత్రములు గ్రహించ వలెనో నెవరికి తెలియును! ఎప్పుడే ప్రళయమైనను, మరేయుపద్రవమైనను వచ్చి యీకొండలన్నియు కొట్టుకుపోవునేమో నని రాళ్లను భద్రముగా దాచుచుంటి నని చెప్పెను. అంత నాధనికుడు పకపక నవ్వుచు, అహా యేమి విపరీతము

నిల్వ చూచితిరి! ఈకొండలన్నియు గొప్పగుండు
రాళ్ళు యెన్నడైన కదులనగున్నునా? ఇంతకన్న నావివేక
ముండునా జూచెదు. ఆంగీసన్యాసి "సకల లోకాధీ
శుండును పరమపవిత్రుడును, జగద్రక్షకుండు నగు సర్వేశ్వ
రుడు సీమమీదనుండు బ్రహ్మాండగోళముపోషించి రక్షించు
చుండగా నిబ్బరములేక ధనముగూడబెట్టుట కంటె
నవివేకమున్నదా?" అని బుద్ధిచెప్పెను.

143 వ కథ.

చక్రవర్తికుమారుండొకండు బుద్ధుడు విరాగియై కాషాయవస్త్ర
ములు ధరించి చేత నొకభిక్షాపాత్రను బూని తిరుగుచుం
డగా, చక్రవర్తి చూచి మిగులచింతాక్రాంతుడై "అయ్యో
కుమారా! భూమండలమంతయు పాలించు మహారాజులయొక్క
పుత్రుడవైయుండియు భిక్షుకునివలె సన్యాసి వేషమును
దాల్చి మనవంశమునకంతను అపకీర్తి దెచ్చుచుంటివి
కదా! నేనుగాని నాతండ్రిగాని, నాతాతముత్తాతలు
గాని యెన్నడైన నిట్లు నగరమునవీధులలో బిచ్చమెత్తి

రా? నావంశీయులందరు అనేకతరములనుండియు చక్రవర్తులుగానే యున్నారుగాని యెవరె సన్యాసిగా నొక్కరును లేరు. ఈవేషము దీనిమానమర్యాదనాపాడును అని చెప్పెను. మహానుభావుండగు బుద్ధభగవానులు చిరునగవుతో॥ రాజేంద్రా, అట్లుకాదు నీవంశీయులందరును చక్రవర్తులేగాని నావంశీయులందరును అనేకతరములనుండియు సన్యాసులుగానే నాదివ్యదృష్టికి గోచరించుచున్నది. నీవును నేనును జీవయాత్రలో వేరువేరుమార్గముల బోవుచు అనేకుల గర్భములబుట్టుచు జచ్చుచు యీజన్మమున నిక్కడ గలసితిమి. తిరిగి నీదారిని నీవును, నాదారిని నేనును బోవలసినవారలమేగాని వేరుకాదు" అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

143 వ కథ.

ధృవుడను రాజకొమారుడు తన తండ్రికంటె నధికరాజ్యమును సంపాదించవలెనని ఘోరారణ్యమునకేగి యేకాంతమున నిశ్చలమనస్కుండై యనేక సంవత్సరములు తప

మాచరించుచుండెను. ఇట్లుండ నొంతకాలమునకు గామితార్థప్రదాయకుండగు భగవంతుడు ప్రత్యక్షమై “ఓ కుమారా, నీభక్తికి సంతసించితి. నీకేమి కావలయునో కోరుము” అని పలుక నాభక్తాగ్రేసరుండు “హే దేవా, నాకేకోరిక యులేదు. నేను వాంఛారహితుడనైయుండెదను” అని చెప్ప భగవంతుడు “ఏమీ, ఏకోరికయే నీవు మరచితివా, నిజముగ కన్నను మిన్నగారాజ్యాధిపత్యము కోరిగదా నీవు తపమాచరించుచుంటివి! కాన నేకచక్రాధిపుడవై ప్రపంచమంతయు బాలించుము” అని పలుక నాబాలుడు “ఓ సచ్చిదానందమూర్తి, గాజుముక్కలకై వెదకుచుండ దివ్యమాణిక్యము దొరికినట్లును, జలబిందువుకై వెదకుచుండ అమృతకలశము దొరికినట్లును, రాజ్యాధిపత్యమునకై వెదకుచుండ నఖండసచ్చిదానందమూర్తివగు నీదర్శనము లభించినది. దేవా, నాకేల! పూర్ణసంతుష్టుడనైతి సర్వవాంఛారహితుడనైతి ఆనందభరితుడనైతి” నని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

144 వ కథ.

ఒకజ్ఞానిచెంతకుఁ భార్య మిగుల దుఃఖించుచుఁ బోయి "అయ్యో మన యేకపుత్రుఁడు చచ్చెను" అని యేడువసాగెను. అంతఁ జ్ఞానికంఠమునుండి కన్నీరు కాల్వకట్టి పారెను. అప్పుడు దగ్గరనున్న శిష్యుడు తనగురువు దుఃఖించుటజూచి గురువుకంటె నెక్కువగా నేడ్చెను. అంతట గురువు శిష్యుని జూచి "శిష్యరత్నమా, నీ వెందుకు దుఃఖించుచున్నా" వని యడిగెను. శిష్యుడు "గురువరా, మీ రెందుకు ఏడ్చుచుంటిరో తెలుపట సెలవిండు" అని యడుగ గురువు "ఓరీ, నాపుత్రుడు చచ్చెనని నే నేడ్చుచున్నట్లు నీవు భావించితి వేని అట్లు కాదు. నాపుత్రునివంటివాఁడు జన్మించి గతించువారల మృత్యువనమును జూచి యయ్యో నే నింతికాలము బోధించిన వేదాంతము నిష్ప్రయోజన మయ్యెగదా యని దుఃఖించితిని గాని మఱియొకటి కాదు. యిక నీ వేడ్చుటకేమి కారణమో చెప్పుము" అని పలుకఁ శిష్యుడు "దేవా మీవంటి జ్ఞాన సంపన్నులకేగను నేను నాది యను అహంకారమును

కారము లించుకయుండి యిప్పుడు సంకటమునకు గాఁ మయ్యెగదా యని దుఃఖించితిననెను. అప్పుడు గురువు తన శిష్యుడు తనకన్న మించినవాడయ్యెనని సంతసించెను.

145 వ కథ.

ఒకరాజు తన మంత్రికిఁ లక్షరూపాయలు నిచ్చి సన్యాసులకుఁ బంచిపెట్టుమని యాజ్ఞాపించెను. బుద్ధిశాలియగు నామంత్రి సరే యనిపోయి మరునాడు తిరిగి యాధనరాశి నంతయు రాజుయెదుటఁబెట్టి "రాజేంద్రా నాకెవ్వరును సన్యాసులు గాన్పించరే" యనెను. రాజాశ్చర్యముతో "యేమి సన్యాసులే కనుపించలేదా! మనపురమందు వేలకొలది సన్యాసులుండ నొక్కఁడైన గాన్పించలేదని బలుకుట కడు వింతగా నున్నద" నెను. అప్పుడామంత్రి "దేవా నిజమైన సన్యాసి ధనముఁ స్వీకరించడు. ధనముఁ స్వీకరించువాడు సన్యాసి కాడు. గాన మీరిచ్చిన ధనము నెట్లు వినియోగపరచవలసినది నాకుఁ దెలియక తిరిగి తెచ్చితి" ననెను. రాజు మంత్రియొక్క బుద్ధికుశలతకుఁ సంతసించెను.

146 వ కథ

ఒకానొకరాజు గలడు ఆరాజు తనయాస్థానపండితుని కీమూడుప్రశ్నల నిచ్చెను.

1. దేవుడెక్కడ గూర్చుండును ?

2. దేవుఁ డేదిక్కు జూచుచుండును ?

3. దేవు డేమిచేయుచుండును ?

ఈప్రశ్నలకు సదుత్తరము నివ్వనిచో శిరచ్ఛేదనము చేయింతునని యాజ్ఞాపించెను. అంత నాపండితుడు మిగుల భయముగలవాడై 10 దినములు సావకాశమడిగి యింటికి బోయి యేమియుదోచక మంచమెక్కెను. ఇట్లుండ జ్ఞానసంపన్నుఁడగు నాపండితుని సేవకుడు తనయజమానుని దుఃఖమునకు గారణము తెలిసుకొని, పండితుని యూరడించి రాజుచెంతకుఁ దానుబోయెను. చింకిగుడ్డలు కట్టుకొని కడుమూఢునివలె నున్నయాసేవకుని జూచి రాజు ఆశ్చర్యముజెంది నీవెందుకు వచ్చితివనెను. సేవకుడు ఓభూపాలాగ్రణీ, మీరు మాయజమానునకిచ్చిన ప్రశ్నల కుత్తరముఁ

చెప్పుటకు వచ్చితిని. మాయజమానుఁడు జబ్బుగానున్నందున నన్నుబంపించెను. ఇది మీకిష్టమేనా యనెను. రాజు "ఓహో యిష్టమైననేమి. కాని నీవు చెప్పలేనిచో ప్రాణములు గోల్పోవుటకు సిద్ధముగానుంటివా యనెను అంత సేవకుడు సిద్ధమేగాని నేనొకకోటి మిమ్ములఁగోరుచున్నాను. బోధకుడున్నతస్థానమందును, బోధింపబడువాడు క్రిందను గూర్చుండుట శాస్త్రవిధ్యుక్తము. అది మీకు సమ్మతమైనచో నేను చెప్పునంతవరకుఁ మీసింహాసనము నాకిచ్చిమీరు క్రిందఁ గూర్చుండవలె ననెను. రాజు అందుకంగీకరించి యాసేవకునిఁ సింహాసనముపైఁ గూర్చుండబెట్టి తాను క్రిందఁ గూర్చుండెను. అప్పుడు సేవకుడు కొన్నిపాలఁ దెప్పించి "రాజా యిందు వెన్నయున్నదా లేదా? చెప్పవలెననెను. రాజు "ఉన్నదనెను సేవకుడు ఎచటనున్నదో చెప్పవలె ననెను. రాజు కొంచమాలోచించి అంతటా యున్నదనెను. సేవకుడు, భగవంతుడును అదేవిధమున నంతట నున్నాడని చెప్పెను. పిమ్మటఁ ఒకదీపము వెలిగించి "రాజా యీ

దీపము యేవైపు ప్రకాశించుచున్న దనెను. రాజు అన్నివైపులఁ బ్రకాశించుచున్న దనెను. అప్పుడు సేవకుఁడు భగవంతుఁడును ఇట్లే చూచుచున్నాడని చెప్పెను. ఈమాట దేవు డేమి చేయుచుండు ననెడు మూడవప్రశ్నకు నిట్లుఁ జెప్పెను. "రాజా యిప్పుడు నే నెచట నున్నాను? రాజు సింహాసనముపై నున్నావు అనెను. సేవకుడు రాజా నీవెచట నున్నావు? అనెను. రాజు నేను క్రిందనున్నాననెను. అంతఁ సేవకుడు రాజా భగవంతుడు రాజునిఁ సేవకునిగను, సేవకుని రాజునిగను, ధనవంతుని దరిద్రునిగను, దరిద్రుని ధనవంతునిగను, కీర్తివంతుని కీర్తిహీనునిగను, కీర్తిహీనుని కీర్తివంతునిగను, యెప్పుడును మార్పులనుఁ జేయుచుండు నని చెప్పెను. అంత రాజు మిగులఁ సంతసించి వానికిఁ దగు బహుమాన మిచ్చిపంపెను.

147 వ కథ.

పరీక్షిన్మహారాజుకు శ్రీశుకులవారు ఏడుదినములలో తత్త్వోపదేశముఁజేసి ముక్తునిజేసెననెడి భాగవతకథను ఒకఁ

రాజు విని తనపురోహితునిఁ బిలిపించి తనను కూడా ఏడు దినములలో ముక్తునిఁ జేయుమని యాజ్ఞాపించెను. అటులఁ జేయకుండిన యెడల శిరచ్ఛేదనఁ జేయింతునని భయపెట్టెను. పురోహితుడు మిగులఁ భయముజెందినవాఁడై అనుదినము తనశక్తినంతయు నుపయోగించి బోధించుచుండెను గాని రాజునకించుకయును జ్ఞానోదయము కలుగలేదు. పురోహితుడు మిగులఁ దిగులొంది ఏడవదినమునఁ దన జీవితము నేటితోఁ సరిగదాయని కనుగొలియుగలవాఁడై భార్యాపుత్త్రలను జూచి యేడువసాగెను. అప్పుడు ఒక్కటి జ్ఞానసంపన్నురాలగు నాతనికుమార్తె తాను రాజును సమాధానపరతునని తండ్రికి ధైర్యముచెప్పి రాజుచెంతకిద్దరును బోయిరి. పిమ్మట రాజును దర్శించి «రాజా మీరు మాతండ్రికిచ్చిన యాజ్ఞ యేమని యడిగెను. రాజు «గురులవారు పరీక్షిత్తుకు ఏడు దినములలో బంధవిముక్తునిజేసి ముక్తిసామ్రాజ్య మొందజేసెను. నాకును అట్లే చేయుమని ఆజ్ఞాపించితి ననిచెప్పెను. అంత నాసాధ్వీమణి రాజా నేను చెప్పినట్లు మీరు చేసినయెడల మీకు దగుసమాధానము గలుగు నని చెప్ప

రాజందుల కంగీకరించెను. పిమ్మట నాయువతి నొకకత్తిని నొక పెద్దత్రాడునుఁ దెప్పించి నాత్రాటిచే తనతండ్రిని యొక స్తంభమునకు చేతులుకాళ్ళు గట్టిగ బిగించి కట్టెను. పిదపవాని యదేవిధమునఁ రాజును మరియొక స్తంభమునకుఁ గట్టెను. పిమ్మట నాకత్తిని తండ్రిచేతి కిచ్చి రాజుత్రాళ్ళను గోయుమని చెప్పెను. అంతనాతడు అయ్యో, యీ విధమున నేను బంధింపబడియుండ రాజు త్రాళ్ళను గోయుటెట్లు? అని చెప్ప నామునిబాలకము ఆకత్తిని రాజుచేతులో నుంచి రాజా మాతండ్రిని విడిపింపుమని చెప్పెను. అంతఁ రాజు ఆశ్చర్యముతో ఓహో నేనే బంధింపబడియుండ నీతండ్రిని విడిపించుటెట్లు? అనియడుగఁ నా జ్ఞానసంపన్నురాలు " రాజేంద్రా బంధరహితుండగు శ్రీ శుకులు పరీక్షిన్నునకు బంధవిముక్తుని చేయగలిగెను గాని సంసారపాశములచేఁ బంధింపఁబడిన మాతండ్రి నిన్ను బంధములనుండి యెట్లువిముక్తునిఁ జేయాగల్గును? అని హితోపదేశముఁ జేసి రాజును సంతృప్తిపరచి తండ్రినిమరణమునుండి రక్షించెను.

148 వ కథ.

లోకవిఖ్యాతుండును తపస్సంపన్నుండు నగు జనకచక్రవర్తి శాస్త్రవిచారణఁ జేయుచుండగా "మోక్షము క్షణములోనే లభింపగలద"ని యొకగ్రంథమునందు గాంచి తన యాస్థానమందుండు పండితులను, శాస్త్రవేత్తలను యీవచనము విశ్వసింపదగినదే యని ప్రశ్నించ వారందరు ఏకగ్రీవముగ నందులకేమియు సందేహము లేదని పల్కిరి. అంతఁ నారాజు తన కట్టి మోక్షము క్షణములోఁ లభించునట్లు చేయుడని ప్రార్థింప నేమాట్లు చేయజాలమని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. అందులకుఁ రాజు ఆగ్రహచిత్తుడై వారందరిని గారాగృహమునఁ బడవేసెను. పిమ్మట కనబడిన విరాగులను, సన్యాసులను, బోధకులను రావించి యిట్లే ప్రశ్నించుచు వారును యిట్లే చెప్పుటచే నందరినిఁ గారాగృహమున బంధించుచుండెను. ఇట్లుండ నొకనాడు ఆత్మవిజ్ఞానపూర్ణుండును, మునిశ్రేష్ఠుండును నగు అష్టావక్రుని రాజుచెంతకుఁ భటులు బట్టితెచ్చిరి. అంత రాజుపూర్వమువలెనే

ప్రశ్నింప నాముని క్షణములో ముక్తునిఁ జేయుట కంగీకరించి రాజును యొక ఘోరారణ్యమునకుఁ దీసుకొని పోయెను. అచట రాజును నిలుచుండుట కాజ్ఞాపించి నీవు నాకు దక్షిణ యిచ్చుటకు సిద్ధముగనుంటివాయని యడుగఁగంములకుఁ రాజు "ఓహో మీరింతటి మహోన్నతపదవినే దయచేయుచుండఁ గురుదక్షిణ కేమితక్కువ! మీరు కోరినదంతయు నిచ్చుటకు సిద్ధుడనై యున్నా" ననిచెప్పెను. అంత నాతాపసేంద్రుడు "రాజా నీమనస్సును నాకు దక్షిణగా నొసంగుము" యనెను. రాజు అందులకంగీకరించి మనోనాశ్యుండై యుండెను. అంతనిశ్చలుండై నిర్వికల్పసమాధియందు మున్నడై అఖండసచ్చిదానంద పరబ్రహ్మను పొందెను.

149 వ కథ.

ఒకరాజు అనిత్యములగు విషయసుఖములను రోసి విరాగియై తనయథార్థస్థితినిఁ దెలుసుకొనఁగోరి యొకమునిసత్తము నాశ్రయించి వానివలన సమస్తశాస్త్రములను . తెలుసుకొను

చుండెను. ఇట్లు 12 సంవత్సరములు విద్యనభ్యసించి సమ
స్తవేదాంత రహస్యములఁ దెలిసికొని పూర్ణుండనైతి నని
దలంచి గురువునకు నమస్కరించి సెలవడిగెను. అప్పుడాతా
పసి "శిష్యా నీకిప్పటికి అక్షరాభ్యాసమాయెనని తెలం
చుము. నీవు నేర్చుకొనవలసినదంతయు ముందున్న దని
చెప్ప నారాజు ఆశ్చర్యమునొంది మరి 12 సంవత్సరములు
అచటనే యుండి సమస్తయోగములు అభ్యసించి అణిమా
ద్యష్టసిద్ధులను సయితము సాధించి పరిపూర్ణుడనైతి. గదా
యని సంతసించి తిరిగి గురువునకు నమస్కరించి సెలవడి
గెను. అప్పుడా యుపాధ్యాయుడు చిరునగవుతో "శిష్య
రత్నమా నీ వింకను విద్యాపూర్ణుడవు గాలేదు. మరికొన్ని
దినము లుండుమని చెప్పినంతనే రాజు మునుపటికంటె
నాశ్చర్యమునొంది మరి 12 సంవత్సరములు తత్వవిచారణ
యందును స్వస్వరూపానుసంధానమందును వినియోగించి
తననిజస్థితిని దెలుసుకొని బ్రహ్మానందమగ్నుడై లేచి గురువునకు
నమస్కరించుటకే మరచుచుండెను. అప్పు డుపాధ్యాయుఁడె [illegible]

పడు వానిం జూచి “శిష్యరత్నమా నీవు నాసెలవు గైకొనక నాకు నమస్కరించకనే పోవుచుంటివి ఇది న్యాయమేనా? యనెను. అంత నాశిష్యుండు ఈయనంతకోటిరూపములును నారూపములే యైయుండ నేనెవరికి నమస్కరింతును అని చెప్ప నాతాపసేంద్రుఁడు నీ శిష్యుఁడుగదా పూర్ణజ్ఞానివైతి వని మెచ్చి మిగుల సంతసించెను.

150 వ కథ.

శంకరులవారు గంగానదిలోఁ స్నానముఁజేసి తన యాశ్రమమునకుఁ వచ్చుచుండగాఁ త్రోవలోఁ బ్రహ్మజ్ఞాని యగునొకమాలవాఁ డెదురుపడెను. అప్పుడు శంకరులు “ఓరీ చండాలా యెంత నిర్భయముగా దగ్గరకుఁ వచ్చితివి! దూరముపొమ్ము” అని పలికెను. అప్పు డాబ్రహ్మవేత్త చిరునగవుతో ఓసాధుపుంగవా, నీవు దూరముగా తొలగు మనునది స్థూలశరీరమునా, సూక్ష్మశరీరమునా, లేక ఆత్మనా? స్థూలశరీరము లైనచో నీశరీరమును నాశరీరమును గూడ పంచభూతాత్మకములే కదా! సూక్ష్మశరీరము లైనచో

మనోమయము మైనది గనుక నీకెంత నిష్కళంకమైనవో నాదియు నంతనిష్కళంకమైనదే సుమా! ఆత్మవస్తువో యది సర్వవ్యాప్తమై యచంచలమై యున్నది. గావున నీ వెందు కేనిని తొలగమంటివో చెప్పుమన శంకరులు యాతని బ్రహ్మవేత్తయని గ్రహించి "బ్రహ్మజ్ఞానియగువాడు బ్రాహ్మణు డైనను ఛండాలుడైనను నాగురువుగా భావింతు నని చెప్పి యాతనికి సాష్టాంగదండప్రమాణ మాచరించి వెడలిపో యెను.

151 వ కథ.

నాస్తికుడగు నొకానొక గొప్ప శాస్త్రజ్ఞుడు, తత్వవేత్తయు బ్రహ్మజ్ఞానియు నగు సోక్రటీసుతో నీవు దేవుడు దేవుడన్న వాడెక్కడనున్నాడోయని భూమండలమంతయు వెదకితిని సూర్యమండలము చంద్రమండలము నక్షత్రమండలమంతయు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమగు దుర్భిణియంత్రములతో బారజూచి తిని గాని యెక్కడను గన్పించలే దనెను. అంతట సోక్ర టీసు "నీవు, మరియొక యంత్రములో జూచుట మరచితివి

సుమా! అనిచెప్ప నాశాస్త్రిజ్ఞుడు ఆయంత్రమేమని యడి గెను. అంతటాతత్వవేత్త భక్తి, విచారణ, వైరాగ్యము లనెడి యద్దములను మనస్సనెడి యంత్రమునకు నమర్చి జూచినయెడల భగవంతుడు తప్పక గోచరించును అనిచెప్ప నాశాస్త్రిజ్ఞుడు వానికి శిష్యుడై భగవంతుని యథార్థస్థితి దెలుసుకొని నిశ్చలానందమున నుండెను.

153 వ కథ.

నొకానొక బ్రహ్మజ్ఞాని, సర్వదా ప్రాపంచకసుఖముల యందే కాలముగడుపుచున్న నొకరాజు పట్టణమునకుఁ వచ్చెను. రాజు ఆమహాపురుషుని కీర్తి విని వానిం జూడ దలంచి తనయాస్థానమునకుఁ రావించి తనప్రక్కనేగూ ర్చుండనియమించెను. గాని యాతపోధనుడు రాజువంకనైన జూడక వానితో నొక్కమాటయైన ముచ్చటించక యచట నున్న సేవకులతో ముచ్చటించుచుండెను. రాజాతని విప రీతకృత్యమునకును తనకుఁ జేసిన యవమానమునకును కోపో ద్దీపితుడై యాబ్రహ్మవేత్తను శిరచ్ఛేదనజేయుమని యాజ్ఞాపిం

చెను. అప్పుడామహనీయుడు "రాజా నీలో మెచ్చుటిం చక, నిన్ను గౌరవించక నీసేవకులతోడనే కాలముగడపి నందున నాకు శిరచ్ఛేదన విధించితివిగదా! రాజులకెల్లను రాజైన భగవంతుని స్వప్నమునందైననుఁ దలంచకఁ దుచ్ఛములగు నిహలోక సుఖములయందే కాలముబుచ్చుచున్న నీకు సర్వేశ్వరు డెట్టిశిక్షను విధించునో తెలియుకుంటివి గదా?" యనెను. అంత నారాజు తనయువివేకమును దెలిసుకొని పశ్చాత్తాపమునొంది నాబ్రహ్మవేత్త పాదములపైఁ బడి యాతని యనుగ్రహమునుఁ బొంది సన్మార్గుడయ్యెను.

153 వ కథ

ఒకగ్రామమునం దొకసన్యాసి మఠముకట్టించుకొని అందు నివసించుచుండెను. ఆయనకుఁ బ్రతిదినము అక్కడకుఁ సమీపముననున్న యొకపల్లెటూరునుంచి యొకగొల్లది భక్తిశ్రద్ధలతోఁ పాలుఁ దెచ్చి యిచ్చుచుండెను. ఇట్లుండ నొకనా డాగొల్లది వేళతప్పివచ్చుటచేఁ నేడింత యాలశ్యముగ నేలవచ్చితి వని సన్యాసి యడిగెను. అప్పు

డామె "స్వామీ యేఱుదాటించువా డాలస్యముగఁ వచ్చుటచేఁ వాఁడు వచ్చువరకుఁ గాచుకొనియుంటి" ననిచెప్పెను. అప్పుడాసన్యాసి "ఓహో యేఱు దాటుటకు ఒకరు దాటించవలయునా? రామనామము నుచ్ఛరించి దాటలేకుంటివా?" యని పరిహాసమునఁ బల్కెను. మరునాడు ఆగొల్లది ప్రతిదినముకంటె ముందుగాఁ వచ్చి సన్యాసికి నమస్కరించి "తండ్రీ, మీరు నాకుఁ మిక్కిలి యుపకారముఁ జేసినారు. ఇక నెన్నటికిని యేఱుదాటుటకు డబ్బు ఖర్చు లేకనే యుండెడి యుపాయమును నేర్పితిరి." అనిచెప్ప నాసన్యాసి ఆశ్చర్యమున "నే నేమియుపాయముఁ జెప్పితి" ననెను. అంత నాగొల్లది "స్వామీ, మీ రప్పుడే మరచితిరా! నిన్ననేగదా మీరు పరమపావనమగు రామమంత్రప్రభావమునుఁ జెప్పితిరి! నే నామంత్రోచ్ఛారణఁ జేసి నిమిషమాత్రంబున యేఱుదాటితినని చెప్పఁ నాసన్యాసి మరింత నాశ్చర్యముజెంది "ఆహా, యేమి దీనివాక్యములు! దీనిని బరీక్షింపవలె ననిగొల్లదానిని ముందు నడువమని తాము

వెనుకఁ రామనామము నుచ్చరించుచు నదిలోఁ దిగెను గాని పాపము మునుగుచుండెనే గాని తేలదయ్యె. అంతనాగొల్ల దానితోఁ అయ్యో యిదేటియాశ్చర్యము, నీవు నీటిపైఁ స్వేచ్ఛగాఁ బోవుచుంటివి గాని నేను మునుఁగుచుంటిని! అని బలుకఁ నాగొల్లది తిరిగిజూచి "ఓహో స్వామీ మీమంత్రమున్నైై మీకే నమ్మకము లేదే! నమ్మకమేయున్నయెడలఁ మీరు యేటిలోఁ దిగునప్పుడు బట్టలు తడుచునేమో నని పైకిబిగఁగట్టుదురా?" అని చెప్ప నాసన్యాసి సిగ్గుపడి తనకింతనుఁ పూర్ణమైనభక్తివిశ్వాసములుఁ గలుగలేదని చింతించి తిరిగి బోయెను.

154 వ కథ.

దేశదేశములఁ దిరుగుచుఁ మహోపన్యాసములఁ గావించుచున్న యొక సంఘసంస్కర్త ఒకనాఁ డొకయవధూతనుఁ జూచి "స్వామీ నేనెన్నియుపన్యాసములు చేసినను సమస్తశాస్త్రములలో నుండెడి పాండిత్యమంతయు వెదజల్లినను నామత మవలంభించువారు మిక్కిలిస్వల్పము.

మీరువున్నతావునుండి కదలకున్నను సదా మానమునే ధరించియున్నను మీశిష్యులసంఖ్యకు మేరలేదు. ఇందుకుఁ గారణమే "మని యడిగెను. అందులకాయవధూత "దీపము బురుగులను తనచెంతకుఁ రమ్మని పిలువకున్నను వేనవేలు దానిచుట్టునుఁ జేరి అందు దుముకుచుండును. పుష్పములు తమయం దుండెడి మకరందమును పానము జేయుమని నాహ్వానముజేయకున్నను తుమ్మెదలు తమంతట దామే బోయి దానినిద్రావి యానందించును. అదేవిధమున నీయం దుగల బరమాత్మను బ్రకాశింపజేసిన యెడల నీవు బిలువకు న్ననుమనుష్యులందరు నీచుట్టునుజేరి నీకుదాసత్వము జేయు చుందురు. మనుష్యులేగాక పంచభూతములు సహితము నీయాజ్ఞకుఁ లోబడియుండును సుమా!" అని జవాబు చెప్పెను.

155 వ కథ.

కార్తికేయు డొకదినమున నొకపిల్లిని గోళ్లతో గాయ పరచెను. తరువాత నాత డింటికి వచ్చినతోడనే తన తల్లి

యగు పార్వతీదేవి బుగ్గమీద నొక గాయమును జూచి అశ్చర్యపడి, అమ్మా యిదేమి! యీగాయమెట్లు గలిగెను, అని యడిగెను. అదివిని యాజగజ్జనని “నాయనా అది నీవ ల్లనే గలిగినది. నేడు నీవు పిల్లిని గిల్లితివిగదా, ఆగెల్లు నాబు గ్గపై నున్నదని చెప్పెను. కార్తికేయు డాశ్చర్యముతో “అమ్మాయిదెట్లు” అని యడుగ “యీజగమంతయు నాశ రీరమే” యని పార్వతి బదులు చెప్పెను. కార్తికేయుడు విస్మయమొంది “అమ్మా యికనే వివాహము చేసుకొనను. స్త్రీలందరును నాతల్లిస్వరూపులే యైయుండ, నేవివా హము చేసుకొనుటెట్లు అని తనకాలమంతయు బ్రహ్మచారి గానే యుండెను.

156 వ కథ.

ప్రపంచ మంతయు భగవత్స్వరూపమే యని యొక గురువు బోధించుచుండెను. అది వినుచున్న ఒకశిష్యుడు ఒకనాడు మార్గమున బోవుచుండగా యేనుగొకటి కనుపిం చెను. మావటివాడు యెంతచెప్పినను వినక అంతా భగ

వత్స్వరూపమేగదా యేనుగ నన్నేమిచేయును" అని అనుచు దగ్గరకు వెళ్ళెను, గాని పాపమాతనిని నాయేనుగ తొండముతో బట్టి నావల విసరివైచెను. అందుచే ఒడలంతయు దెబ్బలు తగిలి మిక్కిలిబాధతో గురువుల వారి చెంతకు బోయి "స్వామీ మీమాటలునమ్మి మోసపోతిని" అని జరిగిన వృత్తాంతమంతయు చెప్పెను. గురువు వాని యవివేకమునకు విచారించి ఓమూఢా అంతయు భగవత్స్వరూపమే యనిగదా నేను చెప్పితి. మావటివాడు మాత్రము భగవత్స్వరూపము కాదా. అట్టైన భగవంతుడు నిన్ను దూరముగ పొమ్మని చెప్పుచుండ నీవు వినక దగ్గరకు వచ్చినందుకు భగవంతుడే నిన్ను శిక్షించెనని జవాబు చెప్పెను.

157 వ కథ.

పండితమదనమోహన మాళవ్యాగారు ఒకనాటి యుదయమున క్షురకర్మ చేయించుకొనుచు మీసములను గూడ గొరిగించుకొనెను. అప్పుడొక స్నేహితుడు దానిం జూచి

ఆశ్చర్యముతో వీాసములు దీయుటకు కారణ మడిగెను అప్పుడా పండిత శ్రేష్ఠుడు "మిత్రమా, భారతభూమి యందు నాసోదరులు పడరాని బాధలు పడుచుండ కన్నులార జూచుచు వారికేయుపకారమును చేయజాలని పురుషత్వ మెందుకని జవాబు చెప్పెను.

158 వ కథ.

వ్యాసులవారు యమునానదిని దాటబోవుచుండగా, కొందరు గోపికలువచ్చి స్వామీ, మేముకూడా దాటవలసి యున్నది. గాని నావగాని దారిగాని యేదియులేదు. నేమి యుపాయమని ప్రార్థించిరి. అప్పుడు వ్యాసుడు మంచిది నేను మిక్కిలి యాకలిలో నున్నాను. ముందునాకు దినుట కేమైనబెట్టుడు అని యడిగెను. అప్పుడు గోపికలు తమవద్ద యున్న పాలును మీగడను బెట్టిరి. వ్యాసులు వాటిని బొట్ట నిండ యారగించి నదియొద్దకు వచ్చి "ఓ యమునా, నేను యీరోజున నిశ్చయముగ ఉపవాసము చేసినవాడనైతి నేని వెంటనే దారినిమ్ము" అని యడిగెను. తోడనే యమునానది

రెండుభాగములుగా చీలి మధ్యమదారి యిచ్చెను. గోపికలు ఆశ్చర్యమగ్నులై "దేవా యికేమివింత నీవు రిక్తుడేగదా కడుపునిండ తింటివి. తినలేదని యెట్లు అసత్యము లాడితిరి అని యడిగిరి. అంత యామునిపుంగవుడు "చెల్లెండ్లారా నేను చేయు కార్యములనన్నింటిని భగవదార్పణము చేయుదును. యీపక్షాత్రమైనను అహంభావము లేక సర్వము భగవదార్పణమును చేసితినిగాని నేనే తిన్నాననెడి యహంకారము నాయందు బూర్తిగా నశించినదని జవాబు చెప్పెను.

159 వ కథ.

గాంధి మహాత్ముడు ఆఫ్రికాదేశము సంచారండగా యీర్ష్యాపూరితుడగు నొక దొర మహాత్ముని శిరముపై కఱ్ఱతో కొట్టి పారిపోయెను. అప్పు డమ్మహనీయుని తలబ్రద్దలై రక్తము కాల్వలైబార స్మృహతప్పి నేలపై బడెను. అప్పు డాయన స్నేహితులు వారికి తగుపచారములు సల్పి స్మృహకు దెచ్చిరి. ఆమహనీయుడు స్మృహకు వచ్చినతోడనే

"యేడీ నన్ను గొట్టినవాడు" అని మెల్లగానడిగెను. అంత వారు "అయ్యా శాంతింపుడు. మిమ్ము గొట్టిన యా దురాత్ముని బట్టుకొని బంధించితిమి" అని చెప్పిరి. అప్పుడా కరుణానిధి "ఆహా యేమంటిరి. అతనిబంధించితిరా అతను నామిత్రుడే. నే చేసినపాపములకై నన్ను శిక్షించి పాప విముక్తునిగా జేసిన పుణ్యాత్ముడే. అట్టి నామహోపకారిని మీరు విడచిపెట్టినగాని నేనిక్కడనుండి కదలను" అని చెప్పినంతనే వారాతనిని విడచిపెట్టిరి. తోడనే యాచోర తనపాపకృత్యముకై వగచి యామహాత్ముని నిరుపమాన దయా శీలతకు విస్మయమునొంది వారి పాదములపై బడి క్షమాపణ వేడెను.

160 వ కథ.

శిష్యుడు— గురువర్యా భగవంతుని తెలుసు కున్నవాడె వ్వడు?

గురువు— తెలుసుకొన జాలనని తెలుసుకొన్నవాడే భగ వంతుని తెలుసుకొన్నవాడు.

శి—గురువర్యా! భగవంతుని తెలుసుకొననివా డెవ్వడు?

గు—శిష్యా, భగవంతుని తెలుసుకొన్నానని తలంచువాడే తెలుసుకొననివాడు.

161 వ కథ.

ఆంజనేయులు సీతామహాదేవిని వెదుకుటకై లంకకు బోయి తిరిగి వచ్చి రామునితో లంకాపురిని గురించి యిట్లు విన్నవించెను. “ఓ రామా, జగదభిరామా, లంకాపురిని గురించి నే నేమని వర్ణింతును. ఎక్కడ జూచినను జపము లాచరించువారును, తపములు చేయువారును, ఎందు జూచినను యజ్ఞయాగాది క్రతువులు జేయువారును, నిష్టతో పూజలు సల్పువారును గాన్పించిరి. స్త్రీలని లేక బాలురని లేక, వృద్ధులని లేక ప్రతివారును వేదపారాయణ జేయుచు వీనులకు విందు గొల్పిరి”. ఈమాటలు వినినంతనే శ్రీరాముడు అయ్యో ఆంజనేయా యికనాకు సీత దక్కుట యెక్కడిది! అట్టి తపోనిష్ఠా గరిష్ఠులపై నాబాణము పోజాలదు. అట్టివారిని నేజయించుటెట్లు, సీతనుదెచ్చుటెట్లు

అని విచారముతో బాణమును క్రిందపడవైచెను. అంత నాంజనేయుఁడు "దేవా యాలకింపుఁడు వారెన్ని నిష్ఠలు సలిగినను, యెంతవేద పారాయణము జేయుచున్నను, యెన్నిజపములు చేసినను, సత్యము, శాంతము, దయ అనెడి సద్గుణములు మాత్రము వారికుండుట శూన్యము" అని చెప్పినంతనే రాముఁడు మహానందమున నుప్పొంగి ధనస్సు చేబూని "అట్లైన అంతకీనా ఫలములేదా. ఒక్క బాణముచే లంకయంతయును భస్మము చేయఁగలను. శాంతగుణవరాదులు లేక నిష్ఠలెన్ని యుండినను ప్రయోజనము లేదు" అని చెప్పెను.

162 వ కథ

ఒకరాజునొద్ద నొకమంత్రి గలఁడు. అతఁడు సత్కర్మ సద్వర్తనుఁడు. దేవుని సంకల్ప అంతయును భగవంతుఁడు మంచికే చేయునని నమ్మినవాఁడు. ఒకరోజున రాజు వేఁట కొట్టుట బోయి కత్తితో పోరాడుచుండ ప్రమాదవశమున నొకవేలు తెగిపోయెను. మంత్రి దానిజూచి యప్పటి

యిట్లు "రాజా! యిదియును మీమేలుకే భగవంతుడు చేసి నాడు" అనెను. రాజాగ్రహముజెంది మంత్రిని కారాగృహమున బంధించెను. కొన్ని రోజులు గడచిన పిమ్మట రాజు తిరిగి వేటకుబోయి దారితప్పి ఒంటరిగా కొండలచేరికైను. ఆకొండలు శక్తిపూజ చేయువారలు. శక్తిని బలినిచ్చుటకై మంచి రూపవంతుడును, బలవంతుడును, అగు మనుష్యుని కొరకు వెదకుచు రాజును వంటరిగా జూచినంతనె మిగుల సంతసమునొంది రాజును బంధించి దేవతయొద్దకు తీసుకు బోయిరి. అక్కడ రాజును గూర్చుండబెట్టి నరుకబోవు చుండ యాతని యంగములు సరిగ నున్నవో లేవోయని పరీక్షింప చేతియందు ఒకవ్రేలు లేకుండుట జూచి అయ్యో! అంగహీనుడు బలికి పనికిరాడనుచు రాజును విడచి వెళ్ళిపోయిరి. అప్పుడు రాజు మహదానందము చెంది మంత్రి చెప్పిన హితవాక్యములు జ్ఞప్తికి వచ్చి అహా! యీ సర్వేశ్వరుడు మనకు చేయునదంతయు మనమేలునకే గదా యని తలపోయుచు మంత్రిని విడచిపెట్టి అనేక విధముల సన్మానించెను.

163 వ కథ.

యేసుక్రీస్తులవారియొద్ద కొకడు బోయి అయ్యా భగవంతుని జూచు టెట్లని యడిగెను. అంతయాభక్తాగ్రేసరు డాతని నొకచెరువులోనికి దీసుకునివెళ్లి తలగట్టిగా బట్టుకుని నీళ్ళలోముంచి కొంచము సేపుంచెను. అప్పుడాతడు గిలగిల తన్నుకొనగా విడచిపెట్టి యిట్లు జవాబు చెప్పెను. "నీవు భగవంతుని జూడదలచిన యడల నీళ్ళలో నీతల ముంచినప్పుడు బైటకు వచ్చుటకు నీవెంత గిలగిల కొట్టుకొంటివో భగవంతుని జూచుటకు అంత పరితపించినగాని గాన్పించడ"ని జవాబు చెప్పెను.

164 వ కథ.

భక్తుడగు నొకబ్రాహ్మణుడు మార్గమున బోవు చుండగా దాహమయ్యెను. అప్పుడొకమనుష్యుడు చేతనొక ముంతలో మంచినీరు దీసికొని పోవుట జూచి యాతని బిలచి అయ్యా కొంచము మంచి నీరిచ్చెదవా యని అడిగెను. అప్పుడా మనుష్యుడు అయ్యా నేను మాలవాడను. మీరు బ్రాహ్మ

ణాలు. నేను తాకిననీరు వీరెట్లు త్రాగుదురనెను. అంతటా భక్తుడు సోదరా, రామనామము నొక్కసారి యుచ్చరించుము. అది సమస్త దోషములను హరింప జేయును. యెట్టి పాపాత్ముడైనను పవిత్రము జేయును అని వానిచే రామనామ ముచ్చరింపజేసి వానిచేతిలోని నీరు త్రాగెను.

సమాప్తము.

For Copies Apply to:—

A. JAGAN MOHAN ROY,
Masulipatam.

ప్రకటన.

—‡ 1. భక్తియోగము. ‡—

మహాత్మ అశ్వినీకుమారదత్తు ఎం. ఎ. బి. యల్. గారి విరచితము. బంగాళీభాషనుండి తెనిగింపబడినది. ఇది భక్తునికి కావలసిన సాధనము లతివిపులముగను పండితపామర హృదయరంజకముగను ప్రతిగృహమును అలంకరింపదగిన యమూల్యగ్రంథము. మూడ్రవముద్రణము. 360 పుటలుగల దివ్యమైన క్యాలికో బైండు. ప్రతి రు. 1—8—0

—‡ 2. ఆత్మరామాయణము. ‡—

శ్రీ శంకరానంద యతీశ్వర ప్రణీతము. హిందీభాషనుండి అనువాదితము. శ్రీమద్రామాయణ మహాకావ్యముయొక్క గూఢార్థము బహుహృద్యముగ వెల్లడింపబడి స్త్రీలుగూడ చదివి ఆనందించునట్లు తేటతెనుగున వ్రాయబడినది. 240 పుటలుగల దివ్యమైన క్యాలికో బైండు ప్రతి రు. 1—8—0.

—‡ 3. పూర్ణయోగము. ‡—

అరవిందయోగిగారి గ్రంథముల ననుసరించి వ్రాయబడినది. ఇందు 3 భాగములు గలవు. 1. పూర్ణయోగము, 2. యోగసాధన, 3. భగవల్లీల. ఈ గ్రంథము చదివినయెడల మానసికశా

స్త్రీలు సంపూర్ణముగను, వివరముగను తెలియును. తెలుగు భాష యందిట్టి గ్రంథమును యెవరున్ను ఇంతవరకు ప్రచురించియుండలేదు. దివ్యమైన క్యాలికోబైండు ప్రతి రు. 2—0—0.

—‡ 4. వేమనసూక్తి రత్నాకరము. ‡—

ఇన్ని వేమనపద్యములు మరెక్కడను దొరకవు. ఇందు 4035 పద్యములున్నవి. మరియు వేమనయోగిగారి చిత్రచరిత్రము, తేటతెనుగున వ్రాయబడి అందు పీఠికలుకూడ చేర్చబడినవి. వెల రు. 2—0—0.

—‡ 5. శ్రీమద్భాగవతసారము. ‡—

భాగవతముయొక్క సారమంతయు వచనమున బహుచక్కగా వ్రాయబడినది. రు. 1—8—0.

—* 6. పార్థివ పదార్థచికిత్సా చంద్రిక. *—

(*Tissue Remedies.*) టిష్యూరమిడీస్ పేరుగల 12 మందులు, జర్మని, ఫ్రాన్సు, అమెరికాలో ప్రతియింటను వాడుట చేగాక మనదేశమందిప్పుడు ధారాళముగ వాడుకలోనున్నవి. ఇవి ప్రమాదరహితములు. ఈ గ్రంథము తెలుగున అతిసులభముగ వ్రాయబడినది. దీని సహాయమున స్త్రీలుగూడ వైద్యము చేయుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది. దివ్యమైన క్యాలికోబైండు రు. 2—0—0.

—‡ 7. భక్తిమార్గము. ‡—

శ్రీపరమానంద స్వాములవారు ఆంగ్లేయభాషను రచియించిన గ్రంథమున కాంధ్రీకరణము. మానవుడు జీవయాత్ర సుఖముగ గడుపుటకును నిత్యపదవి నొందుటకును యొటుల ప్రారంభించి వృద్ధి నొందనగునో విపులముగ చర్చింపబడినది. ఇందు 1 భక్తి 2 నిర్మలత్వము, 3 నిశ్చలత్వము, 4 నిర్భయత్వము, 5 ఇంద్రియనిగ్రహము అను అంశములుగ విభజింపబడి యొక్కొక్క విషయము ఎట్లు యాచరణీయమో తెలుపబడిన ఉత్కృష్టగ్రంథము.

రు. 0—4—0.

—‡ 8. జ్ఞానామృతము. ‡—

ఇందు భక్తిరస పూరితములగు గ్యానశ్లోకములును. నీతిభక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యాదు లతితీవ్రముగ పురికొల్పెడి వాక్యరత్నములును, సద్గుణాభ్యాస దుర్గుణవిసర్జనములకు సులభోపాయములును, సాత్వికాహారాదులు మొదలైనవి గలవు. ఆరవముద్రణము.

వెల రు. 0—0—9.

—‡ 9. యాజుషోనాహితాగ్ని పితృమేధిక ప్రయోగము. ‡—

(అపరకర్మలు) స్వరయావద్ధతులతో 1150 పుటలుగల రెండు సంపుటములు. వెల రు. 3—8—0.

—‡ 10. పవిత్రరత్న మహోదధి. ‡—

తాత్పర్యములతో ముఖ్యమైన వ్రతములన్నియు గలవు.

ప్రథమ భాగము రు 2—8—0.

11. డిటో డిటో ద్వితీయభాగము 2—8—0

—‡ 12. యాజుష అపరప్రయోగానుక్రమణిక. ‡—

సర్వ సహితము బ్రహ్మమేధప్రయోగధర్మశాస్త్ర సహితము రు. 2—0—0.

—‡ 13. స్త్రీబాలవైద్య సుధాబ్ధి. ‡—

ఇందు ఆయుర్వేదచికిత్సలు, ఆంగ్లేయ యూనాని చికిత్సలు, ఆతపస్నానము, జలవైద్యము, ఆవిరిబట్టుట, హోమియోపతి చికిత్సలు, తెలుగు గ్రంథములలో ఉత్తమమైన గ్రంథము. రు. 2—0—0.

—‡ 14. ఆంధ్రమాత (ఐదంకముల నాటకము). ‡—

ఇందు పంజాబు ఖిలాఫతు విషయములు విఖ్యాత ఆంధ్రులు రామమోహన లజపతిరాయి మొదలగు దేశభక్తుల చరితములు, హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము చక్కగ వ్రాయబడినది. 0—12—0.

—‡ 15. వైశ్యధర్మ ప్రకాశిక. ‡—

3వ ముద్రణము. ఇందు అనేక క్రొత్తవిషయములు చేర్చబడి దివ్యమైన క్యాలికో బైండు చేయబడినది. రు. 3—0—0.

—* 16. అద్వైతబోధిని. *—

అత్యుత్తమమగు వేదాంతగ్రంథము. ఇందు కొబ్బరి యాహారమునుగురించి నిర్విచార జీవనమను గ్రంథమునుండి తెనిగింపబడినది. రు. 2—8—0.

—* 17. శ్రీరంగావధూతలవారి జీవితము.
ఉపదేశ వాక్యములు. *—

శ్రీజ్ఞానమాంబయోగినిచే రచియింపబడిన పద్యగ్రంథము. రు. 0—4—0.

—* 18. శ్రీరంగావధూతలవారి జ్ఞానబోధావళి. *—
వెల రు 0—4—0.

19. వాల్మీకివిజయము :— మహామహోపాధ్యాయ హరప్రసాద శాస్త్రి ఎం. ఏ. గారి విరచితము. వంగాళీభాషనుండి తెనిగింపబడినది. ఈగ్రంథము యూరోపియను భాషలలోగూడ భాషాంతరీకరింపబడి, పాశ్చాత్యపండితులచే పరిగ్రహించినది. ధారాళము [illegible] యందు [illegible] నపోషణయందును, భావగాంభీర్యమునందును, వంగభాషలో ఇట్టిగ్రంథము మరియొకటిలేదు. రు. 0—10—0

20. పురుషసూక్తము. స్వరము, ఆంధ్రటీకా తాత్పర్యము లతో, భాష్యములతో 2 వ కూర్పు వెల రు. 0—8—0

21. వైశ్యధర్మదీపిక. వైశ్యులకత్యంతోపయుక్తమైనది. ప్రతి వైశ్యగృహమునందును తప్పకయుండదగిన గ్రంథము. రు. 1-0-0.

22. పశువధఖండన. (A protest against the torture of animals at religious sacrifices) రు. 0-1-0.

23. పరమార్థవినోదములు. 2 వ కూర్పు వెల 1-0-0

వలయువారు :— అమ్మూరి జగన్మోహన్‌రావ్,
మచిలీ బందరు, కృష్ణాజిల్లా

10586